

HOE FRAMEN EUROPESE PRR-PARTIJEN HET ISRAËLISCH-PALESTIJS CONFLICT NA 7 OKTOBER 2023 ?

EEN CASE STUDY VAN VLAAMS BELANG EN RASSEMBLEMENT NATIONAL

Wetenschappelijke verhandeling

Aantal woorden: 18545

Sien Daeninck

Stamnummer: 02008760

Promotor: Prof. dr. Tim Haesebrouck

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de richting Politieke wetenschappen
afstudeerrichting Internationale Politiek

Academiejaar: 2024-2025

UNIVERSITEIT
GENT

ABSTRACT

In dit onderzoek richtte ik mij op de vraag hoe Europese PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict framen in de nasleep van de aanslag door Hamas op 7 oktober 2023. Aan de hand van een case study van twee PRR-partijen (Vlaams Belang en Rassemblement National), ging ik na wat het doel en de functie is van PRR in hun breder ideologisch kader, in hoeverre de partijen continuïteit vertonen in hun discours over het conflict na 7 oktober en of er verschillen zijn tussen de framing door VB en RN. Ik maakte gebruik van een thematische analyse om een antwoord te vinden op deze onderzoeksvragen en een hybride analysemethode voor het coderen van de data. Beide PRR-partijen gebruiken het conflict strategisch om hun politieke agenda's te verspreiden, zoals het benadrukken van de binnenlandse veiligheid, het legitimeren van een restrictief migratiebeleid en het tegenhouden van de 'islamisering van de samenleving'. Dit sluit aan bij de kernconcepten van de PRR-ideologie: nativisme, autoritarisme en populisme. VB vertoont in tegenstelling tot RN geen continuïteit met het discours van PRR over het conflict. De partij neemt een neutrale houding, terwijl RN een pro-Israël consensus hanteert. VB bekijkt het conflict vanuit een Vlaams-nationalistisch perspectief en neemt een pragmatische houding aan, terwijl RN het conflict vanuit een ideologisch perspectief bekijkt dat overeenkomt met de PRR-ideologie. Dit duidt op interne verschillen tussen PRR-partijen en het belang van de nationale context in de framing van het conflict.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
Literatuuroverzicht	7
Ideologie van PRR	7
Extreemrechts VS PRR	7
Conceptualisering en ideologie van PRR door Mudde	8
Dunne VS brede definitie van populisme	10
Losers of modernization thesis van McGann en Kaltwasser	11
Clash of civilization theory van Huntington	12
Conclusie	13
PRR en hun buitenlands beleid	14
PRR en hun invloed op het buitenlands beleid	14
Ideologische invloed van PRR op het buitenlands beleid	14
PRR in de regering van hun buitenlands beleid	15
PRR en internationale conflicten	16
Conclusie	17
PRR en Israël-Palestina	17
Pragmatisme boven ideologie	17
Van antisemitisme naar islamofobie: een strategische verschuiving	18
Radicaal-rechts VS extreemrechts: interne tegenstellingen	19
Conclusie	20
Conclusie literatuuroverzicht	20
Probleemstelling	22
Onderzoeksopzet	24
Theoretisch kader	24
Theoretische assumpties	24
Framing theory	25
Framing in communication en framing effects	25
Emphasis framing effects	25
Limieten van framing theory	27
Methode	28
Thematische analyse	28
Limieten van thematische analyse	30
Data	32
Analyseproces en empirisch onderzoek	33

Hybride analyse	34
Iteratief codeerproces.....	34
Logboek.....	35
Limieten van de analysemethode.....	50
Resultaten	51
Thema's VB	51
1. Terreurfinanciering vanuit Europa	51
a. De rol van de EU	51
b. De rol van links.....	52
2. Een neutrale positie t.a.v. het Israëlisch-Palestijns conflict	53
a. Multi-conflict	53
b. De Vlaamse identiteit.....	53
3. De islam als bedreiging: botsing der waarden	54
4. Overeenkomsten en verschillen tussen de thema's.....	55
Thema's RN.....	56
1. Terreurfinanciering vanuit Europa	56
2. Pro-Israël consensus: botsing der waarden.....	57
3. Palestijnen als slachtoffer van islamitisch extremisme	58
Overeenkomsten en verschillen tussen de thema's	58
Discussie	60
Conclusie.....	65
Reflectie en verder onderzoek.....	66
Bibliografie	68
Bijlagen	73

INLEIDING

In 2024 domineerden populistisch radicaal-rechtse (PRR) partijen het politieke landschap in Europa. Zo behaalde het Franse *Rassemblement National* (RN) maar liefst 31 procent van de stemmen, terwijl partijen zoals Vlaams Belang (België), *Fratelli d'Italia* (Italië) en de *Freiheitliche Partei Österreichs* (Oostenrijk) eveneens grote overwinningen boekten. Ook in de Verenigde Staten werd Republikeins kandidaat Donald Trump wederom verkozen als president (Bosmans et al., 2014; Lecluyse & Willems, 2024). Deze electorale successen benadrukken de groeiende invloed van PRR-partijen in democratische landen en hun vermogen om politieke debatten te beïnvloeden (Ostermann & Stahl, 2022). Tegelijkertijd richtte heel de wereld zijn ogen op het Israëlijsch-Palestijns conflict dat na de aanslag van de Palestijnse beweging Hamas op 7 oktober 2023 een heropflakkering kende. Wat volgde was een escalatie van geweld dat wereldwijde reacties veroorzaakte en leidde tot protesten. Ook in België en aan de Universiteit van Gent werd geprotesteerd tegen de oorlog (Vandriessche, 2024).

Edward Said (1978) stelde in zijn boek *Orientalism*: “representation is an issue always lurking near the question of Palestine” (p. 39). De framing van het Israëlijsch-Palestijns conflict heeft een diepgaande invloed op hoe het publiek het conflict begrijpt (Borah, 2011). Politieke partijen en hun politici gebruiken specifieke frames om bepaalde reacties bij het publiek teweeg te brengen die overeenkomen met de politieke doelen die ze nastreven (Chong & Druckman, 2007). PRR-partijen hebben dankzij hun electoraal succes steeds meer invloed op het publieke discours rond internationale conflicten. Hun standpunten worden beïnvloed door ideologische concepten zoals nativisme, autoritarisme en populisme (Mudde, 2007). Eerdere studies tonen aan dat PRR-partijen het Israëlijsch-Palestijns conflict gebruiken om politieke doelstellingen te bereiken, zoals het verspreiden van een islamofobe retoriek. Israël wordt door PRR dan gepresenteerd als een bondgenoot tegen islamitisch extremisme (Hafez, 2014; Kahmann, 2017; Kallis, 2018; Rose, 2020).

Toch blijven veel belangrijke vragen onbeantwoord. Hoe heeft de recente heropflakkering van het conflict sinds 7 oktober 2023 de framing van PRR-partijen beïnvloed? Is er sprake van continuïteit in het discours? Daarnaast wordt in de literatuur enerzijds verondersteld dat PRR-partijen vanwege hun ideologische overeenkomsten internationale conflicten op eenzelfde manier framen, terwijl anderzijds de literatuur betoogt dat er ook interne verdeeldheid tussen PRR-partijen bestaat (Carlotti, 2023; Petrovic & Billic, 2024). Deze masterproef tracht een antwoord te vinden op deze vragen en heeft als doel te analyseren hoe PRR-partijen het Israëlijsch-Palestijns conflict framen in de nasleep van 7

oktober 2023 aan de hand van een case study van twee PRR-partijen Vlaams Belang (VB) en Rassemblement National (RN). De centrale onderzoeksvraag luidt: **“Hoe framen Europese PRR-partijen het Israëlish-Palestijns conflict na 7 oktober 2023? Een case study van Vlaams Belang en Rassemblement National”**.

Dit onderzoek maakt gebruik van een thematische analyse waarbij tweets (X), statements van de officiële partijwebsites en een online krantenartikels systematisch worden onderzocht. Er wordt gewerkt met een hybride analyseproces dat inductieve en deductieve codering met elkaar combineert. Enerzijds wordt gezocht naar nieuwe thema's, terwijl anderzijds gebruik wordt gemaakt van de bestaande literatuur en theoretische inzichten (Fereday, 2006).

De inleiding wordt gevolgd door een literatuuroverzicht waarin de ideologie van PRR, hun buitenlands beleid en hun framing van het Israëlish-Palestijns conflict besproken wordt. In de probleemstelling wordt de onderzoeksvraag verder toegelicht. Hierop volgt het theoretisch kader waarin de theoretische verwachtingen aangekaart worden en *framing theory* uitgebreid besproken wordt. Daarna wordt de methodologie rond thematische analyse en het hybride analyseproces in combinatie met het empirisch onderzoek uitgewerkt. Tot slot worden de resultaten besproken en gevolgd door een conclusie, discussie van de belangrijkste bevindingen en suggesties voor toekomstig onderzoek.

LITERATUUROVERZICHT

Dit literatuuroverzicht bespreekt de bredere ideologie van PRR, hun (invloed op het) buitenlands beleid en hun framing van het Israëlisch-Palestijns conflict. Eerst worden de kernconcepten van PRR uitgelegd. Vervolgens wordt hun rol in het buitenlands beleid geanalyseerd, en tot slot wordt hun focus op hoe ze het Israëlisch-Palestijns conflict framen verduidelijkt.

Ideologie van PRR

De Brexit in 2016, de uitslagen van de Europese parlementsverkiezingen en de overwinning van de Amerikaanse presidentsverkiezingen door Donald Trump in zowel 2016 als 2024, geven aan dat populistische radicaal rechtse (PRR)-partijen in opmars zijn in gevestigde democratieën (Bosmans et al., 2024; Khoudary, 2021; Lecluyse & Willems, 2024). Als gevolg van hun electoraal succes, heeft het wetenschappelijke debat over populisme een hernieuwde dynamiek gekregen in de literatuur (Carlotti, 2023; Wocjzewski, 2020; Wodak 2021).

Extreemrechts VS PRR

De electorale opmars van PRR-partijen heeft niet alleen geleid tot een hernieuwd wetenschappelijk debat over populisme, maar ook tot een intensievere discussie over de ideologische positionering en democratische houdingen van deze partijen. Er is overeenstemming onder onderzoekers dat de nieuwe rechtse partijen die ontstonden vanaf de jaren 1970 en 1980 niet gezien kunnen worden als reïncarnaties van oude extreemrechtse of fascistische partijen, omdat zij zich niet verzetten tegen democratisch bestuur (Mazzoleni, 2014; McGann & Kitschelt, 2005; Shroufi, 2024). In de literatuur worden de termen 'extreemrechtse' partijen en 'populistisch-radicaal rechtse' partijen echter door elkaar gebruikt, maar Mudde en Kaltwasser (2017) maken een belangrijk onderscheid op basis van hun relatie tot de democratie. Extreemrechtse partijen zijn volgens hen antidemocratisch. Ze verzetten zich tegen de kernprincipes van de democratie, zoals volkssoevereiniteit en politieke rechten en zijn aangetrokken tot autoritaire vormen van bestuur. PRR is tegen een liberale democratie, maar ze is prodemocratisch. PRR wil de 'wil van het volk' vertegenwoordigen (Mudde & Kaltwasser, 2017). Echter stelt Ignazi (2003) dat dit grotendeels strategisch is en dat uit het gedrag van deze partijen blijkt dat zij wel degelijk vijandig staan tegenover democratische legitimiteit.

Conceptualisering en ideologie van PRR door Mudde

Naast de discussie over hun relatie tot de democratie, is ook de ideologische basis en classificatie van PRR-partijen uitgebreid onderzocht. Een van de belangrijkste werken dat PRR-partijen onderzocht, is 'Populist radical right parties in Europe' van Mudde (2007, zoals geciteerd in Hirth, 2009) waarin hij focust op de conceptualisering en classificatie van PRR-partijen. Deze academische overeenstemming over de conceptualisering van PRR zorgde ervoor dat cumulatieve kennis over dit onderwerp mogelijk werd (Kaltwasser & Zanotti, 2023). Volgens Mudde (2007) worden PRR-partijen gekenmerkt door drie begrippen: nativisme, autoritarisme en populisme.

- 1) De eerste eigenschap van PRR is **nativisme** wat inhoudt dat landen uitsluitend bewoond worden door leden van de inheemse groep en dat normatieve elementen een fundamentele bedreiging vormen voor de homogene natiestaat (Hirth, 2009; Kaltwasser & Zanotti, 2023; Rooduijn, 2013). Nativisme wordt door Betz (2017) ook wel 'xenofobisch nationalisme' genoemd. Vanuit een pan-Europees perspectief worden Joden, de Roma-gemeenschap en moslims door Mudde (2007) beschouwd als de voornaamste vijanden en bedreigingen. Vandaag de dag richten PRR-partijen in Europa zich doorgaans op de laatste bevolkingsgroep die vaak wordt afgeschilderd als aanhanger van illiberale ideeën die onverzoenbaar zijn met de westerse waarden (Hirth, 2009). Benjamin Moffit (2017) stelt dat PRR-partijen traditionele liberale argumenten, zoals het beschermen van vrouwen- en homorechten, gebruiken om zichzelf te presenteren als verdedigers van vrijheid en de waarden van de Verlichting. Beleidsvoorstellen van PRR-partijen gaan bijgevolg voornamelijk over het sluiten van grenzen voor migranten, en het eisen dat zij zich aanpassen aan de nationale cultuur (Mudde, 2010). PRR-partijen worden bestempeld als nationalistische partijen. Echter is nativisme volgens Mudde (2007, zoals geciteerd in Hirth, 2009) meer geschikt, omdat de uitsluiting van groepen op culturele, religieuze of etnische gronden plaatsvindt. In figuur 1 wordt weergegeven hoe nativisme de nadruk legt op een homogene natiestaat en de uitsluiting van bepaalde groepen, wat vaak wordt aangeduid als 'xenofobisch nationalisme'.

Daarnaast vormt de nativistische ideologie het centrale element achter de economische beleidsvoering van PRR, en weerlegt Mudde (2007) daarmee Kitschelt en McGann's (1997, zoals geciteerd in Hirth, 2009) *theory of the winning formula*. PRR-partijen moeten volgens Kitschelt en McGann (1997) een winnende strategie aannemen waarin de partij het verzet tegen migratie combineert met een vrijemarkteconomie en sociaal-cultureel conservatisme.

PRR-partijen trekken kiezers aan die zich bedreigd voelen door de modernisering waaronder kleine ondernemers, kantoormedewerkers, arbeiders en mensen die niet actief zijn op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld huisvrouwen en gepensioneerden). Kitschelt en McGann (1997) stellen dat zelfs onder gunstige omstandigheden nieuwe PRR-partijen alleen electoraal succes kunnen kennen als ze effectief al deze kiezersgroepen aanspreken (zoals geciteerd in McGann & Kitschelt, 2005). Mudde (2007, zoals geciteerd in Hirth, 2009) weerlegt deze claim en beargumenteert dat de meeste PRR-partijen niet consistent zijn in hun economische standpunten en vaak een gematigde economische benadering hanteren, gericht op het behouden van sociale voorzieningen voor de inheemse bevolking in plaats van puur economische liberalisering. De theory of the winning formula is verder uitgebreid bekritiseerd geweest, hoofdzakelijk door deze nadruk op neoliberale economische aspecten. Zo verklaart Betz (1994, zoals geciteerd in McGann & Kitschelt, 2005) dat in de jaren 1990 PRR-partijen minder nadruk legden op economisch liberalisme en meer op xenofobe uitsluiting wat hen in staat stelde electoraal steun te verkrijgen van de arbeidersklasse. Dit zorgt ervoor dat Kitschelt's argumentatie tijdsgebonden is. Verder wordt de theorie bekritiseerd omdat Kitschelt en McGann (1997, zoals geciteerd in McGann & Kitschelt, 2005) ervan uitgaan dat welvaartchauvinisme een verliezende strategie is, terwijl andere onderzoekers betogen dat vrijwel alle nieuwe PRR-partijen deze strategie aannemen. Figuur 1 benadrukt dat nativisme ook verband houdt met de 'winnende strategie' van Kitschelt en McGann, hoewel Mudde hierover een andere visie heeft zoals hierboven besproken werd.

- 2) De tweede eigenschap die PRR deelt is **autoritarisme**. De partijen hechten waarde aan de wet en streven naar een gestructureerde samenleving waarbij 'afwijkend gedrag' zwaar bestraft moet worden. De partijen pleiten vaak voor restrictieve maatregelen om controle te waarborgen. Wat als 'afwijkend gedrag' wordt beschouwd varieert, maar voor de meeste PRR-partijen betekent dit het niet respecteren van de traditionele waarden. In de praktijk leidt dit tot steun voor strenge beleidsmaatregelen tegen criminaliteit, en wordt dit vaak in verband gebracht met de komst van migranten en hun vermeende wangedrag (Kaltwasser & Zanotti, 2023; Rooduijn, 2013). Autoritarisme mag niet gelijkgesteld worden met antidemocratisch of antiliberaal, want voor PRR-partijen is de wil van de autoriteit altijd onderschikt aan de wil van het volk (Carlotti, 2023; Rooduijn, 2013). Autoritarisme in figuur 1 laat zien hoe PRR-partijen pleiten voor restrictieve maatregelen om hun ideaalbeeld van een gestructureerde samenleving te realiseren.

- 3) Tot slot vormt **populisme** het derde kenmerk van PRR. Mudde (2004) omschrijft populisme in zijn onderzoek als volgt:

“An ideology that considers society to be ultimately separated into two homogeneous and antagonistic groups, “the pure people” versus “the corrupt elite”, and which argues that politics should be an expression of the *volonté générale* (general will) of the people” (Mudde, 2004, p. 543)

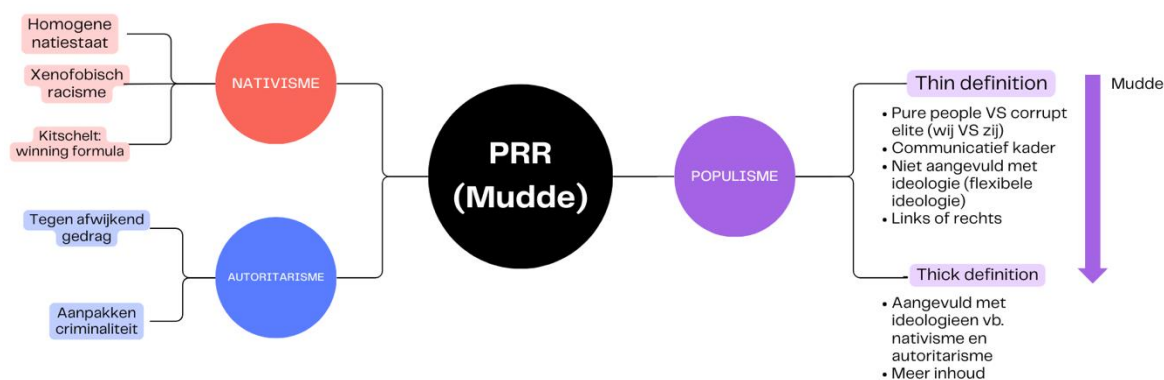
Het is echter onduidelijk wat PRR-partijen bedoelen met ‘het pure volk’ dat zij zeggen te vertegenwoordigen. Toch zorgt het nativistische uitgangspunt van de partij ervoor dat de autochtone bevolking hoofdzakelijk beschouwd wordt als ‘het pure volk’ (Kaltwasser & Zanotti, 2023). In de literatuur is onder onderzoekers al discussie geweest over de vage term ‘het pure volk’ die door populistten gebruikt wordt. Sommige onderzoekers beargumenteren dat deze term niets meer is dan een retorische strategie die in de realiteit naar geen bestaande groep van mensen refereert. Andere onderzoekers beschouwen ‘het pure volk’ als een verwijzing naar een bepaalde sociale klasse. Deze interpretatie wordt door Paul Taggart (1998, zoals geciteerd in Kaltwasser & Zanotti, 2023) verworpen. Hij introduceert een alternatieve term: *the heartland*. Dit concept benadrukt dat ‘het pure volk’ in de populistische retoriek niet echt bestaat als een homogene en allesomvattende groep, maar eerder een mythisch en geconstrueerd deel van de totale bevolking is. Met andere woorden, het volk waar populistten naar verwijzen is een ‘ingebeelde gemeenschap’, vergelijkbaar met ‘de natie’ van het nationalisme. Echter lost het concept het fundamentele probleem van het begrip ‘het pure volk’ niet op, omdat het even vaag en onduidelijk is (Mudde, 2004). Daarentegen wordt ‘de corrupte elite’ wel duidelijk omschreven door PRR. Het gaat over machtige actoren die progressieve waarden verdedigen die zogenaamd in strijd zijn met de ideeën en belangen van de stille meerderheid of de *volonté générale* (of algemene wil van het volk). Ze claimen dat de elite geen idee heeft van wat voor gewone mensen belangrijk is en enkel aan hun eigen belangen denkt (Carlotti, 2023; Kaltwasser & Zanotti, 2023; Khoudary, 2021; Rooduijn, 2013). ‘De corrupte elite’ wordt niet alleen gezien als de regerende elite, maar ook als de economische, culturele en media-elite (Carlotti, 2023).

Dunne VS brede definitie van populisme

Populisme kan vervolgens worden gedefinieerd aan de hand van een *thin* of *thick definition*. In zijn onderzoek vertrekt Mudde (2007) vanuit een dunne definitie van populisme. Dit houdt in dat populisme gezien wordt als een communicatiestijl van politieke actoren die verwijst naar

de tegenstelling tussen 'het pure volk' en 'de corrupte elite'. Het is een communicatief kader dat inspeelt op en zich identificeert met het volk, en claimt in hun naam te spreken. Populisme heeft in deze definitie geen specifieke politieke inhoud, maar vormt een kader om allerlei kwesties te presenteren. Dit betekent dat populisme niet enkel rechts, maar ook links kan zijn. Een brede definitie van populisme verwijst naar 'het volk', vertrekt vanuit anti-establishment ideeën en sluit tegelijkertijd bepaalde bevolkingscategorieën uit. Bij PRR-partijen komt populisme in de brede definitie van het woord dus vaak samen met ideologieën zoals nativisme en autoritarisme. Een brede definitie van populisme heeft dus meer inhoud en ideeën, terwijl de dunne definitie gezien wordt als een beperkte, flexibele ideologie zonder vaste of uitgebreide inhoud (Jagers & Walgrave, 2007; Neuner & Wratil, 2020; Ostermann & Stahl, 2022). Figuur 1 maakt het onderscheid tussen de dunne en brede definitie van populisme duidelijk.

Figuur 1 vat de belangrijkste concepten samen die Mudde (2007) gebruikt om PRR te conceptualiseren en classificeren. In de figuur wordt zichtbaar hoe de drie centrale kenmerken (nativisme, autoritarisme en populisme) met elkaar samenhangen, en hoe zij binnen de ideologie van PRR worden ingevuld. Het biedt een grafische weergave van de theoretische begrippen die Mudde (2007) hanteert.

Figuur 1

Losers of modernization thesis van McGann en Kaltwasser

Door het combineren van nativistische, populistische en autoritaire ideeën, heeft PRR een krachtig discours ontwikkeld dat in staat is om kiezers te mobiliseren die zich afzetten tegen progressieve waarden die gepaard gaan met het moderniseringsproces in Europa gedurende de laatste decennia

(Kaltwasser & Zanotti, 2023). Volgens hen is het hedendaagse electoraal succes van PRR-partijen in Europa niet los te koppelen van de *losers of modernization thesis*. Deze theorie betoogt het volgende:

“The rise of the PRR is directly linked to the formation of a constituency composed by those (mainly men) who, because of both ongoing economic and cultural transformations, face a devaluation of their skill-sets and feel their social status is under serious threat.” (Kaltwasser & Zanotti, 2023, p. 289).

De *losers of modernization thesis* gaat dus hoofdzakelijk over een subjectief gevoel van achtergesteld te zijn en niet in de objectieve zin van daadwerkelijk ‘economische verliezers’ te zijn. Deze theorie komt overeen met Kitschelt en McGann’s winnende strategie, omdat beide benaderingen benadrukken dat de aantrekkingskracht van radicaal-rechtse partijen voortkomt uit het aankaarten van de gevolgen van modernisering en globalisering. Hoewel Mudde (2007) zich afzet van Kitschelt en McGann’s ‘winnende strategie’, deelt ook hij de bredere analyse dat de achterban van PRR-partijen vaak bestaat uit mensen die zich bedreigd voelen door de modernisering. Echter is het volgens Mudde (2007, zoals geciteerd in Ostermann & Stahl, 2022) niet de economische welvaartskloof die ertoe doet, maar verschuift hij deze kloof naar een nativistisch conflict. Hij beargumenteert dat in de PRR-variant van populisme de economische welvaartskloof vervangen wordt door een nativistische kloof die anderen op een cultureel en nationalistische basis horizontaal uitsluit. Het zogenaamde *heartland* of ‘het pure volk’ voelt zich bedreigd door vreemdelingen, multiculturalisme, emancipatie en gender en de globalisering die hun culturele eigenheid ontkracht. Oplossingen voor hun problemen worden gezocht binnen een identiteitspolitiek waarin cultureel conservatisme, xenofobie en anti-immigratiehoudingen (en in sommige gevallen openlijk racisme), voorrang krijgen boven sociaaleconomische thema’s (Mudde, 2007; Bonikowski et al., 2018; Wocjzewski, 2021). De verschuiving van een economische welvaartskloof naar een nativistische kloof binnen het discours van PRR wordt visueel weergegeven in onderstaande figuur 2. De figuur toont aan hoe Mudde de focus verlegt van een economische naar culturele en nationalistische tegenstellingen.

Clash of civilization theory van Huntington

Huntington’s (1996, zoals geciteerd in Lopatin et al., 2017) *clash of civilization theory* sluit aan bij het gedachtegoed van de nativistische kloof. Hij voorspelde dat de wereldorde er na de Koude Oorlog helemaal anders uitging zien, en beargumenteerde dat conflicten vanaf nu zouden plaatsvinden tussen beschavingen die elk hun eigen religie en cultuur kennen. Deze conflicten zouden hoofdzakelijk langs de breuklijnen (grenzen waar beschavingen elkaar raken) plaatsvinden. Bovendien beweerde

Huntington (1996) dat het voornamelijk de islam zou zijn die zou botsen met het Westen, omdat het Westen zijn waarden en cultuur universeel wil opleggen. De *clash of civilization theory* is uitgebreid bekritiseerd geweest, onder andere door Noam Chomsky en Edward Said. Enerzijds betoogt Chomsky (2001, zoals geciteerd in Lopatin et al., 2017) dat de theorie uitgevonden is om het gigantische Amerikaanse militaire budget post-Koude Oorlog te rechtvaardigen, anderzijds bekritiseert Said (2001, zoals geciteerd in Lopatin et al., 2017) de theorie omdat hij vindt dat de interne dynamieken en diversiteit binnen elke beschaving volledig genegeerd wordt. Verder stelt Esch (2010) dat de mythe tussen 'beschavingen versus barbarij' een klassiek verhaal van 'wij tegen zij' is. Culturele of beschavingsverklaringen krijgen de voorkeur boven politieke en economische verklaringen. De geschiedenis van Europa wordt voorgesteld als vredig en harmonieus, terwijl het gedeelde verleden met de islamitische beschaving wordt gekarakteriseerd als gewelddadig en moeilijk (zoals geciteerd in Moufahim et al., 2015). In figuur 2 wordt duidelijk gemaakt hoe Huntington's *clash of civilization theory* aansluit bij de nativistische kloof die beargumenteert dat conflicten worden beschreven langs culturele en beschavingsbreuklijnen.

Figuur 2 helpt om de ideologische ontwikkeling van het PRR-discours te begrijpen. Eerdere benadering zoals die van McGann en Kaltwasser en Kitschelt benadrukken sociaal-economische factoren, terwijl volgens Mudde de kern bij culturele spanningen ligt. Deze nativistische dynamiek wordt verder ondersteund door Huntington's *clash of civilization theory*.

Figuur 2

Conclusie

De ideologie van PRR wordt volgens de conceptualisering van Mudde (2007) gekenmerkt door drie concepten: nativisme, autoritarisme en populisme. Deze ideologische concepten richten zich op de bescherming van de homogene natiestaat, het handhaven van afwijkend gedrag en het benadrukken van een tegenstelling tussen 'het pure volk' en 'de corrupte elite'. Terwijl Kitschelt en McGann's (1997) 'winnende strategie' het succes van PRR-partijen voornamelijk aan sociaaleconomische factoren

koppelt, legt Mudde de nadruk op culturele en nativistische spanningen. Deze verschuiving sluit aan bij Huntington's (1996) *clash of civilization theory* die op zijn beurt culturele en religieuze breuklijnen als motoren van het conflict benadrukken. Dit betekent dat er wordt ingespeeld op gevoelens van bedreiging door modernisering en globalisering wat leidt tot een discours dat gericht is op culturele uitsluiting en bescherming van de nationale identiteit.

PRR en hun buitenlands beleid

PRR en hun invloed op het buitenlands beleid

In lijn met de toenemende academische interesse in PRR-partijen en hun ideologie, is onderzoek naar hun (impact op het) buitenlands beleid de afgelopen jaren sterk toegenomen. Eder (2024) betoogt dat er consensus is in de literatuur dat PRR weinig directe impact heeft op het buitenlands beleid, maar enkel een 'beperkte transformative impact' kent aangezien de partijen vaak in de oppositie belanden. Ostermann en Stahl (2022) beargumenteren dat PRR-partijen een centrale rol spelen in het structureren van het politieke debat, wat hun buitenlandse beleidsoriëntaties relevant maakt. Populisten dragen volgens hen bij aan een toenemende ideologische politisering en polarisering van de internationale politiek, met implicaties voor een breed scala aan beleidsterreinen. Toch zien we de laatste jaren dat PRR-partijen vaker in de regering van landen terechtkomen, zoals in Nederland (PVV), Hongarije (Fidesz) en Italië (Fdi). De invloed van PRR wanneer zij in de regering zitten, wordt hieronder verder besproken (Baert & Bockstaele, 2024; Petrovic & Bilic, 2024).

Ideologische invloed van PRR op het buitenlands beleid

Aan de hand van een case study van het Franse Rassemblement National (RN) en het Duitse AfD (Alternative für Deutschland), onderzoeken Ostermann en Stahl (2022) belangrijke aspecten van het buitenlands beleid van PRR partijen, en betoogt hij dat de PRR-ideologie grotendeels de buitenlandse beleidspositie van de twee partijen verklaart. Ze zijn tegen altruïstisch 'good governance' ontwikkelingsbeleid, willen een restrictief migratiebeleid, verzetten zich tegen internationale samenwerkingen op vlak van klimaat en keren zich tegen de Amerikaanse hegemonie. Ze geven een voorkeur aan intensieve samenwerkingen met Rusland en willen geen verdere EU-integratie op vlak van veiligheid en defensie. De resultaten van hun onderzoek sluiten aan bij de bredere consensus in de literatuur dat PRR zich afzet van het culturele moderniseringsproces, kosmopolitisme en de globalisering (Eder, 2024). Ook Eder (2024) sluit in zijn onderzoek aan bij het uitgangspunt van Ostermann en Stahl (2024) dat de PRR-ideologie het buitenlands beleid stuurt.

Wojczewski (2024) spreekt zowel Eder (2024) als Ostermann en Stahl (2024) tegen, en betoogt dat er geen unieke PRR-ideologie is die het buitenlands beleid van partijen stuurt, maar een overkoepelende extreemrechtse ideologie. Volgens Wojczewski (2024) is er geen bewijs dat de PRR-ideologie een op zichzelf staande buitenlandse beleidsoriëntatie voortbrengt, maar eerder dat het beleid van PRR geworteld is in bredere extreemrechtse ideeën zoals nationalisme en vreemdelingenhaat. In zijn onderzoek test Wojczewski (2024) het bestaande theoretisch kader door een comparatieve analyse te maken van twee Duitse partijen, het extreemrechtse Nationaldemokratische Partei Deutschland (NPD, nu bekend als Die Heimat) en het populistisch-rechtse Alternative für Deutschland (AfD). Hier vertrekt Wojczewski (2024) van een brede definitie van populisme, en niet vanuit een dunne definitie zoals bij Ostermann en Stahl (2022) het geval is. Hij stelt dat Ostermann en Stahl (2022) te veel aandacht geven aan hoe populisme bijdraagt tot de buitenlandse beleidsoriëntaties van PRR, en zegt dat men net naar de diepere ideologieën van radicaal rechtse partijen moet kijken met nadruk op het ultranationalisme, autoritarisme en *othering*. Volgens hem is het wereldbeeld van radicaal gebaseerd op een strikt-sociaal darwinistisch geloof in natuurlijke ongelijkheden tussen mensen en drijven bovenstaande kernideologieën het buitenlands beleid van PRR en niet populisme.

PRR in de regering en hun buitenlands beleid

Petrovic en Bilic (2024) onderzochten hoe het buitenlands beleid van PRR-partijen verandert wanneer zij in de regering terechtkomen, en de impact van grote internationale gebeurtenissen op het buitenlands beleid van PRR. Petrovic en Bilic focussen op vier PRR-partijen: FdI (Fratelli d'Italia, Italië), PiS (Prado i Sprawiedliwosc, Polen), SDS (Slovenska demokratska stranka, Slovenië) en Fidesz (Hongarije). Ze stellen dat de vier PRR-partijen zich primair richten op migratie en dat zij dit beschouwen als een grote uitdaging voor hun natie met als voornaamste vijand de moslimgemeenschap. Dit sluit aan bij Mudde's (2007) conceptualisering van PRR waarbij onder andere nativisme centraal gesteld wordt. Bovendien betogen Petrovic en Bilic (2024) dat de PRR-partijen allemaal historisch gevormd zijn door hun anticommunisme. Aangezien het communisme momenteel grotendeels achterhaald is, hebben de partijen zich gericht op nieuwe vijanden. Voor PiS en Fidesz als Centraal- en Oost-Europese partijen, zijn die vijanden vaak de restanten van oude communistische regimes en postcommunistische figuren. In het geval van de Italiaanse FdI gaat het daarentegen meer om verzet tegen wat zij zien als de overheersende invloed van linkse cultuur en waarden. Petrovic en Belic (2024) beweren dat de verschillende historische achtergronden van deze partijen cruciaal zijn voor het begrijpen van de diverse benaderingen van EU- en buitenlands beleid. PiS, Fidesz en in zekere mate SDS nemen een meer radicale houding aan tegenover de EU door hun

anticommunistische geschiedenis en wantrouwen ten aanzien van het Westen door de Koude Oorlog. Deze partijen zien de EU als bedreiging voor de nationale soevereiniteit. Daarentegen was Italië onder andere een van de oprichters van de EU waardoor FdI door haar historische context meer streeft naar een leidende positie binnen Europa.

PRR en internationale conflicten

Verder focust het onderzoek van Petrovic en Bilic (2024) ook op hoe PRR kijkt naar internationale conflicten zoals de inval van Rusland in Oekraïne in 2022 en het Israëlisch-Palestijns conflict. Petrovic en Bilic (2024) betogen dat FdI, SDS en hoofdzakelijk PiS de oorlog gebruiken om hun Europese geloofwaardigheid te versterken, terwijl Fidesz met leider Victor Orban deze juist gebruikt om zijn strijd tegen het liberale Westen te intensiveren. Het onderzoek sluit aan bij dat van Carlotti (2023). Carlotti (2023) stelt dat de positie van de *WERPs* (West-Europese radicaal-rechtse partijen) veranderd is tegenover Rusland tussen 2013 en 2022, met de eerste invasie van Rusland van de Krim en het begin van het conflict tussen Rusland en Oekraïne als belangrijke mijlpalen. Op basis van een case study van de Italiaanse *WERPs* FdI en Lega, kwam Carlotti tot de conclusie dat de relatie tussen de *WERPs* en Poetin hoofdzakelijk wordt gekenmerkt door elementen van populisme, EU-tegenstand en de radicaal-rechtse ideologie. Kritiek op de elite, kritiek op het handelen van de EU en nativistische elementen (zoals patriottisme en zelfbeschikking) spelen een kleinere rol. FdI en Lega kende beide een verschuiving naar een kritischere positie ten opzichte van Rusland, maar verschillen echter onderling in de mate waarin beide verschoven zijn. Voorzitter van de Lega partij Salvini verheerlijkte voor de oorlog Poetin's leiderschap en stelde hem voor als een charismatisch en inspirerende 'modelleider', terwijl FdI met voorzitter Georgia Meloni eerder een pragmatische houding had ten aanzien van Rusland. Ze beschouwde Poetin voor de oorlog als een pragmatische bondgenoot van het Westen tegen de islamitische dreiging. Carlotti (2023) stelt dat Lega een veel grotere verschuiving heeft vertoond en dat Lega na het uitbreken van de oorlog een grotere aanpassing moest maken in haar communicatie, waarbij de partij afstand nam van Poetin zonder hem openlijk te bekritisieren. FdI kon door haar positie voorafgaand aan de oorlog makkelijker en directer stelling nemen tegen Poetin en hem veroordelen als de oorzaak van het conflict. Beide partijen delen ideologische overeenkomsten met Poetin zoals populisme, EU-tegenstand en radicaal-rechtse ideologie waarbij ze het voor de oorlog eens waren over de belangrijkste standpunten. Dit plaatste hun dichterbij Rusland voor het uitbreken van de oorlog. Na de invasie van Oekraïne hebben beide partijen echter pragmatisch afstand genomen, ondanks de ideologische overeenkomsten. Dit benadrukt volgens Carlotti (2023) de belangrijkste eigenschap van extreemrechts: hoewel ideologische raakvlakken bestaan, kunnen pragmatische overwegingen

partijen ertoe brengen hun positie te veranderen. Daarnaast toont het onderzoek aan dat niet alle WERPs op dezelfde lijn liggen, zelfs niet als ze dezelfde ideologische standpunten innemen.

Conclusie

De literatuur toont aan dat PRR-partijen een beperkte directe invloed hebben op het buitenlands beleid vanwege hun oppositierol, maar wel een significante invloed uitoefenen op het politieke debat en zorgen voor ideologische politisering en polarisering. Onderzoeken van Ostermann en Stahl (2022) benadrukken dat PRR-ideologieën (nativisme en antiglobalisme) de standpunten van partijen sterk beïnvloeden. Wocjzewski (2024) spreekt dit tegen en stelt dat deze standpunten minder voortkomen uit populisme, maar uit bredere extreemrechtse ideologieën (ultranationalisme en *othering*). Wanneer PRR-partijen in regeringen terechtkomen, blijkt dat hun historische context hun benadering van EU- en buitenlands beleid sterk kleurt (Petrovic & Bilic, 2024). Daarnaast benadrukt onderzoek naar internationale conflicten (zoals de oorlog in Oekraïne) dat pragmatische overwegingen soms ideologische consistentie overschaduwen. Dit leidt tot verschillen in de standpunten tussen PRR-partijen. De bevindingen uit de literatuur tonen aan dat de framing van PRR in het buitenlands beleid complex is en gevormd wordt door een combinatie van ideologie en pragmatische keuzes.

PRR en Israël-Palestina

Pragmatisme boven ideologie

Petrovic en Bilic (2024) behandelden naast de oorlog tussen Rusland en Oekraïne ook het Israëlisch-Palestijns conflict in hun onderzoek waarbij ze de stemming in de VN analyseerden over het beschermen van burgers. FdI, PiS en SDS onthielden zich van deze stemming net zoals de meerderheid van de overige EU-lidstaten, behalve Fidesz die tegen de resolutie stemde. Victor Orban heeft de afgelopen jaren nauwe banden opgebouwd met de voormalige (en toekomstige) Amerikaanse president Donald Trump en de huidige Israëlische premier Benjamin Netanyahu, waarmee hij een radicaal-rechtse ideologie deelt. Petrovic en Bilic (2024) stellen het volgende:

“Overall, Orban has become an international ideological entrepreneur, developing criticism of the liberal West even through his foreign policy decisions”, (p. 15).

De onderzoekers beargumenteren dat de positie van FdI moet worden geïnterpreteerd in het kader van Meloni's plan om betere relaties op te bouwen met het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA). Aan het begin van haar ambtstermijn profileerde Meloni zich als een sterke bondgenoot van Netanyahu met wie zij ook de radicaal-rechtse ideologie deelt. Echter door pragmatische

overwegingen, haar noodzaak om het westerse mainstream beleid te volgen en haar wens om de band met MENA te versterken, bracht haar ertoe een meer neutrale positie in te nemen ten aanzien van Israël. Dit sluit aan bij de bevinding van Carlotti (2023) die betoogde dat extreemrechtse partijen hun ideologische consistentie kunnen opgeven voor diplomatieke en economische belangen.

Van antisemitisme naar islamofobie: een strategische verschuiving

In zijn onderzoek stelt Hafez (2014) dat PRR in Europa hun transnationale banden versterken aan de hand van islamofobie. Hij beargumenteert dat deze partijen een verschuiving hebben doorgemaakt van antisemitisme naar islamofobie:

“This shift from antisemitism to Islamophobia goes beyond European borders and enables Europe’s far right to connect to Israeli parties and the far right in the United States.” (p. 479)

PRR-partijen streven naar een etnopluralistische staat waarbij het doel is om homogene natiestaten te creëren zonder vermenging van verschillende etniciteiten. Daarnaast werken PRR-partijen continu aan de dichotomie tussen ‘wij versus zij’ door identiteit, waarden en levensstijlen op de politieke agenda te zetten. Dit komt overeen met twee kernideeën van Mudde’s (2007) conceptualisering van PRR: nativisme en populisme (Hafez, 2014). PRR-partijen gebruiken het Israëlisch-Palestijnse conflict om hun pro-Israël houding te legitimeren en islamofobe retoriek te versterken (Kahmann, 2017). Beide partijen nemen een pro-Israël houding aan en Israël wordt gezien als een bondgenoot tegen de islam in de verdediging van de westerse waarden (Hafez, 2014; Kallis, 2018). Ook Kallis (2018) stelt dat PRR-partijen tegenwoordig een pro-Israël houding hebben aangenomen, en dat dit voor vele partijen een radicale ideologische ommezwaai betekende van hun eerdere uitgesproken antisemitische standpunten. De dreiging van Joden wordt verschoven naar moslims door middel van *victim reversal*. Hierbij worden moslims vergeleken met de Nazis en worden moslims gezien als een bron van antisemitisme en wordt Israël geprofileerd als bondgenoot in de strijd tegen islamitisch extremisme. *Victim reversal* is een tactiek die inmiddels door allerlei extreemrechtse partijen in Europa wordt gebruikt (Hafez, 2014; Rose, 2020). Volgens Kallis (2018) en een rapport van de Konrad Adenauer Stiftung is deze verschuiving onderdeel van een bredere strategie van de nieuwe extreemrechtse populistische partijen om afstand te nemen van associaties met het fascisme van voor de Tweede Wereldoorlog en het naoorlogse neofacisme (Czymmek et al., 2023). Het belangrijkste bewijs voor deze shift van antisemitisme naar islamofobie is volgens Hafez (2014) de Jeruzalemverklaring die ondertekend werd door enkele extreemrechtse Europese partijen. De Jeruzalem verklaring stelt dat Israël het recht heeft om zichzelf te verdedigen tegen de totalitaire

dreiging van de fundamentalistische Islam. Deze transnationale samenwerking tussen extreemrechtse partijen toont hoe islamofobie de basis vormt voor een bredere politieke alliantie die reikt van Europa tot Israël.

Een rapport van Hannah Rose (2020) ondersteunt deze gedachtegang in het onderzoek van Hafez (2014), Kahmann (2017) en Kallis (2018). Rose (2020) beargumenteert dat nieuwe PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict gebruiken om steun van de pro-Israëlische en de Joodse gemeenschap te verkrijgen, om zich af te zetten van hun antisemitisch fascistisch verleden en in hun strijd tegen de Islamitische dreiging. Ze gebruiken *collective action framing strategies* om een christelijke georiënteerde interpretatie van Joodse identiteit op Joodse gemeenschappen te projecteren. PRR-partijen construeren een Joodse-Christelijke identiteit om Joden te plaatsen binnen de *in-group* als onderdeel van een bredere westerse culturele erfenis. PRR verlegt de traditionele vijand positie van Joden naar moslims die worden afgeschilderd als een bedreiging voor de westerse samenleving. Rose (2020) betoogt dat drie vormen van framing plaatsvinden door PRR: *frame extension*, *frame bridging* en *frame transformation*. *Frame extension* houdt in dat Israël door PRR gepositioneerd wordt als een voorpost van Europa in de confrontatie met de Arabische wereld. *Frame bridging* probeert een brug te maken tussen de Joodse en radicaal-rechtse belangen door Joden als antimoslims te portretteren, waardoor ze gezien worden als bondgenoten in de strijd tegen de moslimwereld. Tot slot beschrijft *frame transformation* de verschuiving van een etnisch naar een cultureel nationalisme, waarbij nationalistische identiteit minder op etnische afkomst wordt gebaseerd maar meer op gedeelde culturele waarden. De bevindingen van het rapport tonen dat de houding van PRR ten aanzien van het Israëlisch-Palestijns conflict niet ingegeven wordt door oprechte steun voor Israël of Joodse belangen, maar strategisch wordt gebruikt om de anti-islamitische agenda te verspreiden. Zionisme krijgt een nieuwe definitie in Europa als een anti-islamitische ideologie waardoor PRR zijn ideologie kan uitbreiden dat Israël een bondgenoot is tegen de islamitische vijand.

Radicaal-rechts VS extreemrechts: interne tegenstellingen

Shroufi (2024) bekritiseert het uitgangspunt dat alle uiterst rechtse partijen een shift hebben gekend van antisemitisme naar een pro-Israël consensus en de herdefiniëring van 'wij versus zij' waarbij Joden onderdeel zijn van de christelijke identiteit. Hij betoogt dat extreemrechtse partijen deze verschuiving niet hebben doorgemaakt, en dat het alleen radicaal-rechtse partijen zijn die de afgelopen jaren antisemitisme hebben vervangen door een steun voor Israël om zich af te zetten van hun fascistisch

verleden. Camus (2013, zoals geciteerd in Shroufi, 2024) stelt dat er geen verband is tussen hoe gematigd een radicaal-rechtse partij is en hun standpunt ten aanzien van Israël.

Shroufi (2024) doet beroep op het onderscheid tussen extreemrechtse en radicaal-rechtse partijen van Mudde (2017), met als belangrijkste onderscheid tussen beide de relatie tot de democratie. Hij beargumenteert dat er verschillende discoursen naar boven komen wanneer de AfD (radicaal-rechts) en de NPD (extreemrechts) met elkaar vergeleken worden aan de hand van een thematische analyse. Bij de AfD werden Palestijnen en de alliantie met links hoofdzakelijk beschouwd als een gevaar en werd de nadruk gelegd op gedeelde waarden tussen Duitsland en Israël. Daarnaast werden Palestijnen (en breder alle moslims) beschouwd als antisemieten en verkondigde de partij islamofobe boodschappen. Anderzijds wordt bij de NPD Israël als groot gevaar beschouwd en biedt de partij een patriottisch alternatief. Ze verwerpen het zogenaamde 'anti-antisemitisme'.

PRR-partijen verschuiven strategisch van antisemitisme naar een pro-Israël consensus waarbij ze Israël profileren als bondgenoot tegen islamitisch extremisme en Joden beschouwen als onderdeel van de Joods-Christelijke identiteit. Deze strategie van *victim reversal* onderscheidt hen van extreemrechtse partijen die antisemitisme blijven aanhouden. Islamofobie vormt voor PRR een basis voor een bredere politieke alliantie.

Conclusie

Het Israëlisch-Palestijns conflict wordt door PRR-partijen strategisch geframed om islamofobe narratieven te versterken en politieke allianties te smeden. Terwijl sommige partijen pragmatische overwegingen boven ideologische standpunten stellen, benadrukken andere deze ideologische consistentie in hun framing van het conflict. Dit onderscheidt radicaal-rechtse partijen (PRR) en hun extreemrechtse tegenhangers, waarbij PRR islamofobie gebruikt als basis voor een breder politiek discours en transnationale allianties die tot buiten Europa rijken in VS en Israël zelf. De verschuiving van antisemitisme naar een pro-Israël consensus toont aan dat PRR hun standpunten kan veranderen naargelang de context (Carlotti, 2023; Czymmeck et al., 2023; Hafez, 2014; Kahmann, 2017; Kallis, 2018; Mudde, 2007; Mudde, 2017; Petrovic & Billic, 2024; Rose, 2020; Shroufi, 2024)

Conclusie literatuuroverzicht

Nativisme, autoritarisme en populisme vormen de basis voor de ideologie achter PRR. Mudde stelt dat er een focus binnen PRR wordt gelegd op culturele spanningen en bescherming van de nationale

identiteit. In het buitenlands beleid combineren PRR-partijen vaak ideologie en pragmatiek. Het Israëlisch-Palestijns conflict wordt ingezet door PRR om islamofobe narratieven te verspreiden en transnationale allianties te vormen. De verschuiving door PRR van antisemitisme naar een pro-Israël houding toont aan dat deze partijen hun standpunt ten aanzien van het conflict aanpassen aan hun bredere politieke doelen.

Uit een synthese van de bestaande literatuur kunnen we enkele hiaten afleiden. We merken dat de PRR-framing van het Israëlisch-Palestijns conflict voornamelijk wordt benaderd vanuit algemene trends. De focus ligt daarbij op thema's zoals het gebruik van het conflict om transnationale allianties te smeden, de versterking van islamofobe narratieven, de verschuiving van antisemitisme naar een pro-Israël houding, een pragmatische benadering tegenover het Israëlisch-Palestijns conflict, en strategieën zoals *victim reversal*. Er is weinig aandacht voor de impact van recente gebeurtenissen. De heropleving van het conflict sinds de gebeurtenissen van 7 oktober 2023 markeert een nieuwe fase die nog nauwelijks onderzocht is geweest. Het is onduidelijk of PRR-partijen hun eerdere discours over het conflict verderzetten of dat er sprake is van een verschuiving in de manier waarop zij het conflict framen. Daarnaast behandelen de meeste onderzoeken PRR-partijen als een homogene ideologische groep, terwijl uit de literatuur blijkt dat er interne verschillen kunnen bestaan. Er is weinig onderzoek gedaan naar de heterogeniteit binnen PRR-partijen wat betreft hun standpunt tegenover het Israëlisch-Palestijns conflict.

PROBLEEMSTELLING

In dit onderzoek probeer ik een antwoord te vinden op de vraag: **“Hoe framen Europese PRR-partijen het Israëlish-Palestijns conflict na 7 oktober 2023? Een case study van Rassemblement National en Vlaams Belang”**. Op basis van het literatuuroverzicht kunnen we drie deelvragen opstellen:

1. Wat is het doel en de functie van het Israëlish-Palestijns conflict in het breder ideologisch kader van PRR in Europa?

In dit onderzoek achterhaal ik of PRR-partijen in Europa het conflict strategisch blijven gebruiken om hun bredere ideologische agenda te versterken. De focus ligt op de structuur en functie binnen de ideologische context. Dit wil zeggen dat ik na ga hoe PRR-partijen het conflict inzetten als middel om hun kernideologie (nativisme, autoritarisme en populisme) en politieke doelstellingen te verspreiden, zoals islamofobie, de Joods-Christelijke identiteit, verzet tegen globalisering, de politisering en polarisering van het politieke debat enzovoort. Echter uit de literatuur leiden we af dat de ideologische consistentie van PRR ook plaatsgemaakt kan hebben voor diplomatieke en economische belangen.

2. In hoeverre vertonen Europese PRR-partijen na 7 oktober 2023 continuïteit in hun discours over het Israëlish-Palestijns conflict?

De recente heropflakking van het conflict na 7 oktober 2023 zorgt voor een hiaat in de literatuur en geeft ons de kans om na te gaan of het discours van VB en RN aansluit bij eerdere islamofobe framingstrategieën waarbij een verschuiving heeft plaatsgevonden binnen PRR-partijen van antisemitisme naar islamofobie en steun voor Israël. Israël wordt gezien als bondgenoot in de strijd tegen islamitisch extremisme, waarbij Joden onderdeel uitmaken van de Joods-Christelijke identiteit. De focus ligt hier op het inhoudelijk gebruik van framingstrategieën in reactie op de aanval van Hamas op 7 oktober 2023. Door deze nieuwe fase van het conflict te onderzoeken, wordt ingespeeld op de hiaten in de literatuur betreffende de invloed van recente geopolitieke gebeurtenissen op de framingstrategieën van PRR-partijen.

3. Wat zijn de verschillen en gelijkenissen tussen de twee PRR-partijen VB en RN in hun framing van het conflict?

Daarnaast vormt de vergelijking van het VB (België) en het RN (Frankrijk) een nieuw onderzoeksgebied. Hoewel Frankrijk en België belangrijke actoren zijn binnen het Europese politieke

landschap, is er geen diepgaand onderzoek verricht naar hoe deze twee PRR-partijen het Israëliisch-Palestijns conflict framen. Frankrijk heeft een grote geopolitieke invloed en speelt daardoor een cruciale rol in de globale perceptie van het conflict, terwijl België een uniek perspectief biedt binnen een bredere Europese context. Door deze twee partijen te selecteren als case study's, kunnen mogelijke verschillen en overeenkomsten in framingstrategieën tussen beide partijen worden geanalyseerd, wat aansluit bij het tweede hiaat dat bovenkwam uit het literatuuroverzicht. In de literatuur worden enerzijds PRR-partijen vaak in dezelfde ideologische groep geplaatst, terwijl anderzijds andere onderzoekers benadrukken dat er interne diversiteit tussen de partijen bestaat.

Sinds de aanslag van Hamas op 7 oktober 2023 zorgt het Israëliisch-Palestijns conflict opnieuw voor veel ophef en verdeeldheid in de politiek en de publieke opinie. We zien dat de heropflakking van het conflict overal ter wereld leidt tot internationale discussies en politieke betrokkenheid. De maatschappelijke relevantie van het Israëliisch-Palestijns conflict benadrukt het belang van onderzoek naar dit onderwerp. Daarnaast brengt de bestaande literatuur enkele hiaten aan het licht die dit onderzoek tracht te beantwoorden. Dit onderzoek draagt bij aan de bestaande literatuur door te analyseren of PRR-partijen het Israëliisch-Palestijns conflict blijven gebruiken als middel om hun kernwaarden en politieke doelstellingen te verspreiden. Verder focust dit onderzoek zich op of de framing van het conflict consistent blijft met het eerdere PRR-discours, of dat recente geopolitieke ontwikkelingen hebben geleid tot veranderingen in hun framingstrategieën. Tot slot tracht ik mogelijke ideologische nuances tussen beide partijen te belichten. Hiermee biedt het onderzoek niet alleen nieuwe inzichten in de rol van recente gebeurtenissen in het discours, maar draagt het ook bij aan een genuanceerde kijk op de heterogeniteit binnen PRR.

Dit onderzoek maakt gebruik van een hybride coderingsmethode die inductieve en deductieve elementen combineert. Aan de ene kant wordt ruimte geboden voor het ontdekken van nieuwe inzichten via inductieve codering, aan de andere kant wordt de bestaande literatuur als uitgangspunt genomen door middel van een vooraf opgesteld codeboek (Ayres, 2008; Braun & Clarke, 2019; Joffe, 2012 zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Het onderzoek heeft zowel een exploratief als beschrijvend doel. Enerzijds streeft het ernaar nieuwe framingstrategieën te identificeren door een inductieve analyse. Anderzijds richt het zich op het toetsen van bestaande theoretische categorieën en concepten die in de literatuur naar boven komen. Deze gecombineerde aanpak zorgt voor een evenwicht tussen het ontdekken van nieuwe patronen en het herbevestigen van bestaande theoretische inzichten, waardoor het onderzoek een bijdrage kan leveren aan het academische debat.

ONDERZOEKSOPZET

Theoretisch kader

Theoretische assumpties

Op basis van de literatuur kunnen we enkele theoretische assumpties formuleren over hoe we verwachten dat de twee PRR-partijen VB en RN het Israëlisch-Palestijns conflict zullen framen.

- 1) Ten eerste denken we dat beide partijen trachten hun PRR-ideologie (nativisme, autoritarisme en populisme) te gebruiken in de framing van het conflict. Vanuit het nativistisch kernconcept denken we dat beide partijen het Israëlisch-Palestijns conflict zullen gebruiken om de veiligheid van de natiestaat te schetsen die bedreigd wordt door Hamas en andere islamitische radicale groeperingen. Vanuit het autoritair denken, kunnen we ervan uitgaan dat de aandacht opnieuw gelegd zal worden op veiligheid en het hard sanctioneren van afwijkend gedrag in de samenleving. Tot slot vanuit populisme kunnen we verwachten dat de focus gelegd zal worden op het creëren van een *in-group* en *out-group*. Er zal kritiek gevormd worden op 'de corrupte elite' en het conflict zal benaderd worden vanuit een antiglobalisme perspectief. Echter toont de literatuur ook dat deze ideologische kernideeën van PRR soms aan de kant worden geschoven voor diplomatieke overwegingen. VB en RN kunnen bijgevolg ook afstand nemen van de PRR-ideologie en het conflict framen vanuit hun eigen diplomatieke of economische belangen.
- 2) Ten tweede gaan we ervan uit dat zowel VB als RN het conflict gebruiken in functie van hun eigen politieke doelen, namelijk om hun islamofobe retoriek te verspreiden en op basis hiervan een alliantie proberen te vormen met andere landen in Europa en Israël zelf. We denken dat beide partijen eerder een pro-Israël standpunt zullen innemen ten aanzien van het conflict omdat dat ze het conflict vanuit een identiteitspolitiek zullen bekijken. De partijen zouden volgens de literatuur kant kiezen voor Israël omdat Israël tot de *in-group* hoort, terwijl Palestijnen omdat ze moslim zijn tot de *out-group* horen. Israël heeft dezelfde waarden als het Westen en wordt opgenomen in wat we de Joods-Christelijke identiteit noemen. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van antisemitisme naar islamofobie waarbij Joden niet langer tot de *out-group* horen, integendeel Israël wordt gezien als bondgenoot in de strijd tegen het islamitisch extremisme.

- 3) Tot slot kunnen we verwachten dat er desondanks ideologische overeenkomsten tussen VB en RN, ook verschillen tussen beide partijen kunnen zijn. Voorgaande literatuur toont aan dat er wel degelijk heterogeniteit binnen PRR-partijen bestaat.

Framing theory

In het kader van mijn onderzoek over hoe PRR het Israëliisch-Palestijns conflict vormgeeft, biedt *framing theory* een analytisch instrument om te begrijpen hoe PRR-partijen (VB en RN) het conflict voorstellen. Onderzoekster Porisma Borah (2011) stelt dat volgens de *framing theory* verschillende voorstellingen van dezelfde informatie een effect kunnen hebben op de keuzes die mensen maken. Aanvullend op deze definitie beargumenteren Chong en Druckman (2007) dat ‘frames’ een effect hebben op hoe mensen denken over bepaalde gebeurtenissen of conflicten. Tot slot definieert Entman (1993) ‘framing’ als volgt:

“To frame is to select some aspects of perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described” (p. 52).

Frame in communication en framing effects

Framing theory is relevant omdat partijen nooit objectief zijn in de beeldvorming van een bepaald conflict. Ze hebben een doel dat ze willen bereiken. Om deze reden gaan partijen en hun politici altijd proberen om de kiezer achter hun standpunten te krijgen door hen te laten nadenken over het conflict vanuit een bepaald perspectief. Dit doen ze door bepaalde eigenschappen van het conflict te benadrukken, zoals de verwachte gevolgen ervan of de relatie tot belangrijke waarden. Op deze manier ontstaat een *frame in communication*. Een *frame in communication* organiseert de realiteit door betekenis te geven aan een reeks gebeurtenissen, en helpt bij het definiëren en duiden van politieke vraagstukken. Als *frames in communication* gebruikt worden door elitegroeperingen (politici, mediakanalen en/of lobbygroepen) om de houdingen van bevolkingen te beïnvloeden is er sprake van *framing effects*. In de literatuur over *framing theory* zien we dat binnen de politieke wetenschappen *framing effects* het meest onderzocht worden (Chong & Druckman, 2007).

Emphasis framing effects

Chong en Druckman (2007) maken een onderscheid tussen *equivalency framing effects* en *emphasis framing effects*. *Equivalency framing effects* komen voor als verschillende formuleringen, die logisch gezien vergelijkbaar zijn, leiden tot veranderingen in de voorkeuren van individuen, bijvoorbeeld

wanneer dezelfde informatie wordt gepresenteerd op een positieve of een negatieve manier. Bij politieke kwesties is er meestal sprake van *emphasis framing effects*, aangezien er niet altijd een manier is om een situatie op verschillende maar gelijkaardige manieren te presenteren. In plaats daarvan gaat het bij *emphasis framing effects* over het benadrukken van bepaalde aspecten. Mensen worden ertoe geleid zich te concentreren op bepaalde aspecten van een gebeurtenis of conflict. Chong en Druckman (2007) stellen:

“thus, for political issues the concept of framing usually refers to ‘characterizations’ of a course of action where a central idea provides meaning to the event.” (p. 672).

Het gaat dus volgens Chong en Druckman (2007) over het presenteren van een centrale kernboodschap die bepaalt hoe mensen een gebeurtenis interpreteren. Edelman (1993) definieert *emphasis framing effects* waarin hij verklaart dat het karakter, de oorzaken en gevolgen van een fenomeen ingrijpend veranderen op basis van wat prominent wordt weergegeven, wat wordt onderdrukt, en vooral hoe waarnemingen gecategoriseerd worden. Verschillende categorisaties verkrijgen steun voor specifieke politieke overtuigingen en beleidslijnen, waardoor classificatieschema's een sleutelrol spelen in de politieke strategie en overtuiging ervan. *Emphasis framing effects* verwijzen dus naar hoe bepaalde aspecten van een gebeurtenis of conflict strategisch worden benadrukt, terwijl andere worden genegeerd, om zo de perceptie en interpretatie van het publiek te sturen in lijn met politieke doelen. *Emphasis framing effects* bieden een relevant theoretisch kader voor het beantwoorden van mijn onderzoeksvraag hoe PRR het Israëliisch-Palestijns conflict framet. Aan de hand van Edelman's (1993) definitie gebruik ik *framing theory* om te onderzoeken hoe PRR-partijen bepaalde aspecten van het conflict benadrukken, hoe ze bepaalde aspecten van het conflict negeren en hoe deze framing past binnen hun bredere ideologische agenda met als doel hun kernwaarden te verspreiden en hun politieke doelstellingen te legitimeren. Framing kan aanzienlijke gevolgen hebben, omdat het de aandacht vestigt op bepaalde aspecten van de realiteit en andere elementen negeert (Borah, 2011). Wanneer PRR-partijen consistent bepaalde aspecten van het Israëliisch-Palestijns conflict benadrukken, en andere aspecten negeert, kan dit een impact hebben op hoe mensen het conflict begrijpen. Framing draagt zo bij aan een langdurige beeldvorming van het conflict (Eyre & Littleton, 2012).

Framing theory is in het kader van mijn onderzoeksvraag een nuttig theoretisch kader omdat het mij helpt te begrijpen hoe PRR strategisch bepaalde aspecten van het Israëliisch-Palestijns conflict benadrukken of negeren om hun ideologie te verspreiden, of er continuïteit is in hun discours en of er

interne verschillen bestaan tussen de PRR-partijen. Door te onderzoeken of PRR-partijen zoals het VB en RN na 7 oktober nog de focus leggen op islamofobe framingstrategieën, kunnen we nagaan of er continuïteit is in hun discours. Daarnaast kan *framing theory* ons helpen om na te gaan of er verschillen zijn tussen PRR-partijen RN en VB ondanks hun gedeelde ideologische kern.

Limieten van framing theory

Framing theory kent ook zijn nadelen en krijgt kritiek van verschillende onderzoekers. Porismita Borah (2011) maakt een overzicht in de literatuur over problemen bij het hanteren van *framing theory*.

- 1) Hoewel veel onderzoekers framing bestuderen, hebben sommigen kritiek op de betrouwbaarheid en geldigheid van de methode (Miller, 1997; Scheufele, 1999, zoals geciteerd in Borah, 2011). Een van de grootste kritieken op *framing theory* is wat Hertog en McLeod (2001, zoals geciteerd in Borah, 2011) een 'gebrek aan gedisciplineerde aanpak' noemen. Wetenschappers benadrukken het belang van een consistente set frames in onderzoek over *framing theory*. De praktijk leert ons echter dat onderzoekers vaak de neiging hebben om zelf unieke frames te maken op basis van hun eigen onderzoeksvraag. Dit kan leiden tot een bevestigingsbias. Het kan ervoor zorgen dat onderzoekers bewijzen gaan zoeken die hun vooropgestelde overtuigingen ondersteunen. Tegelijkertijd vinden andere onderzoekers zoals D'Angelo (2002, zoals geciteerd in Borah, 2011) dat de diversiteit aan framingbenaderingen essentieel is om de complexe effecten ervan te kunnen begrijpen. Aanvullend stelt ook Reese (2007, zoals geciteerd in Borah, 2011) dat de waarde van *framing theory* niet ligt in de uniformiteit als onderzoeksparadigma, maar in de mogelijkheid om verschillende soorten onderzoek samen te brengen. Op basis van de kritiek van het gebrek aan gedisciplineerde aanpak, zal mijn onderzoek een hybride (gemengde methode) thematische analys hanteren. Enerzijds maak ik gebruik van bestaande frames uit de literatuur zodat de consistente set frames behouden wordt, terwijl ik anderzijds inductief codeer om complexe framingeffecten te ontdekken en een diepgaander inzicht te verkrijgen. Om een bevestigingsbias tegen te gaan, wordt er iteratief gecodeerd en verschillende datavormen gebruikt. Het systematisch integreren van diverse data stimuleert een kritischere evaluatie en maakt het moeilijker om enkel bewijs te selecteren dat de vooropgestelde overtuigingen ondersteunt (Fairfield & Charman, 2019).

- 2) Een andere kritiek op *framing theory* is dat ‘frames’ moeilijk te definiëren zijn (Matthes & Kohring, 2008). Om te voldoen aan deze kritiek is het belangrijk om in het onderzoek een duidelijke en operationele definitie van de frames op te stellen. De frames worden uitgebreid beschreven aan de hand van de codenaam, definitie van waar het thema over gaat, een beschrijving van hoe te herkennen wanneer het thema voorkomt en een voorbeeld uit de data. Ten tweede wordt gesteld dat ‘frames’ ook moeilijk te coderen zijn. Vandaar dat het belangrijk is om een geldige en betrouwbare methode te hanteren voor het identificeren van deze frames. Sommige onderzoekers pleiten voor een kwalitatieve inhoudsanalyse, terwijl anderen betogen voor een kwantitatieve inhoudsanalyse (Şenocak, 2017). Shoemaker en Reese (1996, zoals geciteerd in Şenocak, 2017) stellen dat beide benaderingen hun voor- en nadelen hebben, en dat het gebruik van een hybride (gemengde) benadering de beste keuze is als onderzoeksmethode. Dit houdt in dat zowel deductieve als inductieve codering plaatsvindt. Verder verloopt het codeerproces iteratief en de methodologische keuzes worden uitgebreid en transparant beschreven (Stevens & Dusi, 2022). Zo wordt de tweede kritiek op *framing theory* tegengegaan.

Methode

Thematische analyse

De keuze voor de methode werd gemaakt op basis van het onderzoek van Shroufi (2024) dat gelijkaardig is met de vraag van dit onderzoek. Shroufi (2024) onderzoekt aan de hand van een case study twee Duitse rechtse partijen NPD en AfD, en vergelijkt hoe de twee partijen tegenover het Israëlisch-Palestijns conflict staan. Net zoals dit onderzoek zal ik ook door middel van een case study proberen te achterhalen hoe PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict framen.

Als onderzoeksmethode wordt gebruikgemaakt van een thematische analyse. Een thematische analyse is een methode waarbij gezocht wordt naar thema's die van belang zijn voor het beschrijven van een fenomeen (Shroufi, 2024). Virginia Braun en Victoria Clarke (2012) definiëren een thematische analyse als volgt:

“Thematic analysis is a method for systematically identifying, organizing and offering insights into patterns of meaning (themes) across a data set. Thematic analysis allows the researcher to see and make sense of a collective or shared meanings and experiences”, (p. 57).

De onderzoeksmethode richt zich daarom op het identificeren van wat gemeenschappelijk is in de manier waarop een onderwerp wordt besproken of beschreven, en op het begrijpen van die gemeenschappelijkheid (Braun & Clarke, 2012). Een thematische analyse is geschikt als methode wanneer het doel is om te begrijpen hoe een bepaalde kwestie wordt gepresenteerd (Stevens & Dusi, 2022). Wanneer we trachten te achterhalen wat het discours is rond het Israëlisch-Palestijns conflict dat wordt verspreid door PRR in Europa, is een thematische analyse dus relevant. De methode laat ons toe om een inzicht te krijgen in de gedeelde patronen en betekenissen van PRR over het conflict. Door middel van een thematische analyse identificeer ik wat VB en RN benadrukken in hun framing. Het doel van het onderzoek is om een theoretische bijdrage te leveren aan de literatuur wat het een geschikte methode maakt voor dit onderzoek (Vears & Gillam, 2022). Het resultaat van de methode is een genuanceerd en gedetailleerd inzicht in terugkerende patronen, waarbij een rijke en complexe weergave van de gegevens tot stand komt (Tahamtan, 2021; Vaismoradi et al., 2013). De methode sluit aan bij het concept *emphasis framing* uit *framing theory*, dat gericht is op het identificeren van de aspecten of perspectieven die in het framen van een kwestie worden benadrukt of genegeerd (Edelman, 1993). Elk thema dat voorkomt uit de thematische analyse kan gezien worden als een dimensie van *emphasis framing*. Elk thema vertegenwoordigt dus een aspect dat PRR-partijen benadrukken. Het onderstrepen van dergelijke framingelementen in de communicatie vormt vervolgens de basis voor het construeren en versterken van het dominante discours (Chong & Druckman, 2007; Edelman, 1993). Het is belangrijk om te vermelden dat bij een thematische analyse het niet de hoeveelheid is dat bepaalde thema's voorkomen dat belangrijk is, maar welke thema's relevant zijn in het kader van de onderzoeksvraag (Vaismoradi et al., 2013; Shroufi, 2024). Het is belangrijk dat de aandacht wordt gericht op alle aspecten van de data (Stevens & Dusi, 2022).

Stevens en Dusi (2022) stellen dat thematische analyse geschikt is wanneer de data enige mate van interpretatie vereisen. De keuze voor een thematische analyse wordt gemaakt omdat framing zowel manifeste inhoud als latente inhoud omvat. Manifeste inhoud gaat over wat nadrukkelijk gezegd wordt. De thema's worden rechtstreeks uit de data gehaald. Latente inhoud gaat over de onderliggende betekenissen van de manifeste inhoud. Thematische analyse laat toe beide niveaus te onderzoeken. Thema's kunnen rechtstreeks uit de data gehaald worden (manifest coderen) of thema's kunnen worden geïdentificeerd door de data te interpreteren (latent coderen) (Braun & Clarke, 2006). Braun en Clarke (2006) betogen dat de analyse van de latente inhoud van gegevens een onlosmakelijk onderdeel is van de manifeste analysebenadering. Een reeks manifeste thema's kan geïdentificeerd worden door te kijken naar de nadrukkelijke inhoud, en deze kunnen vervolgens helpen om toegang

te krijgen tot een latent niveau van betekenis waarbij gekeken wordt naar de impliciete inhoud (Joffe, 2012; Vaismoraldi & Snelgrove, 2019, zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). In het codeerproces wordt om deze reden het data-item manifeste gecodeerd door deze toe te schrijven aan een code. Vervolgens wordt bij het data-item indien relevant een annotatie geplaatst over wat de diepere betekenis is van de code. Door het interpreteren als onderzoeker van de manifeste thema's worden latente betekenissen ontdekt (Joffe & Yardley, 2004, zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Op deze manier vinden we complexere narratieven in de framing van PRR.

Verder werd de keuze voor thematische analyse gemaakt omdat het een zeer toegankelijke en flexibele methode is. Thematische analyse is een toegankelijke methode omdat het een methode is voor data-analyse is en geen volledige benadering is voor het uitvoeren van kwalitatief onderzoek. Het stelt onderzoekers in staat om kwalitatieve data te analyseren zonder beroep te moeten doen op het hanteren van een theoretisch of filosofisch kader (Braun & Clarke, 2006). Het is daarnaast een flexibele methode waardoor het makkelijk te combineren is met een breed scala aan sociale wetenschappen, verschillende soorten kwalitatieve data, theoretische kaders en vanuit een deductieve, inductieve of hybride benadering (Braun & Clarke, 2006; Joffe, 2012 zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Daarnaast is een sterkte van thematische analyse dat de methode de nadruk legt op het systematisch en transparant uitvoeren van de analyse. Dit maakt het mogelijk voor andere onderzoekers om het proces te volgen waarmee we tot de resultaten gekomen (Joffe, 2021, zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Tot slot biedt een thematische analyse de mogelijkheid om onderlinge relaties tussen de verschillende frames en thema's visueel weer te geven door middel van thematische kaarten. Een thematische kaart is een visuele weergave van de thema's, codes en hun onderlinge relaties, waarbij een gedetailleerde beschrijving wordt gegeven van elk thema, de criteria, voorbeelden en tegenvoorbeelden en andere vergelijkbare details (Vaismoradi et al., 2013).

[Limieten van een thematische analyse](#)

In dit onderdeel bekijken we enkele limieten van thematische analyse en bespreken we hoe we hiermee omgaan zodat we een consistente, betrouwbare en geldige onderzoeksopzet bekomen. Terry (2017) geeft een overzicht weer van de belangrijkste valkuilen bij het gebruiken van een thematische analyse. We overlopen deze limieten en leggen vervolgens uit hoe we deze valkuilen vermijden aan de hand van methodologische keuzes die gemaakt worden in dit onderzoek.

- 1) Een eerste kritiek op thematische analyse is dat er bij onderzoekers vaak een inconsistentie is tussen het theoretisch kader en de thematische data-analyse. Onderzoekers verklaren dat ze vertrekken vanuit een theoretisch kader, maar voeren een analyse uit die niet volledig aansluit bij het bredere theoretisch kader. Dit is de keerzijde van de flexibiliteit van thematische analyse (Terry et al., 2017). Om op deze kritiek te beantwoorden werd *framing theory* toegepast in alle fasen van de data-analyse. Dit deden we door literatuur te lezen waarbij het theoretisch kader (*framing theory*) ook gebruikt werd in combinatie met een thematische analyse. Voorbeelden zijn het onderzoek van Tahamtan (2021) over framing van COVID-19, Cooney en Newbolt's (2022) onderzoek over framing door Obama en Trump en Dar's (2021) onderzoek over de framingpatronen in milieukwesties. Zo kunnen we beter begrijpen hoe andere onderzoekers taal en frames analyseren bij een thematische analyse en kunnen we zien hoe andere onderzoekers de methode consistent overeen laten komen met het theoretisch kader. Dit versterkt de geldigheid van de analyse omdat *framing theory* consistent een rol speelt bij het analyseren van de data (Stevens & Dusi, 2022).
- 2) Ten tweede gebruiken onderzoekers soms verschillende vormen van thematische analyse door elkaar die methodologisch niet met elkaar overeenkomen. Het is dus belangrijk om een benadering van thematische analyse te selecteren en deze consistent te blijven toepassen. Voor mijn onderzoek baseer ik mij op het overzicht van Fereday (2006) waarbij een hybride aanpak van thematische analyse wordt gebruikt voor het analyseren van de data. Deze aanpak combineert inductieve en deductieve elementen zodat er zowel ruimte is voor nieuwe thema's om uit de data naar boven te komen, en tegelijkertijd vastgehouden wordt aan voorgaande theorieën uit de literatuur. Door ons te baseren op deze methodologie vermijden we dat er incompatibele versies van thematische analyse met elkaar worden gecombineerd (Terry et al., 2017). Door het consistent gebruiken van deze hybride methode wordt de data-analyse van het onderzoek betrouwbaar, omdat elke fase van het proces duidelijk gedefinieerd wordt en transparant is (Stevens & Dusi, 2022).
- 3) Ten derde stelt Terry (2017) dat sommige onderzoekers oppervlakkige kenmerken van de data gebruiken als thema's zonder na te gaan wat deze kenmerken betekenen of hoe ze bijdragen aan bredere patronen. Dit kan leiden tot thema's die louter beschrijvend zijn en niet bijdragen tot een diepgaande analyse. Het is daarom belangrijk dat thema's een duidelijke kern hebben. Elk thema wordt systematisch verbonden met de onderzoeksvraag door te analyseren

hoe het bijdraagt aan het bredere patroon van framingstrategieën van PRR-partijen. Manifeste en latente inhoud voor elk data-item worden gecodeerd, zodat zowel de nadrukkelijke inhoud als onderliggende aannames worden meegenomen in de analyse. Dit proces wordt ondersteund door een iteratief codeerproces waarbij thema's herhaaldelijk worden geëvalueerd en verfijnd. Zo wordt de geldigheid en betrouwbaarheid van de analyse gegarandeerd door ervoor te zorgen dat thema's consistent zijn en betekenis hebben (Stevens & Dusi, 2022).

- 4) Tot slot sluit een laatste kritiek van Terry (2017) aan bij de voorgaande kritiek dat thematische analyse gebruikt wordt zonder duidelijke epistemologische basis. Dit houdt in dat onderzoekers taal zien als een eenvoudige weerspiegeling van de werkelijkheid, zonder verder na te denken over wat de diepere betekenis is. Om een antwoord te bieden op deze kritiek wordt de manifeste en latente inhoud van elk data-item gecodeerd door het data-item toe te wijzen aan een bepaalde code (manifest coderen) en tegelijkertijd diepgaande aannames te noteren in de annotaties. De thema's worden geïnterpreteerd en er wordt dieper nagedacht over wat zij precies betekenen in het kader van mijn onderzoeksvraag hoe PRR-partijen in Europa het Israëliisch-Palestijns conflict framen.

Data

De eerste datavorm die geselecteerd wordt voor het onderzoek zijn officiële tweets van RN en VB (nu bekend als X). De keuze voor deze data heeft te maken met het feit dat volgens onderzoekers PRR-partijen veel gebruik maken van sociale media om direct te communiceren met hun volgers (Khoudary, 2021; Müller & Freudenthaler, 2022; Reinemann et al., 2016; Sijstermans, 2021). Specifieker gaat het om de officiële accounts op X van de partijen RN en VB (Rnational_off en vlbelang), enkele belangrijke figuren van beide partijen zoals de respectievelijke voorzitters Jordan Bardella (J_Bardella) en Tom Van Grieken (tomvangrieken) en fractievoorzitters voor RN Marine Le Pen (MLP_officiel) en voor VB Chris Janssens (chrisjanssensVB). Tweets die zowel op de officiële pagina van de partij als op de X-accounts van de leden verschijnen worden gefilterd om ervoor te zorgen dat tweets niet dubbel geanalyseerd worden. Daarnaast worden bij tweets die verbonden zijn aan filmpjes enkel de tekstuele data geanalyseerd en niet de visuele data. De tweets worden geselecteerd aan de hand van *Twitter Advanced Search* waarbij termen die relevant zijn voor het conflict worden ingegeven. Ik baseer me de termen gebruikt in het onderzoek van Shroufi (2024) en vul deze aan met

nog twee extra termen ' Hamas' en 'terrorisme', gezien de recente heropflakking van het conflict sinds 7 Oktober. De termen zijn 'Israël', 'Palestina', 'Gaza', 'Westelijke Jordaanoever', 'Jeruzalem', 'Vredesproces', 'Midden-Oosten vredesproces' en 'Bezette gebieden', en worden in het Nederlands als het Frans ingegeven voor de respectievelijke partijen VB en RN. De volledige lijst van tweets wordt weergegeven in bijlage 'VB Tweets' en 'RN Tweets'. Verder wordt de data aangevuld met statements van de officiële partijwebsites voor RN (rassemblementnational.fr) en VB (vlaamsbelang.org). Tweets die verwijzen naar statements van de officiële partijwebsites worden opnieuw niet geselecteerd om dubbele analyse te vermijden. Deze data worden geselecteerd door dezelfde termen te gebruiken als voor de tweets. Tot slot wordt ook een online krantenartikel van V-Nieuws geselecteerd dat geschreven werd door Tom Van Grieken genaamd 'Verliezers conflict Israël-Palestina zullen gewone mensen zijn'. Ook bij deze data wordt de volledige lijst met statements van de officiële partijwebsites weergegeven in bijlage (appendix 1).

De periode van analyse voor alle data begint vanaf 7 Oktober 2023 tot en met 7 Oktober 2024. Zo krijgen we een uitgebreid inzicht in de framing van het conflict sinds de heropflakking en door verschillende fasen van het conflict sindsdien. De periode kent een longitudinale dekking waardoor patronen die consistent zijn gevonden kunnen worden.

Om te verzekeren dat we de resultaten van beide partijen met elkaar kunnen vergelijken, is het belangrijk dat er zowel VB als voor RN voldoende data beschikbaar is en dat deze overeenkomt in hoeveelheid. Via een gestratificeerde steekproef met niet-proportionele verdeling en aselechte steekproef binnen strata kunnen we deze comparatieve analyse garanderen. Dit wordt verder besproken in het analyseproces van het onderzoek.

Analyseproces en empirisch onderzoek

Als basis voor mijn codeerproces hanteer ik het overzicht van Jennifer Fereday (2006) uit 'Demonstrating Rigor Using Thematic Analysis: A Hybrid Approach of Inductive and Deductive Coding and Theme Development'. In dit proces wordt de data zorgvuldig gelezen en herlezen. Op deze manier worden thema's geïdentificeerd die de categorieën vormen voor de analyse (Fereday, 2006). Boyatzis (1998) definieert een thema als volgt:

"A pattern in the information that at minimum describes and organises the possible observations and at maximum interprets aspects of the phenomenon" (p. 161).

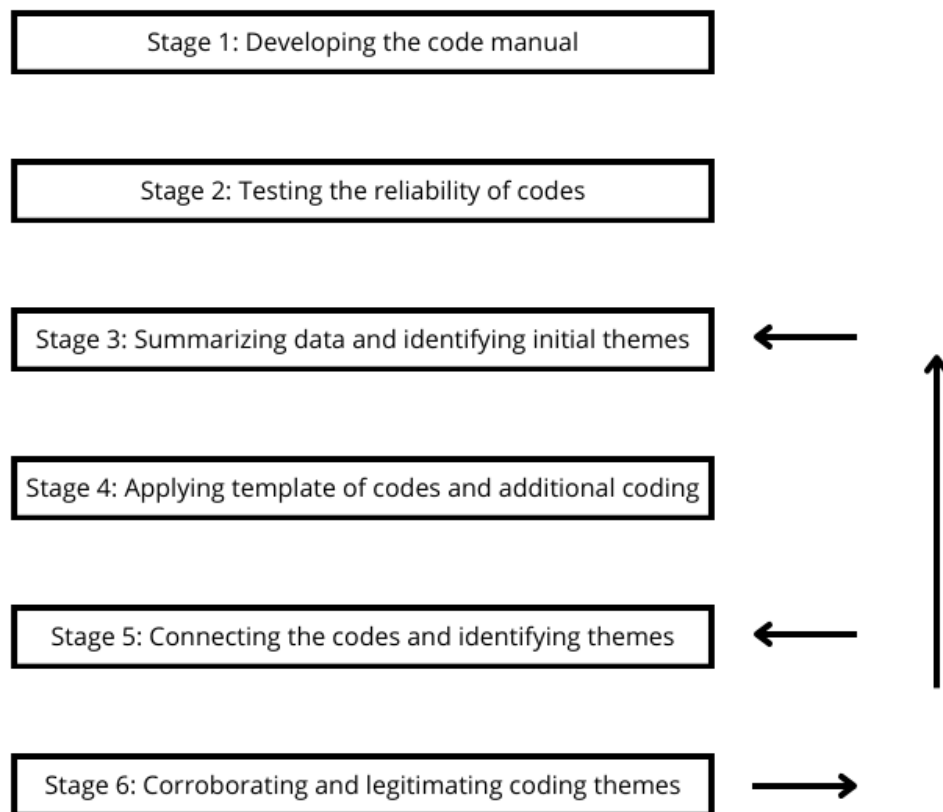
Een thema verwijst dus naar specifieke patronen van betekenis die in de data worden gegenereerd of gedetecteerd, die ofwel observaties beschrijven en ordenen en/of aspecten van het onderzochte fenomeen interpreteren (Boyatzis, 1998; Paré, 2016; zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022).

Hybride analyse

We voeren een hybride thematische analyse uit waarbij een inductieve (data-gedreven) en deductieve (a priori) aanpak met elkaar gecombineerd worden. Op deze manier is er ruimte voor nieuwe thema's om uit de data naar boven te komen, en wordt tegelijkertijd vertrokken vanuit een theoretisch kader (codeboek) dat voortkomt uit de bestaande literatuur. Een nadeel van enkel deductief te coderen is dat er de mogelijkheid bestaat dat belangrijke nieuwe thema's gemist worden die zich spontaan in de data voordoen, omdat alleen wordt gekeken naar de theoretische kaders die vooraf werden vastgelegd. Een nadeel van enkel inductief coderen is dat je niet in staat bent om huidige theorieën te toetsen, uit te breiden of te bekritisieren (Ayres, 2008; Braun & Clarke, 2019; Joffe, 2012; zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Bovendien leidt inductief coderen bij framing vaak tot een bevestigingsbias waarbij de onderzoeker tracht bewijzen te zoeken voor de eigen vooraf opgestelde unieke frames (Hertog & McLeod, 2001, zoals geciteerd in Borah, 2011). Door inductieve en deductieve codering met elkaar te combineren, zorgen we ervoor dat beide nadelen worden opgevangen.

Iteratief codeerproces

Fereday (2006) stelt het codeerproces grafisch voor als een lineair fenomeen, terwijl in de praktijk het coderen iteratief en reflexief gebeurt. Dit houdt in dat de fasen van dataverzameling- en analyse tegelijkertijd plaatsvinden, en eerdere stadia worden herlezen voordat verdere analyses worden uitgevoerd. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de ontwikkelde thema's stevig geworteld zijn in de originele data (Fereday, 2006). Tijdens het codeerproces wordt *emphasis framing* expliciet toegepast door tijdens de verschillende fasen terug te keren naar de vraag: 'Welke aspecten worden benadrukt of genegeerd?'. Annotaties worden bijgehouden tijdens het codeerproces in het logboek over wat niet benoemd wordt door VB en RN. Waar wel de nadruk op wordt opgelegd, schrijf ik toe aan de verschillende codes van het codeboek. Het codeerproces wordt voorgesteld in figuur 3.

Figuur 3. (Fereday, 2006)

Logboek

Het volledige codeerproces wordt bijgehouden in een logboek. Hierin worden aantekeningen gehouden met de verschillende stappen die ik heb uitgevoerd. Het is belangrijk in het kader van de geldigheid, navolgbaarheid en controleerbaarheid dat mijn keuzes zorgvuldig gedocumenteerd worden en dat elke stap op een systematische manier doorlopen wordt (Nowell et al., 2017; zoals geciteerd in Stevens & Dusi, 2022). Het logboek is te vinden in bijlage (appendix 2) en omvat alle stappen van het codeerproces inclusief volledige codeboeken.

STAP 1: Ontwikkelen van het codeboek

Voordat het onderzoeksproces van start gaat, wordt een codeboek opgesteld dat gebaseerd is op voorgaand onderzoek en theoretische concepten uit de literatuur. Dit is een essentiële fase uit het onderzoek omdat het de betrouwbaarheid van het onderzoek ondersteunt. Daarnaast ontstaat op deze

manier consistentie en vergelijkbaarheid tussen deze studie en de bestaande literatuur, en passen deze bevindingen in het breder theoretisch kader.

Ik baseer mij op het onderzoek van Shroufi (2024) waarin hij een thematische analyse uitvoerde over hoe de AfD en NPD het Israëlisch-Palestijns conflict framen. Zoals aangegeven in de literatuurstudie sluit de AfD aan bij de PRR-ideologie en wordt de NPD gezien als een extreemrechtse partij. In het kader van dit onderzoek is het dus relevant om te kijken naar de thema's die gevonden werden voor de AfD over hoe deze partijen Israël-Palestina framen, aangezien VB en RN een gelijkaardige PRR-ideologie kennen, en nemen vandaar deze thema's over. Echter door inductieve codering maken we toch ruimte voor eventuele interne verschillen tussen de twee PRR-partijen. Shroufi (2024) stelde bijgevolg twee deelvragen op die ik ook overneem in dit onderzoek maar dan toepas op het RN en VB:

- 1) *Hoe positioneert het RN zichzelf t.a.v. Israël-Palestina*
- 2) *Hoe positioneert het VB zichzelf t.a.v. Israël-Palestina*
- 3) *Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?*
- 4) *Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?*

De thema's die uit Shroufi's onderzoek voortkwamen voor de PRR-partij AfD worden in deze tabel 1 weergegeven.

Table 2. Key Themes in the AfD and NPD's Discourse.

Research question	AfD themes
'Us' and 'them' (1a. and 1b.)	A dangerous Palestinian-Islamist-left-wing alliance Shared AfD-German-Israeli values
Islamophobia and anti-Semitism (2a. and 2b.)	Smearing of Palestinians and Muslims as anti-Semites Unashamedly Islamophobic

Tabel 1. (Shroufi, 2024)

Ik stel de codes op volgens een schema van Boyatzis (1998) en identificeer de codes aan de hand van een codenaam (label), de definitie van waar het thema over gaat en een beschrijving van hoe het thema herkend kan worden (Fereday, 2006). Op deze manier beantwoord ik op de kritiek van *framing theory* dat het concept 'frame' moeilijk te definiëren is en wordt het concept 'frame' geoperationaliseerd (Matthes, 2009). Daarnaast stellen Stevens en Dusi (2022) dat het opstellen van Boyatzis' (1998)

schema bijdraagt aan de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van het onderzoek. Het schema van Boyatzis (1998) vul ik bijgevolg aan met een aparte subcategorie voor de manifeste codering en latente codering, zodat zowel de impliciete als expliciete frames in het discours naar boven komen (Braun & Clarke, 2006).

Bij het ontwikkelen van het codeboek is nadrukkelijk rekening gehouden met het theoretisch kader rond *emphasis framing*. Het codeboek helpt mij te identificeren wat wordt benadrukt, wat wordt genegeerd en hoe data gecategoriseerd wordt. Door codes te definiëren volgens het schema van Boyatzis (1998), operationaliseer ik het concept framing zodat het toepasbaar wordt op de inhoud van de data.

Met dit onderzoek tracht ik een comparatieve analyse te maken tussen VB en RN hoe zij het Israëlisch-Palestijns conflict framen. Om deze twee PRR-partijen met elkaar te kunnen vergelijken, vorm ik voor beide partijen elk een codeboek en analyseer ik beide partijen apart. Op het einde van het analyseproces worden de uiteindelijke thema's met elkaar vergeleken om de verschillen en/of gelijkenissen te bespreken tussen de partijen.

In de onderstaande tabel 2 wordt het codeboek voor VB en RN weergegeven waarbij de codenaam (label), de beschrijving van de inhoud van de code, een beschrijving van hoe we deze codes kunnen herkennen in de data en een bijkomende kolom voor de manifeste en latente codes.

Codes VB:

OV1: Hoe positioneert het VB zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/codenaam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - Termen: alliantie, bedreiging, gevaar...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlische waarden	Het benadrukken van gedeelde culturele en politieke waarden of identiteit tussen Vlaanderen en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en westerse waarden - Positieve framing van Israël als bondgenoot	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/codenaam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen).	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	Openlijke vijandigheid t.o.v. de islam en vooroordelen van moslims, gerelateerd aan terrorisme, extremisme en culturele bedreigingen.	- Verwijzingen naar negatieve impact moslimmigratie - Woorden als islamisering, radicale islam, moslimterroristen...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Restcategorie			
---------------	--	--	--

Codes RN:

OV1: Hoe positioneert het RN zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/codenaam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep - Termen: alliantie, bedreiging, gevaar...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde RN-Franse-Israëlsche waarden	Het benadrukken van gedeelde culturele en politieke waarden of identiteit tussen Frankrijk en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/codenaam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen).	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	Openlijke vijandigheid t.o.v. de islam en vooroordelen van moslims, gerelateerd aan terrorisme, extremisme en culturele bedreigingen.	- Verwijzingen naar negatieve impact moslimmigratie - Woorden als islamisering, radicale islam, moslimterroristen...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Restcategorie			
---------------	--	--	--

Tabel 2. (Fereday, 2006)

STAP 2: Testen van de betrouwbaarheid van het codeboek

Als tweede stap stelt Fereday (2006) dat het codeboek een testfase moet ondergaan om de betrouwbaarheid ervan te toetsen, en na te gaan of de codes geschikt zijn om de gegevens te interpreteren in het kader van het onderzoek. Bij het testen van het codeboek evalueer ik zorgvuldig welke aspecten van het conflict worden benadrukt en welke worden weggelaten. Ik analyseer een kleine steekproef van 5 tweets voor zowel het RN als VB, aangevuld met een statement van de officiële partijwebsite voor elke partij. Net zoals in Fereday's (2006) overzicht worden deze data willekeurig gekozen. Om te garanderen dat nieuwe inzichten worden opgenomen in het analyseproces, voeg ik een restcategorie toe in deze fase. Alle data-items die niet binnen het codeboek passen dat werd opgesteld op basis van Shroufi's (2024) onderzoek plaats ik vervolgens in deze categorie.

Uit de testfase blijkt dat de framing van VB en RN over het Israëlisch-Palestijns conflict grotendeels overeen te komen met het codeboek van Shroufi (2024). In de restcategorie plaats ik voor beide partijen elk 1 data-item. In onderstaande tabel 3 en 4 wordt een voorbeeld van enkele codes weergegeven aangevuld met een voorbeeld uit de data om voor verduidelijking en transparantie te zorgen. De volledige lijst met codes aangevuld met voorbeelden uit de data en restcategorieën zijn te vinden in bijlage (appendix 2).

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/codenaam	Voorbeeld codering RN
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Le mur des Justes du Mémorial de la Shoah a été profané cette nuit. Depuis l'attentat du 7 octobre, un antisémitisme décomplexé s'est abattu sur la France: l'idéologie du Hamas est déjà présente sur notre sol, et il nous faut la combattre sans faiblir (Jordan Bardella, 2024a).

Tabel 3. (Fereday, 2006)

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/codenaam	Voorbeeld codering VB
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	We weten uit onderzoek dat er een steun is bij de moslimgemeenschap voor het verdwijnen v/d staat Israël en antisemitisme. Daar mogen we niet blind voor zijn. We moeten de dialoog aangaan, maar die moet open zijn. Men moet afstand nemen van dat soort zaken (Vlaams Belang, 2023a).

Tabel 4. (Fereday, 2006)

STAP 3: Samenvatten van de data en identificeren van initiële thema's

Ten derde vat ik de data samen en identificeer ik initiële thema's. Alle ruwe data worden gelezen en vervolgens samengevat waarna de belangrijkste punten genoteerd worden. De data wordt segment per segment geanalyseerd via annotaties in Nvivo 14, waarbij ik opmerk welke aspecten consistent worden benadrukt en welke worden genegeerd. Voor de tweets betekent dit dat alle tweets worden gezien als segment. Voor de statements van de officiële partijwebsites en het artikel werden alinea's gebruikt als segment. Op deze manier komen de segmenten van de data die ik analyseer ongeveer overeen in grootte. Opvallende uitspraken, terugkerende woorden en ideeën die aansluiten bij de onderzoeksvraag worden genoteerd in annotaties en als voorlopige conclusies in het logboek. Zo kunnen nieuwe thema's uit de data ontdekt worden (Fereday, 2006). Het is belangrijk om nogmaals te herhalen dat bij een thematische analyse de inhoud van een enkel data-item (vb. Tweet) even belangrijk beschouwd wordt als inhoud die heel vaak herhaald wordt.

Bij het verzamelen van de data viel meteen op dat voor RN veel meer tweets beschikbaar waren dan voor het VB. In het kader van de onderzoeksvraag wat het verschil is tussen de framing van VB en RN, is het belangrijk om een gelijkaardige hoeveelheid data voor beide partijen te analyseren, zodat de PRR-partijen met elkaar vergeleken kunnen worden. Wanneer we de zoektermen voor de dataverzameling zouden aanpassen om voor VB meer data te bekomen, zou dit gegarandeerd een vertekend beeld geven in de resultaten (Shroufi, 2024). Om te garanderen dat evenveel data voor beide PRR-partijen geanalyseerd wordt, wordt gebruik gemaakt van een gestratificeerde steekproef met niet-proportionele verdeling en aselecte steekproef binnen de strata om bias in de strata tegen te gaan voor RN. De strata worden opgesteld voor RN op basis van de soorten data (tweets en statements van de officiële partijwebsite) en de steekproefgrootte per stratum wordt bepaald. Voor de statements van de officiële partijwebsite omvat de steekproef alle statements. De tweets worden willekeurig geselecteerd door een randomiseringkolom toe te voegen op Excel en elke tweet een ID toe te kennen. Echter wordt bij het selecteren van de steekproef rekening gehouden met voldoende aantal variatie aan zoektermen (vb. Hamas, Israel, Cisjordanie...). De lijst met geselecteerde tweets voor RN na het uitvoeren van deze steekproef is te vinden in bijlage 'Steekproef RN tweets'.

Aangezien dit analyseproces iteratief verloopt, analyseer ik telkens een stukje van de data en blik ik erna terug op de samenvattingen, opvallende patronen en initiële thema's in de annotaties om voorlopige conclusies te trekken. Ik ga na of de initiële thema's of codes kloppen waaraan ik de data voorlopig heb toegekend, en bekijk of het nodig is om een nieuwe code te ontwikkelen uit de

restcategorie. Dit proces in zijn geheel wordt weergegeven in het logboek in bijlage (appendix 2). Hieronder in de tabel 5 worden enkele voorbeelden van hoe ik de data samenvat genoteerd, aangevuld met opvallende patronen en thema's die ik voorlopig aan de data-item zou toeschrijven. Daarnaast wordt het een deel van het aangepaste codeboek weergegeven na het vervolledigen van stap drie van het analyseproces in tabel 6 voor VB en 7 voor RN.

Label/codenaam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober	Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober. Ze verdedigen Israël's recht op verdediging en tonen steun aan Israël	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober - Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'

Tabel 5. (Fereday, 2006)

Codes VB:

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Onbeschaamd islamofobie	1. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese en westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	3. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Tabel 6. (Fereday, 2006)

Codes RN:

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Onbeschaamd islamofobie	1. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese en westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	3. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Tabel 7. (Fereday, 2006)

STAP 4: Toepassen van het codeboek en aanvullende codering

In de volgende stap van het analyseproces pas ik de codes uit het codeboek systematisch toe op de volledige dataset met behulp van Nvivo 14, terwijl ruimte wordt gelaten voor inductieve codering. Elk data-item krijgt een code toegewezen uit het codeboek dat werd opgesteld in de vorige fase van het analyseproces. De deelvragen van Shroufi's (2024) onderzoek geef ik in als 'codes'. Onder de deelvragen worden de hoofdcategorieën en subcategorieën geplaatst van het codeboek voor elk het VB en het RN. Deze worden aangevuld met een restcategorie voor de beide partijen. Zo kunnen nieuwe codes worden toegevoegd als patronen of ideeën gevonden worden die niet in het oorspronkelijke codeboek stonden. De gecodeerde segmenten worden gesorteerd en gegroepeerd op basis van de codes. Het codeboek wordt bij het codeerproces bij de hand gehouden, en tegelijkertijd staan we in deze fase nog open voor nieuwe codes die uit de data naar boven kunnen komen. Aangezien we werken met een iteratief codeerproces kan het codeboek alsnog verder aangepast worden (Fereday, 2006).

In deze tabel 8 wordt een voorbeeld weergegeven van een nieuwe categorie die in deze fase van het analyseproces wordt toegevoegd voor het RN. Deze code werd gevormd vanuit de restcategorie.

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
'Bevrijdt Palestina van Hamas'	Deze code richt zich op het narratief dat Palestijnen in Gaza gevangen worden gehouden door Hamas, en dat zij slachtoffer zijn van het bewind van Hamas.	- 'Hamas gebruikt de Palestijnse bevolking als menselijk schild' - Berichten waar Palestijnen worden voorgesteld als de slachtoffers van Hamas

Tabel 8. (Fereday, 2006)

Ook in deze fase controleer ik wat door de PRR-partijen VB en RN benadrukt wordt en wat genegeerd wordt. De data worden toegekend aan een code en geven bijgevolg weer wat benadrukt wordt, en annotaties over opvallende afwezigheden in de data worden bijgehouden in het logboek. Wat onderdrukt wordt in de framing van het conflict wordt later weergegeven in de discussie. Deze focus op selectiviteit helpt om framingstrategieën te identificeren die passen binnen de bredere ideologische agenda van VB en RN passen. Ik pas *emphasis framing effects* toe op onderstaand data-item om een voorbeeld te illustreren.

“Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles. #DimPol” (Marine Le Pen, 2023b).

In dit data-item beschrijft Marine Le Pen van RN dat Hamas de Palestijnen in Gaza gevangenhoudt. Ze benadrukt hoe Hamas hen gebruikt als menselijk schild door zich te verstoppen in ziekenhuizen en scholen. Wat niet benadrukt wordt is de bredere politieke situatie van het Israëlisch-Palestijns conflict zoals de illegale bezetting van Israël.

Op het einde van stap vier ken ik de data-items uit de restcategorie toe aan de codes die gevormd werden. De andere data-items werden herzien of ze al dan niet bij de juiste code geplaatst werden. Het codeboek pas ik vervolgens weer aan door de nieuwe categorieën toe te voegen en bestaande codes te herzien. De codes die voor de partij nooit aanwezig waren in de data worden verwijderd, maar worden later besproken in de resultaten aangezien het volgens *emphasis framing effects* belangrijk is om te kijken naar welke codes niet vermeld worden in de framing van een issue. Dit brengt ons bij het finale codeboek dat te vinden is in bijlage (appendix 2). Zo kan ik gemakkelijker overgaan naar de volgende stap waarin de codes samengevoegd worden tot thema's.

STAP 5: Codes verbinden en thema's identificeren

Vervolgens worden de relaties tussen de codes geanalyseerd om bredere thema's te identificeren die relevant zijn voor de onderzoeksvraag hoe PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict framen. De gerelateerde codes worden samengevoegd tot clusters die een groter patroon of thema representeren (Fereday, 2006). Ik ga opzoek naar codes die inhoudelijk overlappen of aan elkaar gerelateerd zijn. Deze worden gegroepeerd onder bredere categorieën of thema's. De thema's worden besproken in de resultaten van dit onderzoek.

Bij het uitvoeren van deze fase viel op dat thema's vaak met elkaar overlappen of dat er verschillende relaties tussen de thema's bestaan. In het kader van mijn onderzoeksvraag kunnen we ervan uitgaan dat dit een normaal gegeven is aangezien PRR-partijen framingstrategieën gebruiken om een coherent narratief weer te geven. Verschillende framingelementen worden met elkaar verbonden of opnieuw gebruikt om de frame te versterken (Miedzinski, 2017). De overlap en verschillende tussen de thema's worden ook besproken in de resultaten van dit onderzoek.

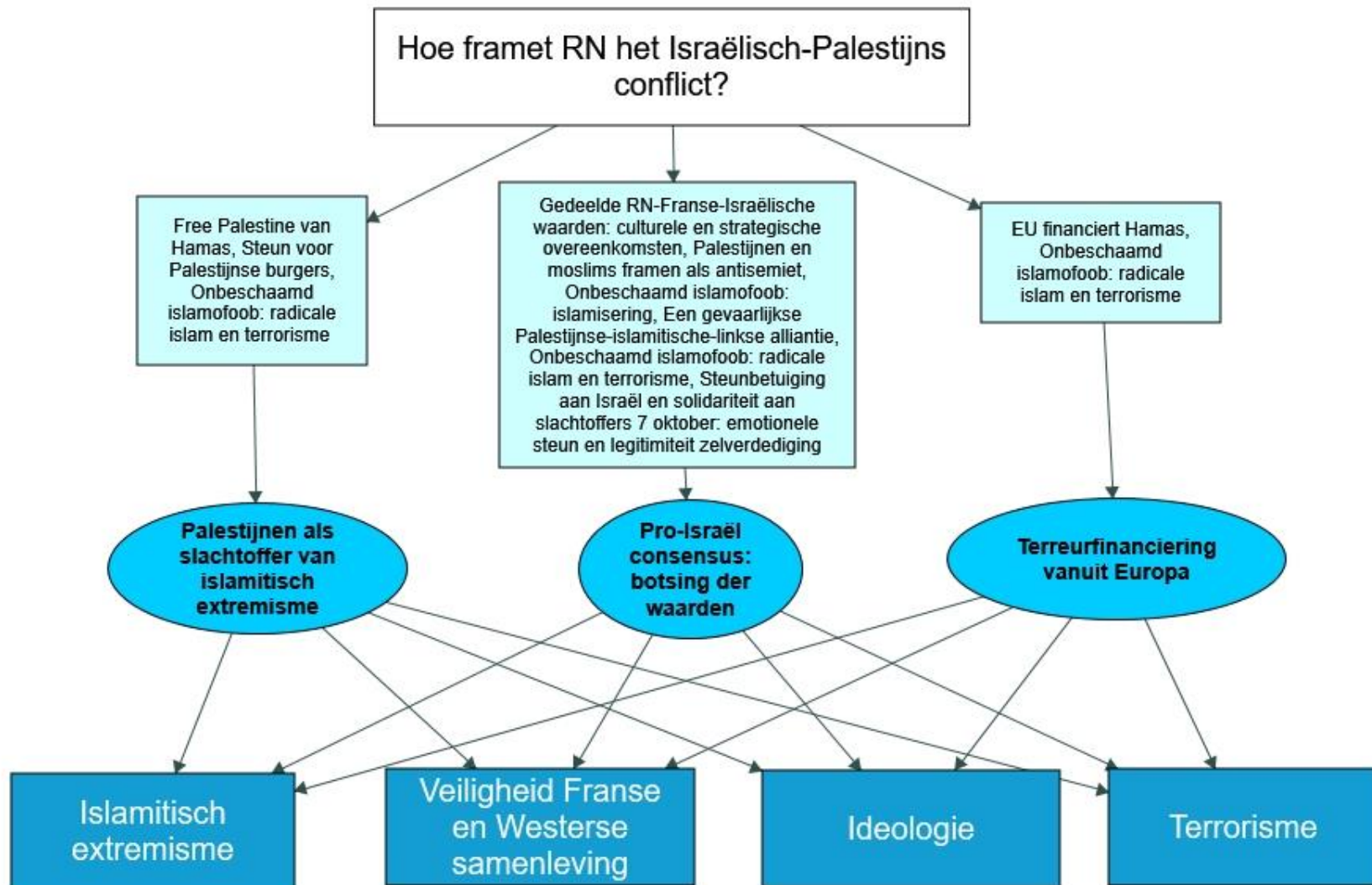
STAP 6: Thema's bevestigen en legitimeren

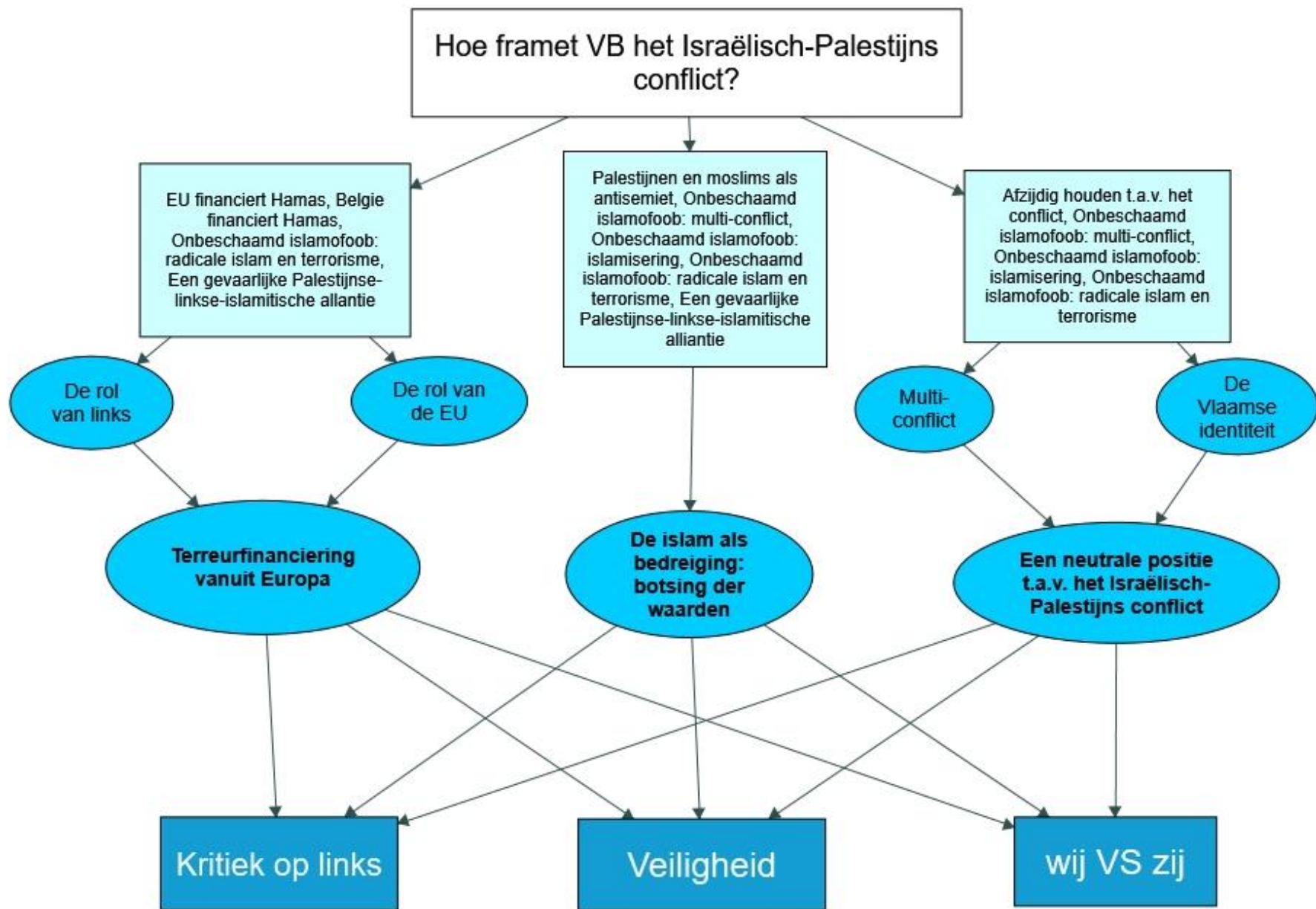
Tot slot wordt bevestigd of de geïdentificeerde thema's representatief en consistent zijn met de originele data. Ik voeg citaten en voorbeelden toe om de thema's te ondersteunen en hun betekenis te illustreren. De thema's worden verder geclusterd in overkoepelende kernideeën die direct bijdragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag (Fereday, 2006). In de onderstaande tabel 9 wordt een thema van VB met een voorbeeld weergegeven.

Thema VB	Voorbeeld
Een neutrale positie t.a.v. het Israëliisch-Palestijns conflict	<i>Voor het Vlaams Belang is het simpel: wij zijn geen Palestijnen. Wij zijn geen Israëliërs. Geen Iraniërs en ook geen Amerikanen. Wij zijn in de eerste plaats Vlamingen en Europeanen. Wij moeten ons niet verplicht voelen om een kant kiezen in alle conflicten in de wereld en al zeker als aan beide kanten burgerslachtoffers vallen. In internationale politiek komt het maar zeer zelden voor dat er echt eenvoudige keuzes kunnen gemaakt worden tussen goed of kwaad. De enige juiste keuze is die keuze die in het belang is van onze mensen. En soms wil dat zeggen dat we net géén kant kiezen (Tom Van Grieken, 2023, p. 6).</i>

Tabel 9. (Fereday, 2006)

Een thematische kaart wordt opgesteld om de samenhang tussen de codes en thema's visueel voor te stellen. Dit helpt mij om de thema's beter te begrijpen en relaties tussen de thema's te zien in het kader van mijn onderzoeksvraag hoe PRR-partijen het Israëliisch-Palestijns conflict framen (Braun & Clarke, 2012). Een thematische kaart maakt duidelijk welke thema's worden benadrukt en hoe deze met elkaar verbonden zijn. Door thema's te verbinden op basis van hun inhoud en relatie, laat de thematische kaart zien hoe framingstrategieën elkaar versterken, bijvoorbeeld het bekritisieren van links in alle thema's van het VB. In de onderstaande thematische kaarten voor RN en VB staat de onderzoeksvraag in de witte kader, de codes die voortkwamen uit het analyseproces in een lichtblauwe kader, de thema's die vervolgens gevormd werden in een blauwe ovaal en de overlap tussen de thema's in de onderste blauwe kaders.

Tot slot overloop ik de checklist van Braun en Clarke (2006, zoals geciteerd in Terry et al., 2017) voor het uitvoeren van een goede thematische analyse waarbij wordt nagegaan of de thematische analyse aan bepaalde criteria voldoet zoals bijvoorbeeld: de data zijn getranscribeerd op een geschikt detailniveau en de transcripties zijn gecontroleerd op nauwkeurigheid door ze te vergelijken met de data, elke data-item heeft gelijke aandacht gekregen in het codeerproces, thema's zijn niet opgesteld op basis van enkele opvallende voorbeelden, maar het codeerproces is grondig, inclusief en volledig uitgevoerd. De volledige checklist is te vinden in de bijlage (appendix 3) van dit onderzoek.

Limieten van de analysemethode

De belangrijkste beperking van deze analysemethode is dat de data maar door een persoon gecodeerd werd en vervolgens besproken werd met de promotor. Dit zorgde aan de ene kant voor consistentie in de methode, maar leidde aan de andere kant tot een enkel perspectief wat de kans op bevestigingsbias vergroot (Fereday, 2006). In het kader van deze masterproef was het niet mogelijk om een tweede codeur aan te stellen voor de data te analyseren. Ik heb geprobeerd de bevestigingsbias tegen te gaan door te vertrekken van een vooraf opgesteld codeboek uit de voorgaande literatuur (Shroufi, 2024) en een hybride analysemethode te hanteren, iteratief te coderen in dit analyseproces en verschillende datavormen te selecteren (Fairfield & Charman, 2019).

RESULTATEN

Na de bespreking van de methode, onderzoeksdata, en het analyseproces bespreekt dit onderdeel van het onderzoek de uiteindelijke thema's die voor VB en RN zijn gevormd. Verder worden de overeenkomsten en verschillen tussen de thema's uitgelegd. Om de thema's te verduidelijken en transparantie in de codering te waarborgen, worden ze aangevuld met voorbeelden uit de data.

Thema's VB

Voor de PRR-partij VB werden drie hoofdthema's geformuleerd met enkele subthema's:

1. Terreurfinanciering vanuit Europa
 - a. De rol van de EU
 - b. De rol van links
2. Een neutrale positie t.a.v. het Israëliisch-Palestijns conflict
 - a. Multi-conflict
 - b. De Vlaamse identiteit
3. De islam als bedreiging: botsing van waarden

1. Terreurfinanciering vanuit Europa

a. De rol van de EU

Dit thema benadrukt de framing dat de EU en haar lidstaten (waaronder België) verantwoordelijk worden gehouden voor het financieel ondersteunen van de zogenaamde terreurorganisatie Hamas. Het wordt beweerd dat de humanitaire hulp van UNRWA (Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten) bedoeld voor de Palestijnse bevolking in Gaza, uiteindelijk bij Hamas terechtkomt. VB pleit voor strengere controle op de bestemming van deze humanitaire hulp en stelt dat na de aanval van Hamas op Israël op 7 oktober, deze hulp tijdelijk moet worden opgeschort. VB geeft bovendien kritiek op federaal minister voor Ontwikkelingssamenwerking Caroline Gennez (Vooruit), vanwege haar besluit om de financiële steun aan Gaza via de UNRWA voort te zetten. Volgens VB zou België zich moeten aansluiten bij andere westerse landen zoals Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en de Verenigde Staten die besloten de financiële hulp richting Gaza stop te zetten. VB benadrukt dat het belastingsgeld van de Vlaming niet gebruikt mag worden om een terreurorganisatie te financieren.

“Het Vlaams Belang pleit voor een opschorting van de ontwikkelingssteun aan de Palestijnse gebieden. Momenteel herbekijkt heel de EU zijn financiële steun aan Palestina. Dat is het gevolg

van de grootschalige aanval van de Palestijnse terreurbeweging Hamas op Israël. ‘Doorgaan met ontwikkelingshulp aan Palestina getuigt van stuitende naïviteit en onverantwoord omspringen met ons belastinggeld’, stelt Kamerlid Ellen Samyn, ‘Onze centen dreigen terecht te komen in de handen van terroristen’” (Vlaams Belang, 2023b, p. 1).

De framing geeft aan dat het financieren van de zogenaamde terreurorganisatie Hamas gevaarlijk is voor de veiligheid van de westerse wereld en dat de Vivaldi-regering hier niet zijn verantwoordelijkheid opneemt maar juist de Vlamingen in gevaar brengt. VB bekritiseert in de framing het gebrek aan controle op de besteding van humanitaire middelen en portretteert Hamas en andere islamitische radicale actoren als een directe bedreiging.

“Zoals altijd is Vivaldi mateloos naïef over de partners van het Belgische humanitaire beleid’, gaat Samyn verder. ‘Als achteraf zou blijken dat onze middelen terecht komen bij de terroristen van Hamas of hun bondgenoten, is dat voor hun rekening’” (Vlaams Belang, 2024a, p. 4).

b. De rol van links

VB legt de verantwoordelijkheid niet alleen bij Europa, maar wijst specifiek ook naar links, dat volgens hen door het aanhouden van de humanitaire hulp voor Gaza de Vlaamse bevolking en het Westen in gevaar brengt. In de framing van dit thema wordt links medeverantwoordelijk gesteld voor de financiering van ‘terrorisme’. Caroline Gennez (Vooruit) die op dat moment federaal minister voor Ontwikkelingssamenwerking was, wordt hierbij uitdrukkelijk genoemd. Volgens Israël en de Washington Post zouden er directe banden bestaan tussen de UNRWA en Hamas. Ze geven beide aan hier harde bewijzen voor te hebben. VB vindt het onbegrijpelijk dat links ondanks deze beschuldigingen weigert de financiële hulp op te schorten.

“De Amerikaanse krant The Washington Post identificeerde een UNRWA-medewerker tijdens de aanslagen van 7 oktober 2023 op camerabeelden’, aldus Vlaams Belang Kamerlid Ellen Samyn, die de minister ondervroeg over de kwestie. ‘Maar ondanks die glasheldere bewijzen bleef Gennez volhouden dat er geen bewijs was voor de aantijgingen van Israël over betrokkenheid van UNRWA bij de Hamas-aanslagen. Hallucinant’” (Vlaams Belang, 2024b, p. 2).

2. Een neutrale positie t.a.v. het Israëliisch-Palestijns conflict

a. Multi-conflict

Naast het expliciet veroordelen van Hamas en politieke partijen of actoren die dit niet doen (zoals de Vivaldi-regering en links), legt VB de nadruk op diplomatieke terughoudendheid in het Israëliisch-Palestijns conflict. De framing in dit thema richt zich op het vermijden van politieke betrokkenheid tegenover het conflict. VB beweert dat Vlaanderen beschermd moet worden tegen wat partijvoorzitter Tom Van Grieken omschrijft als ‘multi-conflict’, een situatie waarin internationale conflicten door multiculturaliteit in de samenleving worden geïmporteerd, bijvoorbeeld via georganiseerde protesten. In dit kader richt VB zich specifiek op pro-Palestijnse protesten in Brussel die volgens hen voornamelijk worden gesteund door de moslimgemeenschap. De partij richt zich op het geweld dat met deze manifestaties gepaard zou gaan, en schrijft het gewelddadige karakter van deze protesten toe aan de gehele moslimbevolking. Daarnaast koppelt VB andere nadelige kenmerken aan de moslimgemeenschap. De moslimbevolking wordt in deze framing verantwoordelijk gehouden voor het brengen van grote problemen in de samenleving, waaronder ook de invoer van internationale conflicten.

“Het Vlaams Belang is er niet over te spreken dat bij Palestijnse protesten gisteren in het centrum van Brussel opgeroepen werd tot een jihad in Europa. ‘Dit is precies waar onze partij steeds voor heeft gewaarschuwd’, zegt Vlaams Belangvoorzitter Tom Van Grieken. ‘Als gevolg van de ongebreidelde massamigratie waaien de conflicten uit de Arabische landen over naar onze contreien. Dit kunnen we niet laten gebeuren’” (Vlaams Belang, 2023c, p. 1-2).

Ook in dit thema wordt links de schuld gegeven. Volgens de partij is links als voorstander van de multiculturele samenleving medeverantwoordelijk voor het importeren van internationale conflicten. VB stelt dat dit komt doordat links migranten heeft toegelaten tot het land. Hierdoor brengt links de gewone Vlaming in gevaar.

“Het is overduidelijk dat de minister net zoals heel wat andere linkse politici zich ongemakkelijk voelt in deze discussie omdat ze het conflict hier geïmporteerd hebben.” (Vlaams Belang, 2023d, p. 3-4)

b. De Vlaamse identiteit

Verder vertrekt het thema ook vanuit een identiteitsstandpunt. Voorzitter Tom Van Grieken stelt dat we geen kant hoeven te kiezen in het Israëliisch-Palestijns conflict omdat we niet de identiteit van Israëlieten of Palestijnen delen, maar Vlamingen zijn.

“Voor het Vlaams Belang is het simpel: wij zijn geen Palestijnen. Wij zijn geen Israëliërs. Geen Iraniërs en ook geen Amerikanen. Wij zijn in de eerste plaats Vlamingen en Europeanen. Wij moeten ons niet verplicht voelen om een kant kiezen in alle conflicten in de wereld en al zeker als aan beide kanten burgerslachtoffers vallen. In internationale politiek komt het maar zeer zelden voor dat er echt eenvoudige keuzes kunnen gemaakt worden tussen goed of kwaad. De enige juiste keuze is die keuze die in het belang is van onze mensen. En soms wil dat zeggen dat we net géén kant kiezen” (Tom Van Grieken, 2023, p. 6).

3. De islam als bedreiging: botsing van waarden

In dit thema presenteert VB aan de hand van het Israëlisch-Palestijns conflict de islam als een gevaarlijke ideologie die buiten de Vlaamse samenleving gehouden moet worden. Ze benadrukken dat de islam niet dezelfde liberale waarden deelt als dat van de Vlaamse christelijke samenleving, en wijst op een groot probleem binnen de moslimgemeenschap op vlak van antisemitisme. Verder claimt VB in deze framing dat er een brede steun is bij de moslimgemeenschap voor Hamas. Volgens VB zijn deze aspecten niet in overeenstemming met de waarden waar de partij, de Vlaamse samenleving en de bredere westerse samenleving voor staan.

“Ik wil van de staatssecretaris vernemen waarom zoveel Palestijnen voor België kiezen, en hoe ze vanuit Gaza in ons land geraken’, aldus nog Van Rooy, die benadrukt dat onderzoek uitwijst dat bij de Palestijnen de steun voor de moslimterroristen van Hamas enorm is toegenomen. De overgrote meerderheid (72 procent) staat zelfs achter de bloedige jihadistische massaslachting op 7 oktober in Israël. Tevens is 89 procent van de Palestijnen voorstander van de sharia, inclusief steniging. 66 procent vindt dat wie de islam verlaat de doodstraf moeten krijgen. 40 procent vindt zelfs zelfmoordaanslagen gerechtvaardigd. Bijna de helft van de Palestijnen staat negatief tegenover christenen, en niet minder dan 93 procent koestert antisemitische denkbeelden. 87 procent van de Palestijnen, vindt dat de vrouw altijd haar man moet gehoorzamen, en een grote meerderheid van 67 procent vindt dat een vrouw niet mag scheiden van haar man. ‘Dit zijn stuk voor stuk verwerpelijke islamitische denkbeelden en opvattingen, die een degelijke integratie in onze samenleving onmogelijk maken en een gevaar vormen voor onze samenleving’, besluit Van Rooy, die als voormalig Vlaams Parlementslid het Vlaams integratiebeleid vijf jaar lang op de voet heeft gevolgd” (Vlaams Belang, 2024c, p.4-7).

Ook in dit thema wordt links ervan verweten medeverantwoordelijk te zijn. Volgens de partij draagt links bij aan het ondermijnen van de westerse liberale waarden door het bevorderen wat VB ‘de

islamisering van de samenleving' noemt. Daarnaast beweert VB dat links dit toestaat omdat zij veel stemmen uit de moslingemeenschap haalt, waardoor manifestaties worden toegestaan en er niet hard tegen het geweld op deze manifestaties wordt opgetreden.

"In manifestaties, zoals deze in Brussel, wordt openlijk opgeroepen tot nog meer islamterrorisme van Hamas. Zoiets zou door iedere partij in de meest krachtige bewoordingen moeten worden veroordeeld. Het is echter muisstil nu, bij de linksen" (Vlaams Belang, 2023c, p. 3).

Overeenkomsten en verschillen tussen de thema's

In de drie thema's wordt links bekritiseerd en verantwoordelijk gehouden voor het creëren of faciliteren van de besproken problemen: het financieren van Hamas (thema 1), het importeren van het Israëliisch-Palestijns conflict (thema 2) en het bevorderen van islamisering in de samenleving (thema 3). Daarnaast speelt de veiligheid van Vlaanderen in alle thema's een centrale rol. Het gaat over het beschermen van de Vlaamse samenleving tegen terreur (thema 1), geweld tijdens protesteren en maatschappelijke spanningen (thema 2) en de ideologische bedreigingen vanuit het geloof van de islam (thema 3). Tot slot wordt in alle thema's een onderscheid gemaakt tussen 'wij' versus 'zij'. In het eerste thema is de externe bedreiging Hamas (die geholpen wordt door de EU en links) en in het tweede en derde thema zijn dit de moslims.

Ondanks deze overeenkomsten tussen de thema's wordt de kritiek op links, de veiligheid van Vlaanderen en de 'wij versus zij'-framing telkens vanuit een andere hoek beargumenteerd en vanuit een ander standpunt bekeken.

- In thema een wordt de focus gelegd op de Europese financiering en de rol van links in het ondersteunen van terreurorganisatie Hamas door financiële hulpverlening te geven aan de UNRWA. Het Israëliisch-Palestijns conflict wordt bekeken vanuit het standpunt van beleid en controle. Het thema gaat niet over sociale spanningen (thema 2) of ideologie (thema 3) maar puur over financiële en politieke verantwoordelijkheid.
- Het tweede thema vertrekt vanuit een identitair en sociaal standpunt waarbij VB multiculturalisme bekritiseert. Het gaat minder om beleidscontrole (zoals in thema 1) en meer om de gevolgen van migratie in de interne samenleving. Het thema is gericht op de sociale dynamiek binnen Vlaanderen en niet op financiering (thema 1) of een ideologische waardenstrijd (thema 3).

- In thema drie wordt vertrokken vanuit een culturele invalshoek. De nadruk ligt op de ideologische waarden die niet compatibel zijn, en hoe dit een bedreiging vormt voor de eigen liberale samenleving. Dit thema gaat verder dan sociale spanningen (thema 2) en is niet direct gekoppeld aan terreurfinanciering (thema 1).

Thema's RN

Voor de PRR-partij RN werden drie hoofdthema's geformuleerd:

1. Terreurfinanciering vanuit Europa
2. Pro-Israël consensus: botsing der waarden
3. Palestijnen als slachtoffer van islamitisch extremisme

1. Terreurfinanciering vanuit Europa

Net zoals bij VB richt ook RN de framing van het Israëlisch-Palestijns conflict op de vermeende financiering van terreur door Europa. De partij beweert dat de hulpverlening voor de Palestijnse bevolking in Gaza uiteindelijk terechtkomt bij Hamas. In tegenstelling tot België besloot Frankrijk na de aanslag van Hamas op 7 oktober wel om de financiële hulpverlening vanuit de UNRWA tijdelijk op te schorten. RN dringt aan op een blijvende stopzetting van deze hulp zowel direct na de aanslag als later toen Frankrijk besloot de financiering te hernemen. Bovendien benadrukt ook RN dat het belastingsgeld van de Fransen niet gebruikt mag worden voor het financieren van terreurorganisaties zoals Hamas. De partij stelt verder dat de Europese Unie beter het geld zou investeren in de eigen samenleving in plaats van te investeren in de Palestijnse samenleving.

“L'argent des Français ne doit pas servir à financer la propagande du #Hamas, par l'intermédiaire de la Commission européenne. #VivementLe9Juin pour mettre fin à la gabegie de l'UE !” (Rassemblement National, 2023a).

In de framing van dit thema legt RN de nadruk op de Franse overheid en Europa die volgens hen hun eigen vijanden zouden financieren en de kant zouden kiezen van de Palestijnen. De framing koppelt deze steun aan islamitisch extremisme, waardoor de EU verantwoordelijk wordt gehouden voor het binnenlaten en ondersteunen van dergelijke dreigingen. Net als VB stelt RN dat deze houding van de Franse overheid en Europa de westerse veiligheid ondermijnt en de Franse burger in gevaar brengt.

“Les contribuables français et européens n'ont pas à financer les ennemis de leurs valeurs et de leur vie. Le groupe RN au Parlement européen a saisi le Parquet européen pour ouvrir une enquête sur les fonds d'aide destinés à la Palestine et détournés par le Hamas” (Rassemblement

National, 2023b).

2. Pro-Israël consensus: botsing der waarden

Het tweede thema claimt net zoals het VB dat er sprake is van een botsing der waarden en stelt het Israëlisch-Palestijns conflict voor als een waardenstrijd. Israël wordt volgens het RN gezien als verdediger van de westerse waarden, terwijl de Palestijnen en andere islamitische actoren zoals de moslimbevolking en (extreem)links worden neergezet als vijanden van deze waarden. Er wordt een duidelijke 'wij versus zij'-framing gevormd waarbij Israël volgens het RN aan de juiste kant behoort, terwijl de andere kant geassocieerd wordt met terrorisme, antisemitisme en een gedeelde agenda van extremisme.

"Il y a un an, le peuple israélien se figeait dans l'horreur, foudroyé par le plus grand massacre de Juifs dans l'histoire de l'État d'Israël. En ce jour de souvenir, nos pensées émues vont aux familles des victimes de ces actes d'une barbarie sans nom, aux 43 Français qui ont perdu la vie et aux otages dont deux de nos compatriotes, encore aux mains des terroristes du Hamas. La priorité pour la France est d'obtenir leur libération et de garantir la sécurité à nos compatriotes juifs, au moment où notre pays est confronté à une explosion des actes antisémites, alimentés par la rhétorique incendiaire et irresponsable de l'extrême-gauche" (Marine Le Pen, 2024).

RN legt de verantwoordelijkheid bij links voor het importeren van deze gevaarlijke ideologische waarden die de veiligheid van de Franse bevolking bedreigen. De framing suggereert dat links een alliantie heeft gevormd met de islamitische terroristen zoals Hamas en stelt dat linkse partijen weigeren de aanval van Hamas te veroordelen. Volgens RN fungeert Jean-Luc Melenchon als woordvoerder van Hamas in Frankrijk en werkt hij samen met deze organisatie aan het vernietigen van de Franse natie.

"Jean-Luc Mélenchon est devenu le porte-parole du Hamas en France. Ce monsieur et ses amis se font les collabos d'une idéologie qui s'est constituée en cinquième colonne dans notre pays, et qui veut anéantir la République française et la Nation française" (Jordan Bardella, 2023a).

In deze framing uit het RN openlijk solidariteit met de slachtoffers van de aanslag van Hamas op 7 oktober en benadrukt de partij dat Israël het recht heeft zichzelf te verdedigen, vooral wanneer andere politieke actoren dit ter discussie stellen. Ze benadrukken de gruwelijkheden van de aanval op 7 oktober en richten zich op het bevrijden van gijzelaars en het waarborgen van de veiligheid van de Joodse gemeenschap als belangrijkste doelen.

“Pensées émues pour les proches d'Elya Toledano, Franco-Israélien enlevé lors de l'attaque terroriste islamiste du 7 octobre, retrouvé décédé aujourd'hui. La France conserve intact l'espoir pour les trois autres otages français toujours retenus à ce jour par le Hamas” (Jordan Bardella, 2023b).

“La riposte israélienne doit être ciblée, mais cette réponse est une réponse légitime et normale, car Israël a subi une attaque terroriste de grande ampleur. #FaceÀFace” (Jordan Bardella, 2023c).

RN kiest duidelijk kant voor Israël in hun framing van het conflict en gebruikt hun culturele en strategische overeenkomsten om hun positie te rechtvaardigen.

3. Palestijnen als slachtoffer van islamitisch extremisme

Desondanks de openlijke steun voor Israël van RN in het conflict wordt ook openlijk solidariteit getoond voor de Palestijnse bevolking in Gaza. Deze framing toont dat het RN ook een menselijke partij is die begaan is met het lijden van onschuldige burgerslachtoffers.

“Le drame humain de l'hôpital Al-Ahli Arabi de Gaza où des centaines de civils, principalement des femmes et des enfants palestiniens sont morts, est inacceptable. Il faut d'urgence une enquête sous l'égide de l'ONU qui pourra mettre en évidence les responsables de ce crime” (Marine Le Pen, 2023c).

Echter wordt deze empathie voor de Palestijnse burgers wordt gekoppeld aan een kritiek ten opzichte van Hamas. Het lijden van de Palestijnen wordt gezien als een gevolg van de aanwezigheid van Hamas. Hamas gebruikt de Palestijnen volgens deze framing als een menselijk schild. RN plaatst het Israëlisch-Palestijns conflict in een functie van de strijd tegen islamitisch extremisme en terreur.

“Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles. #DimPol” (Marine Le Pen, 2023d).

Overeenkomsten en verschillen tussen de thema's

Alle thema's vertrekken vanuit een kritiek op islamitisch extremisme, of dit nu gaat om financiële ondersteuning van terreurorganisatie Hamas (thema 1), de waardenstrijd (thema 2) of de impact op de Palestijnse bevolking (thema 3). In alle thema's wordt het Israëlisch-Palestijns conflict gebruikt om

breder punten te maken over veiligheid van de Franse en westerse samenleving, ideologie en de strijd tegen terrorisme.

Echter wordt deze kritiek op islamitisch extremisme en de punten over veiligheid, ideologie en terrorisme vanuit elke hoek anders benaderd in de verschillende thema's.

- Het eerste thema vertrekt hoofdzakelijk vanuit een invalshoek over financiële en politieke verantwoordelijkheid van Frankrijk en Europa.
- Het tweede thema bekijkt het conflict als een ideologische botsing.
- Het derde thema richt zich op een humanitaire invalshoek waarbij empathie wordt getoond voor de Palestijnse slachtoffers. Dit wijkt af van de financiële focus van thema een en de geopolitieke focus van thema twee.

DISCUSSIE

In dit deel van de masterproef richten we ons op het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag: **‘Hoe framen Europese PRR-partijen het Israëliisch-Palestijns conflict na 7 oktober 2023?’**. Aan de hand van de thema’s die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen, worden de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen beantwoord. De thema’s worden verbonden met de literatuur en daarnaast wordt in het kader van *emphasis framing effects* nagegaan welke inhoud en benadrukt en genegeerd werden in de framing door VB en RN.

1. Wat is het doel en de functie van het Israëliisch-Palestijns conflict in het breder ideologisch kader van PRR?

Vlaams Belang

De framing van het Israëliisch-Palestijns conflict door VB sluit grotendeels aan bij de kernconcepten van PRR (nativisme, autoritarisme en populisme) en bij de theoretische verwachtingen. VB gebruikt het conflict strategisch om haar politieke doelstellingen te bereiken op vlak van een restrictief migratiebeleid, veiligheid en Vlaamse identiteit.

VB zet het conflict in om restrictief migratiebeleid te legitimeren en legt de nadruk op de negatieve gevolgen van multiculturalisme. Partijvoorzitter Tom Van Grieken benadrukt dat internationale conflicten worden geïmporteerd en dat dit leidt tot gewelddadige manifestaties. Dit sluit aan bij het nativistisch standpunt. Migranten (en hoofdzakelijk moslimmigranten) en Palestijnse asielzoekers worden voorgesteld als bedreiging. De moslims worden geassocieerd met geweld, terrorisme, antisemitisme en andere waarden die volgens de partij onverenigbaar zijn met de Vlaamse waarden. Dit sluit aan bij Huntington’s *clash of civilisation theory*. Dit sluit aan bij de etnopluralistische visie van VB waarbij een strict onderscheid wordt gemaakt tussen etnische groepen en zich keren tegen de multiculturele samenleving. Vervolgens stelt de partij dat er sprake is van terreurfinanciering door Europa die de veiligheid van de Vlaamse bevolking in gevaar brengt. Dit sluit aan bij de populistische retoriek waarin Europa en de Vivaldi-regering worden bekritiseerd. De partij positioneert zichzelf als de enige verdediger van de veiligheid voor de Vlaamse burgers, en beschuldigt linkse partijen ervan indirect terreur te financieren. De kritiek op linkse politici zoals Caroline Gennez is daarnaast onderdeel van de strategie van VB om de legitimiteit van links onderuit te halen. We kunnen ervan uitgaan dat de kritiek op de huidige regering en links sterker geuit wordt doordat 2024 een verkiezingsjaar was.

In tegenstelling tot andere PRR-partijen neemt VB een neutrale houding aan tegenover het Israëlisch-Palestijns conflict en beschouwt de partij Israël niet als bondgenoot. VB ziet geen gedeelde Joods-Christelijke identiteit en bekijkt het conflict vanuit een Vlaams-nationalistisch perspectief en focust zich op binnenlandse implicaties van het conflict. Dit wijkt af van de PRR-ideologie en de theoretische verwachtingen.

Rassemblement National

De framing van het Israëlisch-Palestijns conflict door RN sluit volledig aan bij het ideologisch kader van PRR en de theoretische verwachtingen. De partij gebruikt het conflict strategisch om haar politieke agenda te verspreiden. Ook bij RN wordt de nadruk gelegd op nationale veiligheid, euroscepticisme en een restrictief migratiebeleid.

Net zoals VB beschuldigt RN de EU en Franse overheid van indirecte steun aan Hamas via de UNRWA. Volgens de partij bedreigt dit zowel de Franse bevolking als de bredere westerse samenleving. Door deze framing benadrukt RN dat Europese middelen beter geïnvesteerd zouden worden in de eigen samenleving. Deze framing maakt ook gebruik van een populistische retoriek waarbij supranationale instellingen zoals de EU voorgesteld worden als onbetrouwbaar en gevaarlijk voor de nationale veiligheid. Verder wordt deze framing ook gebruikt om kritiek te uiten op links die volgens RN samenwerken met Hamas om de Franse samenleving te ondermijnen. Deze framing legitimeert Israël als cruciale partner tegen de islamitische dreiging en versterkt de politieke doelstellingen van RN in verband met veiligheid en de westerse identiteit. De partij stelt dat deze alleen beschermd kunnen worden door een restrictief migratiebeleid te voeren. Deze scherpe kritiek op links kunnen we direct in verband brengen met de verkiezingen van 2024. De partij gebruikte in haar campagne het conflict om linkse partijen te delegitimeren door hen voor te stellen als voorstanders van Hamas, terwijl RN zichzelf portretteerde als verdediger van de nationale veiligheid en westerse waarden. Het conflict wordt zo voorgesteld als een waardenstrijd om politieke doelstellingen rond veiligheid en migratie te bereiken.

In vergelijking met de neutraliteit van VB, kiest RN expliciet de kant van Israël. De partij ziet het conflict als een ideologische strijd langs culturele breuklijnen. Dit komt overeen met Huntington's *clash of civilisation theory*. RN positioneert Israël als bondgenoot in de bescherming van de westerse waarden en ziet hen als onderdeel van dezelfde Joods-Christelijke identiteit. Ze benadrukken dat moslims, Palestijnen en links deze waarden bedreigen.

2. In hoeverre vertonen PRR-partijen na 7 oktober 2023 continuïteit in hun discours over het Israëliisch-Palestijns conflict?

De literatuur verklaart dat PRR-partijen een verschuiving hebben gekend van antisemitisme naar islamofobie. In dit proces worden Joden nu beschouwd als onderdeel van de *in-group* of de Joods-Christelijke identiteit. Binnen dit kader wordt Israël gepositioneerd als bondgenoot in de strijd tegen de islam, wat bij PRR-partijen resulteert in een uitgesproken pro-Israëliische houding.

Vlaams Belang

VB sluit op bepaalde punten aan bij de literatuur over de bredere framingstrategieën door PRR tegenover het Israëliisch-Palestijns conflict. De partij gebruikt het conflict om de islam te framen als een bedreiging voor de veiligheid en cultuur. Dit sluit aan bij het concept *victim reversal* waarbij moslims gezien worden als bron van antisemitisme. VB benadrukt opnieuw thema's zoals een restrictief migratiebeleid en stelt het islamitisch extremisme voor als bedreiging voor de Vlaamse samenleving.

Daarnaast vertoont de framing door VB geen continuïteit met de bestaande literatuur. De partij neemt een neutrale houding aan ten aanzien van het Israëliisch-Palestijns conflict en stelt niet dat Vlamingen en Israëlieten gedeelde identiteit kennen. Deze neutraliteit kan geïnterpreteerd worden als een pragmatische keuze. De afzijdige houding sluit aan bij de bredere strategie van VB om de aandacht te richten op binnenlandse problemen zoals migratie en veiligheid. De partij wijkt af van de PRR-ideologie op dit vlak en het discours dat PRR uitvaardigt tegenover het Israëliisch-Palestijns conflict. Ze ziet Israël niet als bondgenoot van het Westen in de strijd tegen het islamitisch extremisme. VB maakt in beperkte mate gebruik van *frame transformation* door te wijzen op de incompatibiliteit van de islam met Vlaamse waarden, maar blijft sterk Vlaams-nationalistisch zonder bredere westerse solidariteit met Israël.

Rassemblement National

RN vertoont duidelijk continuïteit met het bredere PRR-discours door een sterke pro-Israël positie in te nemen en deze te combineren met islamofobe framingstrategieën. De partij positioneert Israël als verdediger van westerse en Franse waarden, terwijl Palestijnen en moslims worden gezien als vijanden van deze waarden. Moslims worden voorgesteld als antisemitisch. Dit sluit wederom aan bij het concept *victim reversal*. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden bij de partij van antisemitisme naar islamofobie die duidelijk de steun van RN benadrukt voor Israël en hen ziet als onderdeel van de

Joods-Christelijke identiteit. De framing komt overeen met de drie strategieën die Rose (2020) formuleerde: *frame extension*, *frame bridging* en *frame transformation*. Israël wordt gepositioneerd als bondgenoot van Europa in de strijd tegen het islamitisch extremisme. Dit zien we in de beschrijving van de partij dat Israël belangrijk is in de strijd tegen Hamas en andere islamitische radicale groeperingen (*frame extension*). Vervolgens creëert de partij een brug tussen de belangen van de Joodse en radicaal-rechtse gemeenschap door de Joodse waarden te zien als onderdeel van de westerse waarden die beschermd moeten worden tegen de islam (*frame bridging*). Tot slot wordt Israël gepositioneerd als bondgenoot van Frankrijk binnen een bredere Joods-Christelijke beschaving die dezelfde kernwaarden deelt (*frame transformation*).

Hoewel RN solidariteit uit met de Palestijnse burgers, zien ze hen als slachtoffer van islamitisch extremisme. Dit sluit dus ook aan bij hun pro-Israël consensus. De partij vermijdt het bekritisieren van Israël en legt de schuld voor de situatie in Gaza bij Hamas. Hierdoor blijft de framing gericht op een ideologische strijd tegen islamitisch extremisme. Daarnaast heeft Frankrijk een directe link met de aanval van Hamas op 7 oktober. Bij de aanval kwamen 42 Franse burgers om het leven en werden 3 gegijzeld. RN benadrukt bijgevolg in hun framing solidariteit voor de slachtoffers en het recht van Israël om zichzelf te verdedigen

3. Wat zijn de verschillen en gelijkenissen tussen de twee PRR-partijen VB en RN in hun framing van het conflict?

De framing van het Israëlisch-Palestijns conflict door VB en RN toont zowel duidelijke overeenkomsten als belangrijke verschillen. Beide partijen maken strategisch gebruik van het conflict om hun politieke agenda's te ondersteunen, maar de PRR-partijen nemen een andere houding aan tegenover het conflict.

Zowel VB als RN hanteren een populistische retoriek om het conflict te politiseren en te koppelen aan thema's zoals multiculturalisme en migratie. Beide partijen benadrukken de gevaren van de multiculturele samenleving door gewelddadige protesten te presenteren als bedreiging voor de eigen samenleving. Ze gebruiken het conflict om te pleiten voor een restrictief migratiebeleid. Migranten worden voorgesteld als incompatibel met de westerse waarden. Dit sluit aan bij het bredere PRR-discours waarin de islam wordt gepositioneerd als een bedreiging voor de nationale identiteit. Daarnaast reduceren beide partijen het conflict tot een waardenstrijd tussen de islam en het Westen.

De Palestijnse bevolking wordt door beide partijen amper benoemd, met uitzondering van het RN die de Palestijnen presenteert als slachtoffer van islamitisch extremisme. Opvallend is dat beide partijen de historische context van het conflict volledig buiten beschouwing laten. De Israëlische bezetting, kolonisatie van de Westelijke Jordaanoever en interne oppositie tegen de regering van Netanyahu wordt niet vermeld in de framing van het conflict. In plaats daarvan richten beide partijen zich uitsluitend op de hedendaagse geopolitieke situatie sinds 7 oktober 2023.

Toch zijn er belangrijke verschillen tussen de framing van de twee partijen. RN kiest expliciet voor Israël en beschouwt het land als bondgenoot in de strijd tegen islamitisch extremisme. Israël wordt gezien als verdediger van de westerse waarden en onderdeel van de Joods-Christelijke identiteit. Deze pro-Israël houding staat haaks op de neutraliteit van VB. De partij stelt dat de Vlaanderen geen kant hoeft te kiezen in het conflict vanuit een pragmatisch en Vlaams-nationalistisch perspectief. Vanuit dit perspectief focust VB meer op de binnenlandse implicaties van het conflict. Ook verschillen de partijen in hun communicatie over het conflict. RN communiceert veel meer over het conflict dan VB. Uit de dataset konden we dus al afleiden dat VB een meer terughoudende positie heeft tegenover het conflict, terwijl RN een uitdrukkelijk hun pro-Israël positie inneemt.

CONCLUSIE

Deze masterproef trachtte een antwoord te vinden op de onderzoeksvraag hoe Europese PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict framen na 7 oktober 2023. Aan de hand van een case study van twee PRR-partijen VB en RN werd onderzocht wat het doel en de functie is van het Israëlisch-Palestijns conflict in het breder ideologisch kader van PRR in Europa, of er sprake is van continuïteit in het discours van PRR-partijen na 7 oktober 2023 en tot slot wat de verschillen zijn tussen de framing door beide partijen. Ik maakte gebruik van een thematische analyse als methode gebaseerd op het onderzoek van Shroufi (2024) en hanteerde Fereday's (2006) hybride aanpak voor het coderen van de data. De data werden geanalyseerd met het theoretisch kader over *framing theory* en *emphasis framing effects* waarbij werd gekeken naar welke aspecten in de framing werden benadrukt, welke aspecten werden genegeerd en hoe de waarnemingen gecategoriseerd werden.

Na uitvoering van het onderzoek kon ik verschillende thema's identificeren in hoe VB en RN het Israëlisch-Palestijns conflict framen. Beide partijen gebruiken het conflict strategisch om hun politieke agenda's te versterken, zoals de binnenlandse veiligheid garanderen, een restrictief migratiebeleid en het tegengaan van de 'islamisering van de samenleving'. Ze focussen op de dreiging van islamitisch extremisme en gebruiken het conflict als bewijs voor de nadelige gevolgen van multiculturalisme, waarbij islamitisch extremisme wordt gepresenteerd als een bedreiging voor de Vlaamse en Franse samenleving. Zo sluiten de framingstrategieën van de beide partijen aan bij de onderzoeken van Ostermann en Stahl (2024) en Eder (2024) dat ideologie (nativisme, autoritarisme en populisme) het buitenlands beleid van PRR-partijen stuurt. VB en RN integreren deze kernconcepten in hun framing van het Israëlisch-Palestijns conflict. Vanuit een nativistisch perspectief benadrukken ze de bescherming van de nationale identiteit tegen externe bedreigingen, zoals islamitisch extremisme en moslimmigranten. Autoritarisme wordt weerspiegeld in hun focus op het handhaven van orde binnen de samenleving. Tot slot presenteren beide partijen vanuit een populistisch standpunt zichzelf als de verdedigers voor de veiligheid van 'het pure volk' tegen 'de corrupte elite' die in hun ogen onvoldoende optreedt tegen deze bedreigingen. Verder wordt een scherpe 'wij versus zij'-tegenstelling gebruikt door beide partijen. Voor VB worden Europa, de Vivaldi-regering, (extreem)links, migranten en de islam opgezet tegen de Vlaamse bevolking, terwijl RN de Franse bevolking, Israël en het Westen plaatst tegenover de islam, Europa, (extreem)links en migranten. Belangrijke implicaties van het conflict zoals de bredere historische context en recente veroordelingen van de Israëlische regering worden niet

vermeld in de framing door beide partijen. Dit toont aan dat beide partijen hun framing beperken tot elementen die hun politieke agenda's ondersteunen.

Toch wijkt VB in tegenstelling tot RN af van de literatuur over PRR en het Israëlisch-Palestijns conflict en wordt bij VB het buitenlands beleid niet volledig gestuurd door de ideologie van PRR (Eder, 2024; Ostermann & Stahl, 2024). Anders dan RN positioneert VB Israël niet als bondgenoot en verdediger van de westerse waarden. Ze nemen de Joden op in de Joods-Christelijke identiteit. VB neemt een neutrale houding aan en ziet de partij Israël niet als dezelfde culturele identiteit. VB bekijkt het Israëlisch-Palestijns conflict door een Vlaams-nationalistische bril en benadrukt daarom de binnenlandse implicaties van het conflict zoals migratie en veiligheid zonder expliciet steun te uiten voor Israël. De framing door RN komt overeen met de bestaande literatuur en sluit aan bij de PRR-ideologie. RN bekijkt het conflict vanuit een ideologisch perspectief. Beide partijen gebruiken dus het conflict om hun eigen politieke agenda te bereiken, maar zijn in verschillende mate betrokken. RN neemt een expliciete pro-Israël positie in en VB een meer pragmatische positie die sterker gericht is op de binnenlandse politiek. Dit benadrukt dat er belangrijke verschillen bestaan tussen PRR-partijen en dat de nationale contexten zoals Vlaams-nationalisme een belangrijke rol spelen. Dit ondersteunt de bestaande theorie van Petrovic en Bilic (2024) dat de historische context belangrijk is voor de huidige positie van PRR-partijen in het buitenlands beleid te begrijpen. Ook bevestigt dit het onderzoek van Carlotti (2023) dat ideologische consistentie kan plaatsmaken voor pragmatisme.

Reflectie en verder onderzoek

Tot slot bespreek ik een korte reflectie van mijn onderzoek. Zoals eerder aangehaald, kan framing in onderzoek vaak leiden tot een bevestigingsbias waarbij bestaande verwachtingen de interpretatie van de resultaten beïnvloeden. Ik heb deze bias proberen tegen te gaan door te vertrekken vanuit een bestaand codeboek uit de literatuur, iteratief te coderen en verschillende datavormen te selecteren (tweets, statements en een artikel). Deze keuzes werden gemaakt om de betrouwbaarheid van de resultaten te vergroten (Fairfield & Charman, 2019). Echter beargumenteert Fereday (2006) dat de beste manier om een bevestigingsbias tegen te gaan is door een tweede codeur aan te stellen die de data analyseert. In het kader van mijn masterproef was het niet mogelijk om een tweede codeur aan te stellen. Toekomstig onderzoek zou kunnen profiteren van het aanstellen van een tweede codeur om de bias in de analyse van het onderzoek te reduceren. Op deze manier kunnen verschillende perspectieven tot stand komen tijdens het interpreteren van de data. Daarnaast had ik voor RN geen volledige toegang tot de alle officiële statements van de partijwebsite omdat deze achter een

betaalmuur zaten. Ik heb dit tekort proberen op te vangen door meer tweets te analyseren samen met enkele statements waar ik wel toegang tot had. Echter heeft dit mogelijk invloed gehad op de volledigheid van mijn analyse van de framing door RN omdat de partij eventueel bepaalde nuances niet kon maken in de tweets door de beperkte ruimte van deze datavorm. Verder onderzoek zou ook deze data kunnen hanteren om een meer diepgaand beeld te krijgen op de volledige framing door RN.

De onderzoeksvraag beperkte zich tot de twee cases RN en VB. Toekomstig onderzoek zou kunnen nagaan in welke mate de framing van de partijen ook van toepassing is op andere PRR-partijen in Europa of daarbuiten. Zo krijgen we een beter beeld of er nog verdere interne verschillen tussen PRR-partijen bestaan, of ze overeenkomen door hun gedeelde ideologie. Op deze manier kunnen de resultaten van dit onderzoek eventueel veralgemeend worden. Verder kan het onderzoek ook een meer temporele analyse hanteren en trachten te achterhalen in welke mate de framingstrategieën van PRR-partijen evolueren doorheen de tijd sinds de aanslag van 7 oktober 2023. Zo kan gekeken worden of de partijen hun standpunten behouden of aanpassen aan nieuwe geopolitieke ontwikkelingen in het kader van het conflict.

BIBLIOGRAFIE

- Baert, D. & Bockstaele, M. (2024, 15 mei 2024). Nederlandse partijen PVV, VVD, NSC en BBB zetten licht op groen voor regeerakkoord. *Vrtwns.be*. <https://www.vrt.be/vrtwns/nl/2024/05/15/regeerakkoord-nederland/>
- Bardella, J. (2023a, 5 november). *Jean-Luc Mélenchon est devenu le porte-parole du Hamas en France. Ce monsieur et ses amis se font les collabos d'une idéologie qui s'est constituée en cinquième colonne dans notre pays, et qui veut anéantir la République française et la Nation française*. X. [Jordan Bardella op X: 'Jean-Luc Mélenchon est devenu le porte-parole du Hamas en France. Ce monsieur et ses amis se font les collabos d'une idéologie qui s'est constituée en cinquième colonne dans notre pays, et qui veut anéantir la République française et la Nation française. @BFMTV https://t.co/YSvkI6AfMw' / X](#)
- Bardella, J. (2023b, 15 december). *Pensées émues pour les proches d'Elya Toledano, Franco-Israélien enlevé lors de l'attaque terroriste islamiste du 7 octobre, retrouvé décédé aujourd'hui. La France conserve intact l'espoir pour les trois autres otages français toujours retenus à ce jour par le Hamas*. X. [Jordan Bardella op X: 'Pensées émues pour les proches d'Elya Toledano, Franco-Israélien enlevé lors de l'attaque terroriste islamiste du 7 octobre, retrouvé décédé aujourd'hui. La France conserve intact l'espoir pour les trois autres otages français toujours retenus à ce jour par le Hamas.' / X](#)
- Bardella, J. (2023c, 9 oktober). *La riposte israélienne doit être ciblée, mais cette réponse est une réponse légitime et normale, car Israël a subi une attaque terroriste de grande ampleur. #FaceÀFace*. X. [Jordan Bardella op X: 'La riposte israélienne doit être ciblée, mais cette réponse est une réponse légitime et normale, car Israël a subi une attaque terroriste de grande ampleur. #FaceÀFace https://t.co/qVH0gVBN18' / X](#)
- Bardella, J. (2024a, 14 mei). *Le mur des Justes du Mémorial de la Shoah a été profané cette nuit. Depuis l'attentat du 7 octobre, un antisémitisme décomplexé s'est abattu sur la France: l'idéologie du Hamas est déjà présente sur notre sol, et il nous faut la combattre sans faiblir*. X. https://x.com/J_Bardella/status/1790433402304282914
- Betz, H. (2017). Nativism Across Time and Space. *Swiss Political Science Review*, 23(4), 335–353. <https://doi.org/10.1111/spsr.12260>
- Bonikowski, B., Halikiopoulou, D., Kaufmann, E., & Rooduijn, M. (2018). Populism and nationalism in a comparative perspective: a scholarly exchange. *Nations And Nationalism*, 25(1), 58–81. <https://doi.org/10.1111/nana.12480>
- Borah, P. (z.d.). Conceptual Issues in Framing Theory: A Systematic Examination of a Decade's Literature. *Journal Of Communication*, 61(2), 246–263. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2011.01539.x>
- Bosmans, G. et al., (2024, 6 november). Donald Trump is opnieuw president van de VS: al zeker 277 kiesmannen binnengehaald. *Vrtwns.be*. Geraadpleegd op 7 november 2024, van <https://www.vrt.be/vrtwns/nl/2024/11/06/overzicht-staten-verkiezingen-amerikaanse-amerika-kiest-2024/>
- Boyatzis, R. E. (1998). *Transforming qualitative information: Thematic Analysis and Code Development*. SAGE.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). Thematic analysis. In *American Psychological Association eBooks* (pp. 57–71). <https://doi.org/10.1037/13620-004>
- Carlotti, B. (2023). A divorce of convenience: exploring radical right populist parties' position on Putin's Russia within the context of the Ukrainian war. A social media perspective. *Journal Of Contemporary European Studies*, 31(4), 1452–1468. <https://doi.org/10.1080/14782804.2023.2171969>
- Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). Framing theory. *Annu. Rev. Polit. Sci.*, 10(1), 103–126.
- Cooney, M., & Newbolt, S. (2022). A Thematic Analysis of How a Rhetor and a Demagogue Framed Their Presidencies. *DU Undergraduate Research Journal Archive*, 3(2), 4.
- Czymmek, A., Wissmann, N. K., & Mauchien, D. (2023). *Ein Land in Sorge: Frankreich und der Krieg im Nahen Osten*. Konrad Adenauer Stiftung. <http://www.jstor.org/stable/resrep53880>
- Dar, A., Ali, S., Bhutta, M. M., & Ali, M. I. (2021). Examining the framing patterns of environmental issues: Episodic and thematic analysis of Pakistani and British news stories. *Journal of Humanities, Social and Management Sciences (JHSMS)*, 2(2), 271–285.
- Dusi, D., & Stevens, P. A. (2022). Thematic analysis: an analytical method in its own right. *Qualitative Data Analysis: Key Approaches*, 293–316.
- Edelman, M. (1993). Contestable categories and public opinion. *Political Communication*, 10(3), 231–242. <https://doi.org/10.1080/10584609.1993.9962981>

Eder, F. (2024). The nature of a populist and radical-right foreign policy: Analysing the freedom party's participation in the right-wing Austrian government. *The British Journal Of Politics And International Relations*. <https://doi.org/10.1177/13691481231224265>

Eyre, D. P., & Littleton, J. R. (2012). Shaping the zeitgeist: Influencing social processes as the center of gravity for strategic communications in the twenty-first century. *Public Relations Review*, 38(2), 179–187. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2012.01.006>

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.

Fairfield, T., & Charman, A. (2019). A dialogue with the data: The Bayesian foundations of iterative research in qualitative social science. *Perspectives on Politics*, 17(1), 154-167.

Fereday, J., & Muir-Cochrane, E. (2006). Demonstrating Rigor Using Thematic Analysis: A Hybrid Approach of Inductive and Deductive Coding and Theme Development. *International Journal Of Qualitative Methods*, 5(1), 80–92. <https://doi.org/10.1177/160940690600500107>

Hafez, F. (2014). Shifting borders: Islamophobia as common ground for building pan-European right-wing unity. *Patterns Of Prejudice*, 48(5), 479–499. <https://doi.org/10.1080/0031322x.2014.965877>

Hirth, M. L. (2009). NATIVISM IN EUROPEAN POLITICS - Cas Mudde: Populist Radical Right Parties in Europe (Cambridge and New York: Cambridge University Press, Cambridge, 2007. Pp. vii, 385. \$95.00, cloth; \$34.99, paper.). *The Review of Politics*, 71(1), 157–159. doi:10.1017/S0034670509000229

Ignazi, P. (2003). *Extreme right parties in Western Europe*. Oxford University Press, USA.

Jagers, J., & Walgrave, S. (2007). Populism as political communication style: An empirical study of political parties' discourse in Belgium. *European Journal Of Political Research*, 46(3), 319–345. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2006.00690.x>

Kahmann, B. (2017). 'The most ardent pro-Israel party': pro-Israel attitudes and anti-antisemitism among populist radical-right parties in Europe. *Patterns Of Prejudice*, 51(5), 396–411. <https://doi.org/10.1080/0031322x.2017.1394663>

Kallis, A. (2018). The Radical Right and Islamophobia. In *Oxford University Press eBooks*. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190274559.013.3>

Kaltwasser, C. R., & Zanotti, L. (2023). The populist radical right beyond Europe. *Journal Of Language And Politics*, 22(3), 285–305. <https://doi.org/10.1075/jlp.22136.rov>

Khoudary, R. N. (2021). Populist Strategies in the Political Advertising Discourse of the French National Front. *REiLA Journal Of Research And Innovation in Language*, 3(3), 146–158. <https://doi.org/10.31849/reila.v3i3.6902>

Lecluyse, L. & Willems, F. (2024, 10 juni). Uiterst rechts en christendemocraten winnen bij Europese verkiezingen, liberalen en groenen grote verliezers. *Vrtnews.be*. Geraadpleegd op 5 oktober 2024, van Uiterst rechts en christendemocraten winnen bij Europese verkiezingen, liberalen en groenen grote verliezers <https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2024/06/09/uitslag-verkiezingen-kies24-europa-andere-landen/>

Le Pen, M. (2023a, 10 oktober). *On assiste à nouveau à des pogroms et ces pogroms se déroulent sur la terre d'Israël. Le Hamas est un mouvement terroriste, fondamentaliste islamiste, qui fait preuve d'une bestialité sans nom. Le terrorisme est la pire des lâchetés et la pire des brutalités*. X. [Marine Le Pen op X: "🇫🇷 On assiste à nouveau à des pogroms et ces pogroms se déroulent sur la terre d'Israël. Le Hamas est un mouvement terroriste, fondamentaliste islamiste, qui fait preuve d'une bestialité sans nom. Le terrorisme est la pire des lâchetés et la pire des brutalités. @Europe1 @CNEWS https://t.co/ZAoGW5LEzG" / X](https://t.co/ZAoGW5LEzG)

Le Pen, M. (2023b, 29 oktober). *Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles*. #DimPol. X. [Marine Le Pen op X: "🇫🇷 Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles. #DimPol https://t.co/jeswpKqD05" / X](https://t.co/jeswpKqD05)

Le Pen, M. (2023c, 18 oktober). *Le drame humain de l'hôpital Al-Ahli Arabi de Gaza où des centaines de civils, principalement des femmes et des enfants palestiniens sont morts, est inacceptable. Il faut d'urgence une enquête sous l'égide de l'ONU qui pourra mettre en évidence les responsables de ce crime*. X. [Marine Le Pen op X: "Le drame humain de l'hôpital Al-Ahli Arabi de Gaza où des centaines de civils, principalement des femmes et des enfants palestiniens sont morts, est inacceptable. Il faut d'urgence une enquête sous l'égide de l'ONU qui pourra mettre en évidence les responsables de ce crime." / X](https://t.co/jeswpKqD05)

Le Pen, M. (2023d, 29 oktober). *Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles.* #DimPol. X. [Marine Le Pen op X: 'Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles. #DimPol https://t.co/jeswpKqD05' / X](https://t.co/jeswpKqD05)

Le Pen, M. (2024, 7 oktober). *Il y a un an, le peuple israélien se figeait dans l'horreur, foudroyé par le plus grand massacre de Juifs dans l'histoire de l'État d'Israël. En ce jour de souvenir, nos pensées émues vont aux familles des victimes de ces actes d'une barbarie sans nom, aux 43 Français qui ont perdu la vie et aux otages dont deux de nos compatriotes, encore aux mains des terroristes du Hamas. La priorité pour la France est d'obtenir leur libération et de garantir la sécurité à nos compatriotes juifs, au moment où notre pays est confronté à une explosion des actes antisémites, alimentés par la rhétorique incendiaire et irresponsable de l'extrême-gauche.* X. [Marine Le Pen op X: 'Il y a un an, le peuple israélien se figeait dans l'horreur, foudroyé par le plus grand massacre de Juifs dans l'histoire de l'État d'Israël. En ce jour de souvenir, nos pensées émues vont aux familles des victimes de ces actes d'une barbarie sans nom, aux 43 Français qui ont' / X](https://t.co/jeswpKqD05)

Lopatin, E., Samuel-Azran, T., & Galily, Y. (2017). A clash-of-civilizations prism in German media? Documenting a shift from political to religious framing of the Israeli–Palestinian conflict. *Communication And The Public*, 2(1), 19–34. <https://doi.org/10.1177/2057047316689795>

Matthes, J. (2009). What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 86(2), 349–367. <https://doi.org/10.1177/107769900908600206>

Matthes, J., & Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal Of Communication*, 58(2), 258–279. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x>

Mazzoleni, G. (2014). Mediatization and Political Populism. In Palgrave Macmillan UK eBooks (pp. 42–56). https://doi.org/10.1057/9781137275844_3

McGann, A. J., & Kitschelt, H. (2005). The radical right in the Alps. *Party Politics*, 11(2), 147–171. <https://doi.org/10.1177/1354068805049734>

Moffitt, B. (2017). Liberal Illiberalism? The Reshaping of the Contemporary Populist Radical Right in Northern Europe. *Politics And Governance*, 5(4), 112–122. <https://doi.org/10.17645/pag.v5i4.996>

Moufahim, M., Reedy, P., & Humphreys, M. (2014). The Vlaams Belang: The Rhetoric of Organizational Identity. *Organization Studies*, 36(1), 91–111. <https://doi.org/10.1177/0170840614546149>

Miedziński, M. (2018). Do policy makers tell good stories? Towards a multi-layered framework for mapping and analysing policy narratives embracing futures. *Futures*, 101, 10–25.

Mudde, C. (z.d.). *The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy* (Vol. 33). <https://doi.org/10.1080/01402382.2010.508901>

Mudde, C. (2004). The populist Zeitgeist. *Government And Opposition*, 39(4), 541–563. <https://doi.org/10.1111/j.1477-7053.2004.00135.x>

Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe*.

Mudde, C. 2010. "The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy." *West European Politics* 33(6): 1167–1186.

Mudde, C., & Kaltwasser, C. R. (2017). *Populism: A very short introduction*. Oxford University Press.

Müller, P., & Freudenthaler, R. (2022). Right-wing, populist, controlled by foreign powers? Topic diversification and partisanship in the content structures of German-language alternative media. *Digital Journalism*, 10(8), 1363–1386.

Neuner, F. G., & Wratil, C. (2020). The Populist Marketplace: Unpacking the Role of "Thin" and "Thick" Ideology. *Political Behavior*, 44(2), 551–574. <https://doi.org/10.1007/s11109-020-09629-y>

Ostermann, F., & Stahl, B. (2022). Theorizing Populist Radical-Right Foreign Policy: Ideology and Party Positioning in France and Germany. *Foreign Policy Analysis*, 18(3). <https://doi.org/10.1093/fpa/orac006>

Petrović, N., & Bilić, J. (2024). Why History Matters? Populist Radical Right Governments in the EU and Their Foreign Policy. *The International Spectator*, 1–21. <https://doi.org/10.1080/03932729.2024.2405153>

Rooduijn, M. (2013). Vox populismus: a populist radical right attitude among the public? *Nations And Nationalism*, 20(1), 80–92. <https://doi.org/10.1111/nana.12054>

Rassemblement National. (2023a, 12 oktober). *L'argent des Français ne doit pas servir à financer la propagande du #Hamas, par l'intermédiaire de la Commission européenne. #VivementLe9Juin pour mettre fin à la gabegie de*

l'UE !. X. [Rassemblement National op X: 'L'argent des Français ne doit pas servir à financer la propagande du #Hamas, par l'intermédiaire de la Commission européenne. #VivementLe9Juin pour mettre fin à la gabegie de l'UE !](#) <https://t.co/2QvHiqVKyU> <https://t.co/BKhin0vYob> / X

Rassemblement National. (2023b, 20 oktober). *Les contribuables français et européens n'ont pas à financer les ennemis de leurs valeurs et de leur vie. Le groupe RN au Parlement européen a saisi le Parquet européen pour ouvrir une enquête sur les fonds d'aide destinés à la Palestine et détournés par le Hamas*. X. [Rassemblement National op X: 'Les contribuables français et européens n'ont pas à financer les ennemis de leurs valeurs et de leur vie. Le groupe RN au Parlement européen a saisi le Parquet européen pour ouvrir une enquête sur les fonds d'aide destinés à la Palestine et détournés par le Hamas](#) <https://t.co/UVpMcKHSDv> / X

Reinemann, C., Aalberg, T., Esser, F., Strömbäck, J., & De Vreese, C. H. (2016). Populist political communication: Toward a model of its causes, forms, and effects. In *Populist political communication in Europe* (pp. 12-26). Routledge.

Rose, H. & ICSR. (2020). *The New Philosemitism: Exploring a Changing Relationship Between Jews and the Far-Right*. ICSR. <https://icsr.info/wp-content/uploads/2020/11/ICSR-Report-The-New-Philosemitism-Exploring-a-Changing-Relationship-Between-Jews-and-the-Far-Right.pdf>

Said, E. W. (1978). *Orientalism*. Vintage Books. (Original work published 1978)

Şenocak, E. (2017). A framing theory-based content analysis of a Turkish newspaper's coverage of nanotechnology. *Journal of Nanoparticle Research*, 19, 1-10.

Shroufi, O. (2024). From 'Terror State' to Part of the 'Jewish-Christian Civilisation': Exploring Diversity in the German Far Right's Position Towards Israel. *Political Studies*. <https://doi.org/10.1177/00323217241255326>

Sijstermans, J. (2021). The Vlaams Belang: A mass party of the 21st century. *Politics and Governance*, 9(4), 275-285.

Tahamtan, I., Potnis, D., Mohammadi, E., Miller, L. E., & Singh, V. (2021). Framing of and Attention to COVID-19 on Twitter: Thematic Analysis of Hashtags. *Journal Of Medical Internet Research*, 23(9), e30800. <https://doi.org/10.2196/30800>

Terry, G., Hayfield, N., Clarke, V., & Braun, V. (2017). Thematic analysis. *The SAGE handbook of qualitative research in psychology*, 2(17-37), 25.

Vaismoradi, M., Turunen, H., & Bondas, T. (2013). Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing And Health Sciences*, 15(3), 398–405. <https://doi.org/10.1111/nhs.12048>

Vandriessche, N. (2024, 13 Mei). 60-tal professoren en medewerkers Ugent steunen aanhoudend protest van studenten in universitair gebouw. *Vrtwns.be*. <https://www.vrt.be/vrtwns/nl/2024/05/13/studentenprotest-universiteit-gent-breidt-uit-60-professoren-doc/>

Van Grieken, T. (2023, 18 oktober). Verliezers conflict Israël-Palestina zullen gewone mensen zijn. *V-nieuws*. ["Verliezers conflict Israël-Palestina zullen gewone mensen zijn"](#)

Vears, D. F., & Gillam, L. (2022). Inductive content analysis: A guide for beginning qualitative researchers. *Focus On Health Professional Education A Multi-Professional Journal*, 23(1), 111–127. <https://doi.org/10.11157/fohpe.v23i1.544>

Vlaams Belang. (2023a, 15 oktober). *We weten uit onderzoek dat er een steun is bij de moslimgemeenschap voor het verdwijnen v/d staat Israël en antisemitisme. Daar mogen we niet blind voor zijn. We moeten de dialoog aangaan, maar die moet open zijn. Men moet afstand nemen van dat soort zaken*. X. (1) [Vlaams Belang op X: "'We weten uit onderzoek dat er een steun is bij de moslimgemeenschap voor het verdwijnen v/d staat Israël en antisemitisme. Daar mogen we niet blind voor zijn. We moeten de dialoog aangaan, maar die moet open zijn. Men moet afstand nemen van dat soort zaken.' @SamvanRooy1 #7dag](#) <https://t.co/LTYDIPpdok> / X

Vlaams Belang. (2023b, 10 oktober). *Vlaams Belang pleit voor opschorting ontwikkelingshulp Palestina*. Vlaams Belang. [Vlaams Belang pleit voor opschorting ontwikkelingshulp Palestina | Vlaams Belang](#)

Vlaams Belang. (2023c, 13 oktober). *Conflict uit Midden-Oosten mag niet geïmporteerd*. Vlaams Belang. [Conflict uit Midden-Oosten mag niet geïmporteerd | Vlaams Belang](#)

Vlaams Belang. (2023d, 6 november). *Onbegrijpelijk dat Khattabi zich in bochten wringt om Hamas niet als terroristische organisatie te bestempelen*. Vlaams Belang. [Onbegrijpelijk dat Khattabi zich in bochten wringt om Hamas niet als terroristische organisatie te bestempelen | Vlaams Belang](#)

Vlaams Belang. (2024a, 29 januari). *VN-medewerkers mogelijk medeplichtig aan Hamas-aanslag: "Steun direct bevroren"*. Vlaams Belang. [VN-medewerkers mogelijk medeplichtig aan Hamas-aanslag: "Steun per direct bevroren" | Vlaams Belang](#)

Vlaams Belang. (2024b, 22 februari). *Gennez blijft volharden in steun UNRWA*. Vlaams Belang. [Gennez blijft volharden in steun UNRWA | Vlaams Belang](#)

Vlaams Belang. (2024c, 16 juli). *Massaal toelaten van Palestijnen is moslimfundamentalisme binnenhalen*.

Vlaams Belang. [Massaal toelaten van Palestijnen is moslimfundamentalisme binnenhalen | Vlaams Belang](#)

Wodak, R. (2021). *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. London: Sage.

Wojczewski, T. (2020b). Trump, populism, and American foreign policy. *Foreign Policy Analysis* 16(3): 292–311

Wojczewski, T. (2021). Conspiracy theories, right-wing populism and foreign policy: the case of the Alternative for Germany. *Journal Of International Relations And Development*, 25(1), 130–158.

<https://doi.org/10.1057/s41268-021-00218-y>

Wojczewski, T. (2024). Theorizing Far-Right Foreign Policy: Insights from Germany. *Political Studies*. <https://doi.org/10.1177/00323217241284195>

BIJLAGEN

Appendix 1: Onderzoeksdata

Vlaams Belang:

- Online krantenartikel: V-Nieuws
 - Verliezers conflict Israël-Palestina zullen gewone mensen zijn
(<https://www.v-nieuws.be/verliezers-conflict-israel-palestina-zullen-gewone-mensen-zijn/>)
- Statements van de officiële partijwebsite: <https://www.vlaamsbelang.org/home>
 - 50 jaar Turkse bezetting van Cyprus: waar blijft de verontwaardiging?
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/50-jaar-turkse-bezetting-van-cyprus-waar-blijft-de-verontwaardiging>)
 - Commissie Buitenlandse Zaken telkens weer uitgesteld: “Gebrek aan respect voor ons werk”
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/commissie-buitenlandse-zaken-telkens-weer-uitgesteld-gebrek-aan-respect-voor-ons-werk>)
 - Conflict uit Midden-Oosten mag niet geïmporteerd
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/conflict-uit-midden-oosten-mag-niet-geimporteerd>)
 - Erdogan bedreigt Israël: “Gevaar voor de wereldvrede”
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/erdogan-bedreigt-israel-gevaar-voor-de-wereldvrede>)
 - Fouad Ahidar moet opstappen als voorzitter van de VGC
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/fouad-ahidar-moet-opstappen-als-voorzitter-van-de-vgc>)
 - Gennez blijft volharden in steun UNRWA
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/gennez-blijft-volharden-steun-unrwa>)
 - Hamas doet in België aan geldinzameling en aan lobbywerk
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/hamas-doet-belgie-aan-geldinzameling-en-aan-lobbywerk>)
 - Islamitische terreurdreigementen fors gestegen
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/islamitische-terreurdreigementen-fors-gestegen>)
 - Jihadistische tieners beramen aanslag
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/jihadistische-tieners-beramen-aanslag>)
 - Massaal toelaten van Palestijnen is moslimfundamentalisme binnenhalen
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/massaal-toelaten-van-palestijnen-moslimfundamentalisme-binnenhalen>)
 - Nooit meer Vlaams belastinggeld voor de UNRWA
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/nooit-meer-vlaams-belastinggeld-voor-de-unrwa>)
 - Onbegrijpelijk dat Khattabi zich in bochten wringt om Hamas niet als terroristische organisatie te bestempelen

- (<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/onbegrijpelijk-dat-khattabi-zich-bochten-wringt-om-hamas-niet-als-terroristische-organisatie>)
 - Terreurverheerlijkende organisatie Samidoun moet verboden worden
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/terreurverheerlijkende-organisatie-samidoun-moet-verboden-worden>)
 - Vlaams Belang pleit voor opschorting ontwikkelingshulp Palestina
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/vlaams-belang-pleit-voor-opschorting-ontwikkelingshulp-palestina>)
 - Vlaams Belang veroordeelt terreurdreiging tegen Israëls bevolking en eist opschorting samenwerking met de Palestijnse gebieden
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/vlaams-belang-veroordeelt-terreuroorlog-tegen-israelische-bevolking-en-eist-opschorting>)
 - VN-medewerkers mogelijk medeplichtig aan Hamas aanslag: “Steun per direct bevroren”
(<https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/vn-medewerkers-mogelijk-medeplichtig-aan-hamas-aanslag-steun-direct-bevroren>)
- Tweets (X) van het officiële account van de partij (@vlbelang), partijvoorzitter Tom Van Grieken (@tomvangrieken) en fractievoorzitter Chris Janssens (@chrisjanssensVB) in Excel-bestand ‘VB Tweets’

Rassemblement National:

- Statements van de officiële partijwebsite: <https://rassemblementnational.fr>
 - Interdiction des entreprises israéliennes au salon Eurosatory: les députés Laurent Jacobelli et Julien Odoul dénoncent le deux poids deux mesures
(<https://rassemblementnational.fr/communiqués/interdiction-des-entreprises-israeliennes-au-salon-eurosatory-les-deputés-laurent-jacobelli-et-julien-odoul-denoncent-le-deux-poids-deux-mesures>)
 - Le parlement Européen déroule le tapis rouge à l’islamisme
(<https://rassemblementnational.fr/communiqués/le-parlement-europeen-deroule-le-tapis-rouge-a-l-islamisme>)
 - Signalement auprès du parquet européen au sujet des versements de l’UE au “Campus du Hamas” par Jean-Paul Garraud, député Européen, président de la délégation RN au parlement Européen
(<https://rassemblementnational.fr/post/signalement-aupres-du-parquet-europeen-au-sujet-des-versements-de-l-ue-au-campus-du-hamas-par-jean-paul-garraud-depute-europeen-president-de-la-delegation-rn-au-parlement-europ>)
- Tweets (X) van het officiële account van de partij (@RNational_off), partijvoorzitter Jordan Bardella (J_Bardella) en fractievoorzitter Marine Le Pen (@MLP_officiel) in Excel-bestand ‘RN Tweets’ en steekproef van tweets in ‘Steekproef RN Tweets’

Appendix 2: Logboek codeerproces

STAP 1: Ontwikkelen van codeboek

Codes VB:

OV1: Hoe positioneert het VB zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - Termen: alliantie, bedreiging, gevaar...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlsche waarden	Het benadrukken van gedeelde culturele en politieke waarden of identiteit tussen Vlaanderen en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden - Positieve framing van Israël als bondgenoot	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen).	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt?

			Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	Openlijke vijandigheid t.o.v. de islam en vooroordelen van moslims, gerelateerd aan terrorisme, extremisme en culturele bedreigingen.	- Verwijzingen naar negatieve impact moslimmigratie - Woorden als islamisering, radicale islam, moslimterroristen...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context

Restcategorie			
---------------	--	--	--

Codes RN:

OV1: Hoe positioneert het RN zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep - Termen: alliantie, bedreiging, gevaar...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context
Gedeelde RN-Franse-Israëlische waarden	Het benadrukken van gedeelde culturele en politieke waarden of identiteit tussen Frankrijk en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen).	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	Openlijke vijandigheid t.o.v. de islam en vooroordelen van moslims, gerelateerd aan terrorisme, extremisme en culturele bedreigenen.	- Verwijzingen naar negatieve impact moslimmigratie - Woorden als islamisering, radicale islam, moslimterroristen...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Restcategorie			

STAP 2: Testen betrouwbaarheid codeboek

Restcategorie wordt ingevoegd bij fase 2 zodat nieuwe inzichten worden opgenomen in het analyseproces (inductieve codering). Tweets werden geselecteerd adhv Twitter Advanced Search waarbij de zoektermen werden overgenomen van Shroufi (2024) en twee werden aangevuld door mij door recente aanval van Hamas (Hamas en terrorisme).

- Israël/Israel
- Palestina/Palestine
- Gaza
- Hamas (zelf toegevoegd-> relevantie aanval)
- Terrorismisme (zelf toegevoegd -> relevantie aanval)
- West Bank/Westelijke Jordaanoever/Cisjordanie
- Jeruzalem
- Vredesproces/processus de paix
- Midden-Oosten vredesproces
- Bezette gebieden

Wat we al meteen uit de data afleiden...

- ➔ VB communiceert meer adhv website minder via Twitter -> meer statements website gebruiken en ook krantenartikel van grieken
- ➔ RN meer via Twitter en meer over conflict toutcours
- ➔ RN betalend sommige artikels -> wel tweet selecteren die verwijst naar artikel

Fereday (2006) selecteert willekeurig 2 artikels. 5 tweets worden random geselecteerd voor VB en RN en aangevuld met elk 1 statement van de officiële partijwebsite.

Uit de testfase blijkt het voorlopige codeboek te kloppen. In de restcategorie werd voor beide partijen elk 1 zin geplaatst.

OV1: Hoe positioneert het RN zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam	Voorbeeld codering RN
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	Il y a un an, le peuple israélien se figeait dans l'horreur, foudroyé par le plus grand massacre de Juifs dans l'histoire de l'État d'Israël. En ce jour de souvenir, nos pensées émues vont aux familles des victimes de ces actes d'une barbarie sans nom, aux 43 Français qui ont perdu la vie et aux otages dont deux de nos compatriotes, encore aux mains des terroristes du Hamas. La priorité pour la France est d'obtenir leur libération et de garantir la sécurité à nos compatriotes juifs, au moment où notre pays est confronté à une explosion des actes antisémites, alimentés par la rhétorique incendiaire et irresponsable de l'extrême-gauche.

Gedeelde RN-Franse-Israëlische waarden	Les finances de l'Union provenant des États membres, il est évidemment inconcevable que les contribuables de nos démocraties participent au financement de ceux qui veulent les détruire par tous les moyens et surtout les pires.
--	--

Restcategorie RN : Le drame humain de l'hôpital Al-Ahli Arabi de Gaza où des centaines de civils, principalement des femmes et des enfants palestiniens sont morts, est inacceptable. Il faut d'urgence une enquête sous l'égide de l'ONU qui pourra mettre en évidence les responsables de ce crime.

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Voorbeeld codering RN
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	Le mur des Justes du Mémorial de la Shoah a été profané cette nuit. Depuis l'attentat du 7 octobre, un antisémitisme décomplexé s'est abattu sur la France: l'idéologie du Hamas est déjà présente sur notre sol, et il nous faut la combattre sans faiblir.
Onbeschaamd islamofobie	Le Hamas est une organisation terroriste islamiste qui doit être détruite, comme l'islamisme en France doit être éradiqué. Aucune complaisance, aucune compromission avec l'islamisme : au pouvoir, nous n'aurons pas la main qui tremble.

OV1: Hoe positioneert het VB zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam	Voorbeeld codering VB
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie	/
Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlische waarden	/

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Voorbeeld codering VB
Palestijnen en moslims framen als antisemieten	We weten uit onderzoek dat er een steun is bij de moslimgemeenschap voor het verdwijnen v/d staat Israël en antisemitisme. Daar mogen we niet blind voor zijn. We moeten de dialoog aangaan, maar die moet open zijn. Men moet afstand nemen van dat soort zaken.
Onbeschaamd islamofobie	Er zijn gematigde moslims, maar er is geen gematigde islam. Waar de islam de bovenhand heeft, zijn de gevolgen desastreus. U moet maar eens in het Midden-Oosten gaan kijken.

Restcategorie VB: Laffe terreurdaden moeten altijd veroordeeld worden! Enkel door ontwikkelingshulp aan Palestina nu te bevriezen, kunnen we een duidelijk signaal sturen.

STAP 3: Samenvatten van de data en identificeren van initiele thema's

De data worden gelezen en vervolgens per eenheid samengevat via annotaties in NVivo 14. Tweets worden in zijn geheel geanalyseerd en artikels per alinea. Vervolgens worden opvallende observaties en initiele thema's geïdentificeerd ook via annotaties.

Hieronder in de tabel staan enkele voorbeelden van data hoe ik ze samengevat heb in NVivo, welke opvallende patronen naar boven kwamen en initiele thema's ik bij de data plaatste.

Data	Samenvatting	Opvallende patronen	Thema's
We weten uit onderzoek dat er een steun is bij de moslimgemeenschap voor het verdwijnen v/d staat Israël en antisemitisme. Daar mogen we niet blind voor zijn. We moeten de dialoog aangaan, maar die moet open zijn. Men moet afstand nemen van dat soort zaken.	De moslimgemeenschap wil dat de staat Israël verdwijnt en is antisemit..	Ze worden in een groep geplaatst alsof ze allemaal dezelfde karaktereigenschappen hebben en er geen interne verschillen zijn en een negatieve eigenschap wordt aan hen gekoppeld	Palestijnen en moslims framen als antisemit
Het Vlaams Belang is er niet over te spreken dat bij Palestijnse protesten gisteren in het centrum van Brussel opgeroepen werd tot een jihad in Europa. "Dit is precies waar onze partij steeds voor heeft gewaarschuwd", zegt Vlaams Belangvoorzitter Tom Van Grieken. "Als gevolg van de ongebreidelde massamigratie waaien de conflicten uit de Arabische landen over naar onze contreien. Dit	Internationale conflicten komen volgens VB overgewaaid naar België door massamigratie door moslims, en dit is een van de negatieve gevolgen van migratie.	Het Israëlisch-Palestijns conflict wordt gezien als een Arabisch conflict.	Onbeschaamd islamofob

kunnen we niet laten gebeuren.”			
Laffe terreurdaden moeten altijd veroordeeld worden! Enkel door ontwikkelingshulp aan Palestina nu te bevriezen, kunnen we een duidelijk signaal sturen.	VB veroordeelt de terroristische daad van Hamas en wil vervolgens de opschorting van ontwikkelingshulp aan Palestina.	Er wordt niet echt een onderscheid gemaakt tussen de Palestijnen en Hamas	Restcategorie

Na het analyseren van alle tweets van VB en enkele artikels, ga ik over alle annotaties heen om voorlopige conclusies te trekken. Ik ga na of de codes kloppen waaraan ik de data voorlopig heb gekoppeld en bekijk of het nodig is om vanuit de restcategorie nieuwe categorieën te creëren.

Voorlopige conclusies:

- VB tracht zich afzijdig te houden in het Israëlisch-Palestijns conflict. Ze halen meermaals aan dat massamigratie leidt tot het importeren van wat Tom Van Grieken ‘multi-conflict’ noemt. Echter veroordelen ze wel Hamas aangezien Hamas beschouwd wordt door de EU al een terreurorganisatie. -> nieuwe code maken?
- VB communiceert in het algemeen veel meer vanuit een gezamenlijk standpunt via statements op hun website. De partijleider en fractievoorzitter communiceren niet over het conflict op Twitter, behalve onder de partijnaam. Dit zou kunnen zijn omdat ze interne verschillen in de partij willen vermijden.
- De code ‘onbeschaamd islamofob’ moet herbekeken worden. Ik besluit de code op te splitsen in drie categorieën: multi-conflict, islamisering en radicale islam en terrorisme. Hieronder wordt deze nieuwe code verder verduidelijkt.

Label/naam	Subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
Onbeschaamd islamofobie	1. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa
	2. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese westerse waarden en	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de Westerse waarden

		de nationale identiteit	- Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de Westerse samenleving
	3. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking

Vervolgens wordt de rest van de artikels voor VB geanalyseerd. Alle data die voor VB werd geanalyseerd is de volgende:

- Tweets van accounts @vlbelang: 6
- Krantenartikel: 1
- Officiële statements website vlaamsbelang.org: 16

De voorlopige conclusies worden herbevestigd:

- VB tracht zich afzijdig te houden in het Israëlisch-Palestijns conflict. Ze halen meermaals aan dat massamigratie leidt tot het importeren van wat Tom Van Grieken 'multi-conflict' noemt. Echter veroordelen ze wel Hamas aangezien Hamas beschouwd wordt door de EU al een terreurorganisatie.
- VB communiceert in het algemeen veel meer vanuit een gezamenlijk standpunt via statements op hun website. De partijleider en fractievoorzitter communiceren niet over het conflict op Twitter, behalve onder de partijnaam. Dit zou kunnen zijn omdat ze interne verschillen in de partij willen vermijden.
- Daarnaast zien we ook dat geen enkele data van VB geplaatst kan worden bij 'Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlische waarden'.

Wat ik opmerk waar weinig/niet over wordt gesproken bij VB:

- Focus op huidige situatie conflict, geen historische context
- Niets over veroordelingen ICC Netanyahu
- Geen focus op gedeelde waarden met Israël
- Moslims worden gezien als een homogene groep met dezelfde kenmerken -> Said
- Voorstelling als religieus conflict waarbij twee groepen (Joden en moslims) tegenover elkaar staan

Alle tweets voor RN werden in een Excel-bestand geplaatst waarbij meteen opviel dat zij veel meer communiceerde over het conflict via Twitter en in het algemeen. Daarentegen werden minder officiële statements via hun website gevonden. Om ervoor te zorgen dat beide partijen met elkaar vergeleken kunnen worden wordt een gestratificeerde aselecte steekproef van de data van RN genomen met niet-proportionele verdeling. Moesten de zoektermen aangepast worden zou dit sowieso zorgen voor vertekendheid in de data, vandaar dat door middel van een steekproef de data wordt gelijkgesteld. Elk statement van de officiële website van VB kende ongeveer 6-7 alinea's en het online krantenartikel kende 15 alinea's. Samen met de 6 tweets brengt dit ons op ongeveer 120 data-items.

De strata worden geïdentificeerd.

RN	
Stratum 1	Tweets (177 eenheden)
Stratum 2	Artikelen (4 eenheden)

De steekproefgrootte per stratum wordt bepaald.

RN	
Stratum 1	Tweets (60 eenheden)
Stratum 2	Artikelen (4 eenheden)

De steekproef wordt willekeurig geselecteerd voor de Tweets via Excel door een randomisering kolom toe te voegen, en vervolgens elke tweet een ID teg even waarna de eerste 60 tweets geselecteerd worden. Bij het selecteren van de tweets wordt rekening gehouden met een variatie aan zoektermen, bijvoorbeeld Hamas, Israël, Westelijke Jordaanoever enz. De tweets die uiteindelijk voor RN geselecteerd worden zijn te vinden in het Excel-bestand in bijlage.

Alle artikelen van RN worden opgenomen:

- Signalement auprès du parquet européen au sujet des versements de l'UE au "campus du hamas" par Jean-Paul Garraud, député européen, président de la délégation RN au parlement européen
- Interdiction des entreprises israéliennes au salon eurosatory: les députés Laurent jacobelli et Julien odoul dénoncent le double poids des mesures
- Le parlement européen déroule le tapis rouge à l'islamisme
- Communiqué de presse de Marine Le Pen relative à la situation au Liban

Na het selecteren van de helft van de Tweets van de steekproef voor, kunnen we een aantal voorlopige conclusies vormen:

- Er wordt veel nadruk gelegd op de 'gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie'. Dit kan te maken hebben met het feit dat er in Frankrijk onverwachts verkiezingen waren

nadat Macron het parlement had ontbonden. Ze leggen veel nadruk op hun tegenstanders, de linkse coalitie.

- Er worden tweets in de restcategorie geplaatst. Deze gaan vooral over hoe de EU verantwoordelijk is voor de financiering van Hamas, het herdenken van de slachtoffers van 7 oktober. Dit laatste is ook logisch aangezien er Fransen bij de slachtoffers zaten.

Nieuwe categorieën worden gecreëerd.

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
EU financiert Hamas	Deze code richt zich op hoe Europa de schuld krijgt voor het financieren van Hamas, en hoe dit leidt tot geopolitieke gevolgen.	- Verwijzingen naar de financiële steun van Europa voor Hamas
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober	Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober. Ze verdedigen Israël's recht op verdediging en tonen steun aan Israël	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober - Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'

Na het coderen van alle tweets en de artikels van de officiële website van RN kom ik bij de volgende conclusies:

- In het algemeen zijn er soms Tweets die eigenlijk bij meerdere codes kunnen aansluiten. De categorieën moeten verder verfijnt en gedefinieerd worden. De hiërarchie wordt gebruikt om een keuze te maken welke het meest past, en wordt daarom ook verder aangepast.
- Voorgaande conclusies worden opnieuw bevestigd

Hieronder wordt het nieuwe codeerschema geplaatst dat gebruikt zal worden in de volgende stap van het codeerproces.

Wat ik opmerk waar weinig/niet over wordt gesproken bij RN:

- Historische context conflict -> vooral focus op nu, illegale bezetting niet vermeldt
- Niets over ICC, rapporten over mensenrechten schendingen van Israël's kant, West Bank...
- Weinig gesproken over de Palestijnse bevolking
- Kritiek op Netanyahu vanuit Israël zelf, protesten -> interne verschillen Israëlieten
- Interne verschillen bij de moslimbevolking of joden -> Saïd, 'religieus conflict'

Codes VB:

OV1: Hoe positioneert het VB zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam hoofdcategorie	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie		Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - De nadruk ligt op de samenwerking van de groepen als gevaar	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlische waarden	1. Culturele overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde culturele waarden of identiteit tussen Vlaanderen en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Strategische overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde politieke waarden tussen Vlaanderen en Israël, zoals de focus op veiligheid en geopolitieke samenwerking. De nadruk ligt op Israël als bondgenoot in bredere bedreigingen, zoals terrorisme of geopolitieke onstabieleit.	- Positieve framing van Israël als bondgenoot - 'Samen met Israël verdedigen we de Westerse wereld tegen de islam' - 'Israël is een bondgenoot in de strijd tegen extremisme' - Verwijzingen naar samenwerkingen op het gebied van veiligheid en geopolitiek	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
EU financiert Hamas		De EU-financiering van humanitaire organisaties zoals UNRWA wordt gezien als directe financiële steun	- Verwijzingen naar de financiële steun van Europa voor Hamas	- Manifest: wat letterlijk

		aan Hamas die betaald wordt door de lokale bevolking	- 'Europa ondersteunt Hamas met ons belastingsgeld'	gezegd wordt? - Latent: diepere context
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober	1. Emotionele steun	Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context
	2. Legitimiteit zelfverdediging	De nadruk wordt gelegd op het specifiek rechtvaardigen van de Israëlische acties na de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten		Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen). Het gaat hier enkel om beschuldigingen in verband met antisemitisme, zonder bredere culturele kritiek	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context

Onbeschaamd islamofobie	4. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	5. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese Westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de Westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de Westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	6. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Restcategorie				
---------------	--	--	--	--

Codes RN:

OV1: Hoe positioneert het RN zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam hoofdcategorie	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie		Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - De nadruk ligt op de samenwerking van de groepen als gevaar	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde RN-Franse-Israëlische waarden	1. Culturele overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde culturele waarden of identiteit tussen Frankrijk en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Strategische overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde politieke waarden tussen Vlaanderen en Israël, zoals de focus op veiligheid en geopolitieke samenwerking. De nadruk ligt op Israël als bondgenoot in bredere bedreigingen, zoals terrorisme of geopolitieke onstabieleit.	- Positieve framing van Israël als bondgenoot - 'Samen met Israël verdedigen we de Westerse wereld tegen de islam' - 'Israël is een bondgenoot in de strijd tegen extremisme' - Verwijzingen naar samenwerkingen op het gebied van veiligheid en geopolitiek	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
EU financiert Hamas		De EU-financiering van humanitaire organisaties zoals UNRWA wordt gezien als directe financiële steun	- Verwijzingen naar de financiële steun van Europa voor Hamas	- Manifest: wat letterlijk

		aan Hamas die betaald wordt door de lokale bevolking	- 'Europa ondersteunt Hamas met ons belastingsgeld'	gezegd wordt? - Latent: diepere context
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober	1. Emotionele steun	Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context
	2. Legitimiteit zelfverdediging	De nadruk wordt gelegd op het specifiek rechtvaardigen van de Israëlische acties na de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten		Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen). Het gaat hier enkel om beschuldigingen in verband met antisemitisme, zonder bredere culturele kritiek	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context

Onbeschaamd islamofobie	4. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	5. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese Westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de Westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de Westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	6. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Restcategorie				
---------------	--	--	--	--

STAP 4: Toepassen van het codeboek en aanvullende codering

In de volgende stap van het onderzoek wordt het codeboek toegepast op de hele dataset. Elk data-item krijgt een code toegewezen uit het codeboek of wordt aan de restcategorie gekoppeld. De deelvragen van Shroufi's onderzoek worden ingegeven bij 'codes' onder 'codering' op Nvivo. Onder de deelvragen worden de hoofdcategorieën en subcategorieën geplaatst van het codeboek voor beide partijen. Deze worden aangevuld met een restcategorie voor VB en RN. Tijdens deze stap van coderen wordt het codeboek bij de hand gehouden. Echter staan we in deze fase van het codeerproces nog steeds open voor nieuwe codes die uit de data kunnen naar boven komen. Op basis van eventuele nieuwe codes kan het codeboek alsnog verder aangepast worden.

Conclusies

VB:

- VB tracht zich afzijdig te houden in het Israëlisch-Palestijns conflict. Ze halen meermaals aan dat massamigratie leidt tot het importeren van wat Tom Van Grieken 'multi-conflict' noemt. Echter veroordelen ze wel Hamas aangezien Hamas beschouwd wordt door de EU als een terreurorganisatie.
- VB communiceert in het algemeen veel meer vanuit een gezamenlijk standpunt via statements op hun website. De partijleider en fractievoorzitter communiceren niet over het conflict op Twitter, behalve onder de partijnaam. Dit zou kunnen zijn omdat ze interne verschillen in de partij willen vermijden.
- VB gebruikt soms liberale ideeën zoals het verdedigen van vrijheid van meningsuiting en presenteert zich als verdediger van de Verlichting om hun standpunt te onderbouwen. Sluit aan bij literatuur
- Bij VB vielen enkele data-items in de restcategorie. Ze roepen op tot een vredesoplossing en roepen beide partijen op en niet meer olie op het vuur te gooien. Daarnaast pleiten ze hard voor de opschorting van de humanitaire hulpverlening, en zeggen ze dat de leiders van Hamas heel veel geld hebben en daardoor het riedeltje over hulp aan Gaza niet klopt. Opnieuw wordt herhaald zich afzijdig te houden aangezien we niet dezelfde identiteit delen. We zijn Vlamingen. Men stelt dat we geen kant hoeven te kiezen. VB probeert het conflict te bekijken vanuit wat het beste is voor de Vlamingen en vanuit een breder geopolitieke lens. We vormen enkele nieuwe categorieën.

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
Afzijdig houden t.a.v. het Israëlisch-Palestijns conflict	Het discours benadrukt de noodzaak om niet direct partij te kiezen of betrokken te raken bij het Israëlisch-Palestijns conflict.	- Pleidooien om een neutral positieve in te nemen t.a.v. het Israëlisch-Palestijns conflict - Kritieken op landen of actoren die partij kiezen, oproep voor diplomatieke terughoudendheid

België financiert Hamas	Kritiek op de humanitaire hulpverlening van de organisatie UNRWA voor de Palestijnen en een oproep om deze na de aanslag van Hamas op 7 oktober, terug te schroeven.	- 'Belgisch belastingsgeld wordt gebruikt voor het financieren van Hamas' - 'Hulporganisaties in Gaza hebben linken met Hamas'
-------------------------	--	---

RN:

- Er wordt veel nadruk gelegd op de 'gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie'. Dit kan te maken hebben met het feit dat er in Frankrijk onverwachts verkiezingen waren nadat Macron het parlement had ontbonden. Ze leggen veel nadruk op hun tegenstanders, de linkse coalitie.
- Er worden tweets in de restcategorie geplaatst. Deze gaan vooral over hoe de EU verantwoordelijk is voor de financiering van Hamas, het herdenken van de slachtoffers van 7 oktober. Dit laatste is ook logisch aangezien er Fransen bij de slachtoffers zaten.
- Uit de restcategorie kunnen we stellen dat RN ook sympathie heeft voor de burgerslachtoffers in Gaza. Daarnaast stemden ze ook voor een humanitaire pauze. Ze stellen dat ze vinden dat Israël het recht heeft om zichzelf te verdedigen, onschuldige burgers beschermd moeten worden. Echter tegelijkertijd zeggen ze dat de Hamas de mensen uit Gaza gevangenhoudt en hun gebruikt als menselijk schild. We creëren enkele nieuwe categorieën.

Label/naam	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen
Steunbetuiging aan Palestijnse burgerslachtoffers	Deze code richt zich op empathie, solidariteit en het erkennen van het lijden van de Palestijnse burgers als gevolg van het Israëlisch-Palestijns conflict.	- Nadruk op burgerslachtoffers en humanitaire crisis - Oproepen tot wapenstilstanden, humanitaire pauzes...
'Bevrijdt Palestina van Hamas'	Deze code richt zich op het narratief dat Palestijnen in Gaza gevangen worden gehouden door Hamas, en dat zij slachtoffer zijn van het bewind van Hamas.	- 'Hamas gebruikt de Palestijnse bevolking als menselijk schild' - Berichten waar Palestijnen worden voorgesteld als de slachtoffers van Hamas

De data-items uit de restcategorie worden aan de codes toegekend en de andere data-items worden herzien of ze al dan niet bij de juiste code geplaatst zijn.

Codes VB:

OV1: Hoe positioneert het VB zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam hoofdcategorie	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie		Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - De nadruk ligt op de samenwerking van de groepen als gevaar	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde VB-Vlaamse-Israëlsche waarden	1. Culturele overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde culturele waarden of identiteit tussen Vlaanderen en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2.Strategische overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde politieke waarden tussen Vlaanderen en Israël, zoals de focus op veiligheid en geopolitieke samenwerking. De nadruk ligt op Israël als bondgenoot in bredere bedreigingen, zoals terrorisme of geopolitieke onstabiliteit.	- Positieve framing van Israël als bondgenoot - 'Samen met Israël verdedigen we de Westerse wereld tegen de islam' - 'Israël is een bondgenoot in de strijd tegen extremisme' - Verwijzingen naar samenwerkingen op het gebied van veiligheid en geopolitiek	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
EU financiert Hamas		De EU-financiering van humanitaire organisaties zoals UNRWA wordt gezien als directe financiële steun	- Verwijzingen naar de financiële steun van Europa voor Hamas	- Manifest: wat letterlijk

		aan Hamas die betaald wordt door de lokale bevolking	- 'Europa ondersteunt Hamas met ons belastingsgeld'	gezegd wordt? - Latent: diepere context
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober	1.Emotionele steun	Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2.Legitimiteit zelfverdediging	De nadruk wordt gelegd op het specifiek rechtvaardigen van de Israëlische acties na de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Afzijdig houden t.a.v. het Israëlisch-Palestijns conflict		Het discours benadrukt de noodzaak om niet direct partij te kiezen of betrokken te raken bij het Israëlisch-Palestijns conflict.	- Pleidooien om een neutral positie in te nemen t.a.v. het Israëlisch-Palestijns conflict - Kritieken op landen of actoren die partij kiezen, oproep voor diplomatieke terughoudendheid	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
België financiert Hamas		Kritiek op de humanitaire hulpverlening van de organisatie UNRWA voor de Palestijnen en een oproep om deze na de aanslag van Hamas op 7 oktober, terug te schroeven.	- 'Belgisch belastingsgeld wordt gebruikt voor het financieren van Hamas' - 'Hulporganisaties in Gaza hebben linken met Hamas'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt?

				- Latent: diepere context
--	--	--	--	---------------------------------

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het VB over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten		Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen). Het gaat hier enkel om beschuldigingen in verband met antisemitisme, zonder bredere culturele kritiek	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims - Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	1. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals sri-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzingen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese Westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de Westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de Westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

	3. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
--	---------------------------------	---	--	---

Restcategorie				
---------------	--	--	--	--

Codes RN:

OV1: Hoe positioneert het RN zich t.a.v. Israël-Palestina?

Label/naam hoofdcategorie	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie		Islamitische actoren, Palestijnen en linkse bewegingen worden gezien als een gezamenlijke bedreiging voor Israël, het Westen en Europese waarden	- Groepen worden samengevoegd in een grote groep, focus ligt niet op een van deze individuele groepen - De nadruk ligt op de samenwerking van de groepen als gevaar	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
Gedeelde RN-Franse-Israëlische waarden	1. Culturele overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde culturele waarden of identiteit tussen Frankrijk en Israël, zoals de verdediging van democratie, vrijheid en andere waarden van de Verlichting.	- 'Israël is het enige democratische land in het Midden-Oosten' - Associaties met Europese en Westerse waarden	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Strategische overeenkomsten	Het benadrukken van gedeelde politieke waarden tussen Vlaanderen en Israël, zoals de focus op veiligheid en geopolitieke samenwerking. De nadruk ligt op Israël als bondgenoot in bredere bedreigingen, zoals terrorisme of geopolitieke onstabiliteit.	- Positieve framing van Israël als bondgenoot - 'Samen met Israël verdedigen we de Westerse wereld tegen de islam' - 'Israël is een bondgenoot in de strijd tegen extremisme' - Verwijzingen naar samenwerkingen op het gebied van veiligheid en geopolitiek	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
EU financiert Hamas		De EU-financiering van humanitaire organisaties zoals UNRWA wordt gezien als directe financiële steun	- Verwijzingen naar de financiële steun van Europa voor Hamas	- Manifest: wat letterlijk

		aan Hamas die betaald wordt door de lokale bevolking	- 'Europa ondersteunt Hamas met ons belastingsgeld'	gezegd wordt? - Latent: diepere context
Steunbetuiging aan Israël en slachtoffers 7 oktober		Deze code toont de steun en solidariteit met de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Verwijzingen naar solidariteitsuitingen voor de slachtoffers van de aanval op 7 oktober	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? Latent: diepere context
		De nadruk wordt gelegd op het specifiek rechtvaardigen van de Israëlische acties na de aanval van Hamas op 7 oktober.	- Zinnen zoals 'Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Steunbetuiging aan Palestijnse burgerslachtoffers		Deze code richt zich op empathie, solidariteit en het erkennen van het lijden van de Palestijnse burgers als gevolg van het Israëliisch-Palestijns conflict.	- Nadruk op burgerslachtoffers en humanitaire crisis - Oproepen tot wapenstilstanden, humanitaire pauzes...	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
'Bevrijdt Palestina van Hamas'		Deze code richt zich op het narratief dat Palestijnen in Gaza gevangen worden gehouden door Hamas, en dat zij slachtoffer zijn van het bewind van Hamas.	- 'Hamas gebruikt de Palestijnse bevolking als menselijk schild' - Berichten waar Palestijnen worden voorgesteld als de slachtoffers van Hamas	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

OV2: Welke rol speelt antisemitisme en islamofobie in het discours van het RN over Israël-Palestina?

Label/naam	Label/naam subcategorie	Beschrijving inhoud code	Hoe te herkennen	Manifest/latent
Palestijnen en moslims framen als antisemieten		Beschuldigen van moslims en Palestijnen als antisemieten (om hun legitimiteit te ondermijnen).	- Directe beschuldigingen - Verwijzingen naar Jodenhaat door moslims	- Manifest: wat letterlijk

		Het gaat hier enkel om beschuldigingen in verband met antisemitisme, zonder bredere culturele kritiek	- Historische voorbeelden of stereotypes - Enkel in kader van antisemitisme en enkel Palestijnen en moslims, niet algemeen islamofobie	gezegd wordt? Latent: diepere context
Onbeschaamd islamofobie	1. Multi-conflict	Uitspraken waarin de islam of moslims worden gekoppeld aan de import of de versterking van internationale conflicten, zoals Israël-Palestina. Het gaat hier specifiek over de impact van buitenlandse conflicten in Europa, niet over bredere culturele dreigingen	- Verwijzen naar het importeren van buitenlandse conflicten naar Europa - 'Multicultureel zorgt voor multi-conflict'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	2. Islamisering	Uitspraken waarin de islam wordt gepositioneerd als een culturele dreiging die leidt tot verlies van Europese/Westerse waarden en de nationale identiteit. Er is een exclusieve focus op de culturele bedreigingen	- Verwijzingen naar de islam als een bedreiging voor de lokale bevolking en de Westerse samenleving - Nadruk op negatieve gevolgen van de islamitische aanwezigheid in de Westerse samenleving	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context
	3. Radicale islam en terrorisme	De nadruk wordt gelegd op terrorisme, extremisme en gewelddadige dreigingen vanuit de Islam. Het gaat hierbij enkel over gewelddadige dreigingen, niet over culturele of demografische aspecten	- Associatie van de islam met geweld, terrorisme en steun voor Hamas vanuit de moslimbevolking - 'De islam is de grootste bron van terreur in Europa'	- Manifest: wat letterlijk gezegd wordt? - Latent: diepere context

Restcategorie				
---------------	--	--	--	--

STAP 5:

In de volgende stap worden codes met elkaar verbonden en thema's geïdentificeerd. We zoeken naar codes die inhoudelijk overlappen of aan elkaar gerelateerd zijn. Deze worden gegroepeerd onder bredere categorieën of thema's.

STAP 6:

De thema's worden verder verfijnd en bevestigd of ze representatief zijn en consistent zijn met de OV. Elk data-item wordt herbekeken of ze bij het juiste thema geplaatst. We kijken na of thema's verder moeten worden opgesplitst of moeten worden samengevoegd. Voorbeelden van data-items worden toegevoegd aan elk thema om de thema's te valideren en transparantie te bieden.

VB:

Thema	Codes	Beschrijving	Voorbeeld
<u>Terreurfinanciering vanuit Europa</u> Subthema: 1. De rol van de EU 2. De rol van links	- EU financiert Hamas - België financiert Hamas - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme - Een gevaarlijke Palestijnse-linkse-islamitische allantie	De EU en zijn lidstaten (waaronder België) zijn specifiek verantwoordelijk voor het financieel ondersteunen van de terreurorganisatie Hamas. Het discours stelt dat deze steun een gevaar is voor de Westerse veiligheid. Er wordt opgeroepen om de steun inzake humanitaire hulp vanuit Europa strenger te controleren en op te schorten. VB gebruikt dit thema om humanitaire hulp aan Gaza vanuit Europa en België te positioneren als indirecte ondersteuning van terrorisme. Door te verwijzen naar Hamas of andere islamitische actoren legt het VB de nadruk op een gebrek aan controle op hoe humanitaire middelen worden gebruikt. Dit duidt ook op de anti-globalisme agenda en euroscepticisme van VB en hun oproep om een neutrale positie in te nemen t.a.v. het conflict en niet verder islamitisch terrorisme moeten financieren. Ze geven daarnaast links de schuld hiervan en stellen hun medeverantwoordelijk voor	Minister van Ontwikkelingssamenwerking Caroline Gennez (Vooruit) gaf op X, het vroegere Twitter, te kennen dat zij verontrust was maar dat ze de humanitaire hulp niet zou staken. "Zoals altijd is Vivaldi mateloos naïef over de partners van het Belgische humanitaire beleid", gaat Samyn verder. "Als achteraf zou blijken dat onze middelen terecht komen bij de terroristen van Hamas of hun bondgenoten, is dat voor hun rekening." Het Vlaams Belang ziet dit niet als een geïsoleerde casus en pleit al langer voor een radicale omslag in het humanitair en ontwikkelingsbeleid. Zo vloeide vroeger al Nederlandse ontwikkelingshulp via schijnorganisaties naar linksextremistische Palestijnse terreurgroepen. "Wij pleiten voor een algemene verstrenging, waarbij we bij elke vorm van misbruik en al zeker bij terrorisme al onze fondsen terugtrekken uit het land of de organisatie in kwestie", concludeert Samyn. "In tijden van crisis dient ons zuurverdiende belastinggeld in de eerste plaats voor onze eigen mensen en nooit voor terreurdaden."

		het in stand houden van terrorisme omdat ze onvoldoende controle uitoefenen op waar financiële hulpmiddelen naartoe gaan.	
<u>Een neutrale positie t.a.v. het Israëlish-Palestijns conflict</u> Subthema: 1. Multi-conflict 2. De Vlaamse identiteit	- Afzijdig houden t.a.v. het conflict - Onbeschaamd islamofob: multi-conflict - Onbeschaamd islamofob: islamisering - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme	Dit thema benadrukt het belang van diplomatieke terughoudendheid t.a.v. het Israëlish-Palestijns conflict. Het discours richt zich op het vermijden van politieke betrokkenheid t.o.v. het conflict. Er wordt gesteld dat Vlaanderen beschermd moet worden voor het importeren van internationale conflicten. Dit sluit aan bij de bredere kritiek vanuit PRR op de globalisering en de multiculturele samenleving dat de nationale identiteit van landen onderuithaalt. Daarnaast wordt het discours vaak aangevuld met het argument dat het importeren van het conflict vaak leidt tot geweldadige manifestaties vanuit de moslimgemeenschap.	Voor het Vlaams Belang is het simpel: wij zijn geen Palestijnen. Wij zijn geen Israëliërs. Geen Iraniërs en ook geen Amerikanen. Wij zijn in de eerste plaats Vlamingen en Europeanen. Wij moeten ons niet verplicht voelen om een kant kiezen in alle conflicten in de wereld en al zeker als aan beide kanten burgerslachtoffers vallen. In internationale politiek komt het maar zeer zelden voor dat er echt eenvoudige keuzes kunnen gemaakt worden tussen goed of kwaad. De enige juiste keuze is die keuze die in het belang is van onze mensen. En soms wil dat zeggen dat we net géén kant kiezen.
<u>De islam als bedreiging: botsing der waarden</u>	- Palestijnen en moslims als antisemit - Onbeschaamd islamofob: multi-conflict	Dit thema focust op de framing van het Israëlish-Palestijns conflict in termen van eigenbelang en interne bescherming. De islam wordt voorgesteld als een gevaarlijke ideologie die buiten de	Het Vlaams Belang maakt zich zeer ernstige zorgen over het https://www.vlaamsbelang.org/nieuws/massaal-toelaten-van-palestijnen-moslimfundamentalisme-binnenhalen VIND ONS 7/10/2024, 15:29 Pagina 1 van 7 moslimfundamentalisme en het antisemitisme

	- Onbeschaamd islamofob: islamisering - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme - Een gevaarlijke Palestijnse-linkse-islamitische alliantie	samenleving gehouden moet worden door de focussen op manifestaties in Brussel en Hamas. Ze geven links de schuld ervan dat ze deze manifestaties laten gebeuren en niet hard sanctioneren omdat zij veel stemmen halen bij moslims. Ze stellen dat links de Westerse waarden mee helpt verdwijnen door de islamisering van de samenleving toe te laten. Dit sluit aan bij de literatuur waarin gesteld werd dat PRR liberale waarden verdedigd om zich zo te onderscheiden van de islam. Op deze manier dient het conflict als bewijs voor de gevaarlijke aard van de islam en wordt het conflict in een breder discours van veiligheid geplaatst. VB legitimeert zijn standpunt t.o.v. migratie door dit standpunt. Ze gebruiken het conflict voor hun eigen politieke agenda te ondersteunen. Dit discours sluit verder ook aan bij het literatuuroverzicht over hoe PRR een verschuiving heeft gekend van antisemitisme naar islamofobie.	die de massale instroom van Palestijnen met zich meebrengt. “De door de islam ingegeven orthodox-islamitische opvattingen die het gros van de Palestijnen erop nahoudt, maken een goede integratie onmogelijk”, zegt Kamerlid Sam van Rooy, die de toekomstige staatssecretaris voor Asiel en Migratie hierover zo snel mogelijk zal ondervragen. “De onderzoekscijfers hierover zijn ronduit schrikbarend.”
--	---	---	---

RN:

Thema	Codes	Beschrijving	Voorbeeld
<u>Palestijnen als slachtoffer van islamitisch extremisme</u>	- Free Palestine van Hamas - Steun voor Palestijnse burgers - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme	RN toont empathie voor de Palestijnse burgers maar koppelt dit aan een kritiek t.o.v. Hamas. Het lijden van de Palestijnse burgers wordt gezien als het gevolg van de aanwezigheid van Hamas die hen gebruikt als menselijk schild. De verantwoordelijkheid voor het lijden van de Palestijnen wordt verschoven van Israël naar Hamas. Op deze manier wordt vermeden dat Israël bekritiseerd wordt. Het conflict wordt geplaatst in het kader van de strijd tegen islamitisch extremisme en terreur. Op deze manier wordt het conflict gebruikt om de eigen politieke agenda te ondersteunen. Tegelijkertijd toont dit dat het RN een menselijke partij is die bezorgd is om het lijden van onschuldige burgerslachtoffers.	Les premiers otages du Hamas, ce sont les Gazaouis. Le Hamas fait peser un régime de fer sur la population palestinienne, ils s'en servent comme bouclier humain, ils mettent en place leurs QG sous les hôpitaux ou sous les écoles. #DimPol
<u>Pro-Israël consensus: botsing der waarden</u>	- Gedeelde RN-Franse-Israëlsche waarden: culturele en strategische overeenkomsten - Palestijnen en moslims framen als antisemit	Het RN presenteert het Israëlisch-Palestijns conflict als een ideologische strijd waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen wij VS zij. Israël wordt gezien als de verdediger van de Westerse waarden, terwijl Palestijnen, islamitische actoren en extremlinks wordt gepositioneerd als vijanden van	Il y a un an, le peuple israélien se figeait dans l'horreur, foudroyé par le plus grand massacre de Juifs dans l'histoire de l'État d'Israël. En ce jour de souvenir, nos pensées émues vont aux familles des victimes de ces actes d'une barbarie sans nom, aux 43 Français qui ont perdu la vie et aux otages dont deux de nos compatriotes, encore aux mains des terroristes du Hamas. La priorité pour la France est d'obtenir leur libération

	- Onbeschaamd islamofob: islamisering - Een gevaarlijke Palestijnse-islamitische-linkse alliantie - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme - Steunbetuiging aan Israël en solidariteit aan slachtoffers 7 oktober: emotionele steun en legitimiteit zilverdediging	deze waarden. Israël behoort volgens deze framing aan de juiste kant van de ideologische strijd, terwijl de andere kant wordt geassocieerd met terrorisme, antisemitisme en een gedeelde agenda van extremisme. Het RN koppelt deze ideologische strijd aan hun eigen politieke agenda door de islam, terrorisme en de steun hiervan van links voor te stellen als een bedreiging. In het kader van de verkiezingen in Frankrijk kan deze aanval op links ook geplaatst worden. Het RN gebruikt deze framing om hun steun voor Israël in het conflict te legitimeren. Ze uiten solidariteit voor de slachtoffers van de aanval van Hamas op 7 oktober, wat niet onlogisch is aangezien er Fransen bij de gevangenen zaten. Daarnaast beklemtonen ze ook Israël's recht om zichzelf te verdedigen. Om deze positie te rechtvaardigen wordt de focus gelegd op gedeelde culturele en strategische overeenkomsten tussen RN, Frankrijk en Israël.	et de garantir la sécurité à nos compatriotes juifs, au moment où notre pays est confronté à une explosion des actes antisémites, alimentés par la rhétorique incendiaire et irresponsable de l'extrême-gauche.
<u>Terreurfinanciering vanuit Europa</u>	- EU financiert Hamas - Onbeschaamd islamofob: radicale islam en terrorisme	In dit thema stelt RN dat de EU terreurorganisatie Hamas financiert door middel van humanitaire organisaties zoals UNRWA. Ze koppelen dit discours aan islamitisch extremisme en hoe Europa hier mede	L'argent des Européens a-t-il, directement ou indirectement, financé le terrorisme islamiste du Hamas? Cette question grave justifie a minima un gel immédiat de toute aide européenne vers les territoires palestiniens, le temps de faire la lumière sur l'utilisation de ces fonds.

		verantwoordelijk voor is. Het discours stelt dat deze steun een gevaar is voor de Westerse veiligheid en de Franse burger. Er wordt opgeroepen om de steun inzake humanitaire hulp vanuit Europa strenger te controleren en op te schorten. Ze geven kritiek op de Eu om hun eigen politieke agenda omtrent nationale veiligheid te versterken. Ze leggen de link tussen islamitisch terrorisme (Hamas) en de Franse veiligheid. Dit sluit aan bij de literatuur omtrent hoe Israël een bolwerk vormt tegen de islamitische dreiging. Langs de andere kant sluit dit ook aan bij de anti-globalistische en anti-Europese koers van het RN.	
--	--	---	--

Appendix 3: Checklist (Braun & Clarke; 2006, zoals geciteerd in Terry et al., 2017)

Process	No.	Criteria
Transcription	1	The data have been transcribed to an appropriate level of detail, and the transcripts have been checked against the tapes for 'accuracy'
Coding	2	Each data item has been given equal attention in the coding process
	3	Themes have not been generated from a few vivid examples (an anecdotal approach), but instead the coding process has been thorough, inclusive and comprehensive
	4	All relevant extracts for all each theme have been collated
	5	Themes have been checked against each other and back to the original dataset
	6	Themes are internally coherent, consistent, and distinctive
Analysis	7	Data have been analysed – interpreted, made sense of - rather than just paraphrased or described
	8	Analysis and data match each other – the extracts illustrate the analytic claims
	9	Analysis tells a convincing and well-organised story about the data and topic
	10	A good balance between analytic narrative and illustrative extracts is provided
Overall	11	Enough time has been allocated to complete all phases of the analysis

adequately, without rushing a phase or giving it a once-over-lightly

Written report	12	The assumptions about, and specific approach to, thematic analysis are clearly explicated
	13	There is a good fit between what you claim you do, and what you show you have done – i.e. described method and reported analysis are consistent
	14	The language and concepts used in the report are consistent with the epistemological position of the analysis
	15	The researcher is positioned as <i>active</i> in the research process; themes do not just 'emerge'

Appendix 4. Data en ethics management

DATA MANAGEMENT AND ETHICS FORM

FOR STUDENT RESEARCH AT THE FACULTY OF POLITICAL AND SOCIAL SCIENCES OF GHENT UNIVERSITY

Title of the research project and date¹

Title	Hoe framen Europese PRR-partijen het Israëlisch-Palestijns conflict na 7 oktober 2023?
Date of first version DMP	12/12/2024
Date of last update (if applicable), please specify changes made	18/12/2024

Name of the researcher(s)

Name researcher(s):	Sien Daeninck
Name supervisor (s):	Tim Haesebrouck
Department:	Politieke wetenschappen
E-mail address contact person:	Sien.daeninck@gmail.com

¹ Dit document wordt ingevuld in dezelfde taal als die van de onderzoekspaper. Nederlands bij een Nederlandstalige onderzoekspaper is dus ook toegestaan.

DATA MANAGEMENT PLAN

WHAT

A Data Management Plan (DMP) entails all actions needed to ensure that data are secure, easy to find, understand, and (re)use; not only during a research project, but also in the longer term. In all cases, it is an excellent tool to manage your research project.

WHY

Research data constitute the evidence needed to verify and validate published claims.

All researchers, including Bachelor and Master students, carefully need to think through how data are organised, managed properly not only **before** but also **during** the research project and **after** the project has finished. This is done in a DMP.

A DMP shows that researchers adhere to the **principles of responsible research**. It will enable:

- Your data to be re-used for **follow-up or new research**
- Research findings to be **reproducible** (a fundamental principle of good research)
- The researcher(s) to **safely store** and **find** his/her data (a DMP will make you think about how to avoid the consequences of unexpected events, such as a stolen laptop or corrupted files)
- Compliance with **legal** and **ethical guidelines** (for this reason, most organisations and virtually all funding agencies require a DMP prior to approval or funding)

In other words, a DMP will help you to think carefully about your data management. For this reason, writing a DMP is a **good practice**. This document helps you to think through the data management process. You are asked to fill out the text boxes. Expand the boxes if needed.

1. Personal data or not

Please first indicate the type of data you will collect or create:

No personal data (i.e., no information about an identified or identifiable natural person)

Personal data (i.e., any information about an identified or identifiable natural person)

Please note: A natural person is considered to be identifiable if he or she can be identified directly or indirectly using the collected data. Information that at first sight doesn't appear to be traceable to a person can therefore still be personal data. This may be the case if the person in question can be identified by combining the collected data with additional information (cf. GDPR).

If you will collect or create personal data, please indicate **what** personal data you will collect (several options may apply)

identifying information (e.g., name, address, email address, IP address, etc.)

information revealing gender identity, ethnic origins, political views, or religious beliefs/practices

information on a person's sexual behaviour or sexual orientation

- ☐ information related to criminal convictions and/or offences (e.g., forensic information or self-reported crime)
- ☐ genetic, biometric or health information

2. Data formats, contents, and modes of collection

What data will be collected and how? Describe:

- the contents (e.g., attitudes towards migrants, voting preferences, mental health, etc.)
- the types (e.g., numerical, textual, audio-visual, multimedia, etc.)
- the format (e.g., spreadsheets, databases, images, audio files, (un)structured texts, etc.)
- the mode(s) of data collection (e.g., surveys, interviews, experiments, derived/compiled from other sources, etc.)

De data van dit onderzoek werd gehaald van het sociale media-platform X (voorheen bekend als Twitter). Tweets werden geselecteerd van het officiële partijaccount, de voorzitters van de partijen en de fractievoorzitters. Daarnaast werden de tweets aangevuld met statements van de officiële partijwebsites van het Vlaams Belang en Rassemblement National. Voor Vlaams Belang werd nog een online krantenartikel van V-nieuws geselecteerd. De data werd gehaald van het internet.

3. How will the data be documented?

- Describe how you will ensure that the data remain understandable or interpretable (after data collection), how the data are prepared – if relevant – for reuse, and how you will make the results from your research independently reproducible for others.
- Explain who will be responsible for the data documentation.

De tweets werden geordend in een Excel-bestand. Deze lijst wordt bijgevoegd in bijlage. De statements van de partijwebsites werden opgeluisterd in bijlage van het onderzoek en een link naar de statements werd weergegeven samen met het online krantenartikel.

4. Explain how and where data will be safely stored and backed up

Describe how you will make sure that access to the data will be restricted for third parties (e.g., via passwords on documents, ...) and how you aim to avoid accidental loss of data (e.g., by making back-ups and by storing (electronic) documents in different places). Identify who or what parties will have access to the data (i.e., name and function/position).

De data wordt bewaard in mijn bestanden op mijn iPad. Daarnaast heb ik ze ook meermaals doorgestuurd naar mijzelf waardoor ik de data kan vinden op mijn Google Drive account. De data is openbaar.

5. Plans for sharing or providing access to data

In most cases, data are to be destroyed after the research project has finished and has been assessed. There may, however, be reasons to preserve the data for a longer period. If so, what are the plans for sharing or providing long-term access to the data? Will the whole dataset be preserved, and in what form?

Which data should be preserved? **Why** and for **how long**? Pay explicit attention to the preservation of non-anonymous data. Who will be responsible for data management and preservation in the future?

De data is openbaar.

ETHICAL AND LEGAL ISSUES

WHY

Research must comply with the highest ethical principles. Thus, the rights, dignity, and welfare of anyone involved must be protected, and the research must be conducted in a transparent and independent manner. Researchers play an active role in assuring participants (and broader society) that research is conducted in a responsible manner. Note that ethical issues relate to both issues of **legal protection** (e.g., anonymity, data storage and use) and issues related to a **professional attitude** (e.g., clearly explaining your research intentions to participants, considering how the research may potentially affect participants, etc.)

This implies that researchers, including Bachelor and Master students, carefully need to explain to anyone involved what the research objectives are, how the research is carried out, how research participants are protected, and what happens to the data.

If you are **not** working with **personal data**, ethical issues boil down to a thorough explanation of how you conducted the research in a transparent and independent manner.

6. Consent form (required when you work with personal data)

If you work with personal data², it is likely that you will use an informed consent form when carrying out a survey, interviews, focus groups, participant observations, etc.

In this form it is necessary to³:

- Explain the objectives of your research in a language understood by the participants (i.e., avoid academic jargon)
- Explain what you expect the participant to do and explain that they have the right to withdraw from the research project at any stage (e.g., even during or after an interview) without any formal explanation on their behalf
- Explain what you will do with the data
- Explain how personal information and details are protected (anonymisation, pseudonymisation)
- Explain – if applicable – whether participation may imply risks (discomfort, anxiety) and benefits (compensation for participation). If there are risks, provide the participant with contact details where they can ask for support
- Explain how data will be stored, for how long, and who is responsible for data storage
- Include your name and contact details

Please indicate whether you will use a consent form:

☐ I do make use of an informed consent form (please attach that form to this document).

☒ I do not make use of an informed consent form. Explain **why** you do not use an informed consent form.

² If you conduct research on participants that lack the legal age to make informed decisions, you need consent from parent(s) or guardian(s).

³ Please note that this is a non-exhaustive list of elements of an informed consent form. Feel free to add issues to the form.

7. Other issues

The previous sections will likely cover 95% of the ethical issues that emerge in your research activities, but other ethical questions may (likely) arise in your project. Here are two *examples*.

First example: You intend to do research on discrimination in the housing market and – as an experimental design – you send letter to landlords which are signed with fictive names, some of these are clearly Flemish names, others suggest the senders are from another country. In fact, you are deceiving the landlords – but possibly this can be condoned. Nonetheless, it is necessary to explain *why* you take this approach.

Second example: You are observing youth gangs with the objective to understand why youngsters become members. During your observations you witness a criminal activity. From a legal perspective, you are supposed to report this to the police. From an ethical perspective, people may likewise say that your legal duty trumps the importance of your scientific work, but what if you suspect that the police officers in question are corrupt? How does this suspicion change your ethical assessment of the situation?

Please use this box to reflect on any ethical issues not covered above.